ПОЛИТИКИН

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 230 GRD, Енглеска 1,00 GBP

ЗАБАВНИК

9 770032 339010

22. II 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIII ● 30 ДИН. ● БРОЈ 2043

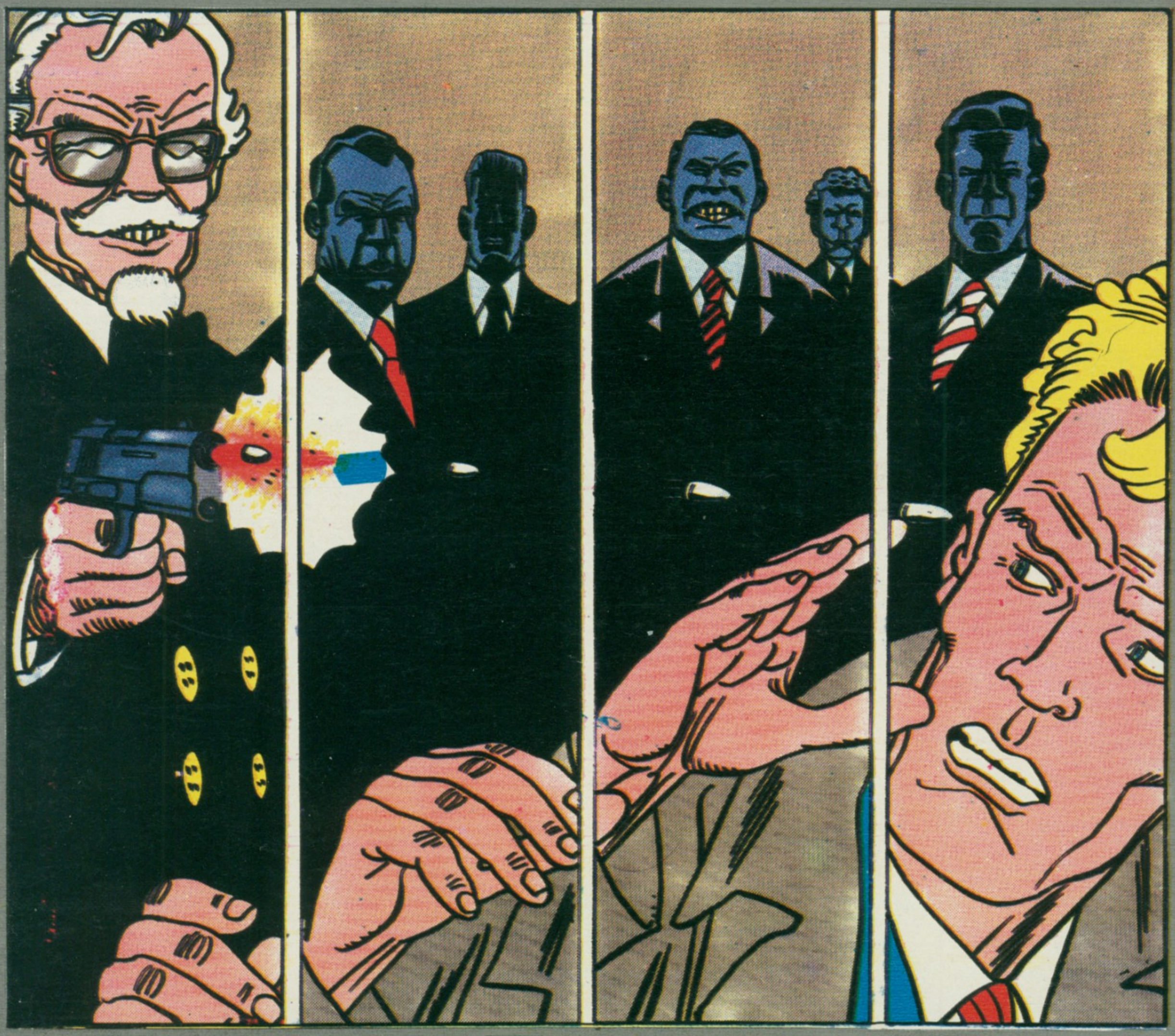

НАЈУСПЕШНИЈИ ДЕТЕКТИВ СВЕТА

Ћирдеч

Веровали или не!

НАЈВИШИ МОСТ НА СВЕТУ

ЈЕ ОНАЈ ПРЕКО КРАЉЕВСКОГ КЛАНЦА РЕКЕ АРКАНЗАС У КОЛОРАДУ. НАЛАЗИ СЕ НА 321. МЕТАР ИЗНАД ВОДЕ.

ЖЕНЕ ИЗ ПЛЕМЕНА НАНДИ

У КЕНИЈИ, НОСЕ НИЗОВЕ ТЕШКИХ МЕТАЛНИХ ПРСТЕНОВА ОКО НОГУ И РУКУ, АЛИ МОГУ ИМАТИ НАУШНИЦЕ САМО АКО СУ УДАТЕ.

ЛАБУД

ИМА ВЕОМА МАСНО И НЕУКУСНО МЕСО. И ПОРЕД ТОГА, ПЕЧЕНА ЛАБУДОВИНА ЧЕСТО ЈЕ СЛУЖЕНА НА ТРПЕЗАМА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ ЈЕР ЈЕ СМАТРАНО ДА ИЗГЛЕДА ПРИВЛАЧНО И ОТМЕНО.

Бенџамин Харисон

(BENJAMIN HARISON)

(1833- 1901)

ДВАДЕСЕТ ТРЕЋИ ПРЕДСЕДНИК СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА, ТОЛИКО СЕ БОЈАО ЕЛЕКТРИЧНЕ СТРУЈЕ, КОЈА ЈЕ У БЕЛУ КУЋУ УВЕДЕНА 1891, ДА НИКО ОД ЊЕГОВИХ УКУЋАНА, ПА НИ ОН САМ, НИЈЕ СМЕО ДА ДОДИРУЈЕ ПРЕКИДАЧЕ. ЗБОГ ТОГА СЕ ДОГАЂАЛО ДА ИМ СВЕТЛО ГОРИ ДАН И НОЋ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● прва дечија књига штампана је у Црној Гори 1951. године. Била је то „Дироба Шуњине дружине" Миленка Ратковића.

●●● четвртасте пломбе, утврдили су научници, држе се за зуб чвршће и трајније од округлих, али како их стављати кад је рупа од бушилице увек округла!? Решење су пронашли лекари једног дечијег стоматолошког диспанзера у Азербејџану тако што су израдили нови врх за бургију који омогућава да се избуши четвртаста рупа.

●●● да ли линија живота на длану заиста показује колико ће ко живети? Експеримент који су недавно извели Британци вршећи при аутопсији умрлих мерења једним нарочитим инструментом потврдио је вековно веровање: дужина ове линије у великој мери поклапала се са годинама у којима је наступила смрт. Вест објављена у листу лондонског Краљевског друштва за медицину изазвала је велике расправе у научним круговима.

●●● у Америци су измишљене пластичне лутке које расту заједно са дететом, довољно их је само, с времена на време, надувати.

●●● у савезној држави Њујорк 40 одсто ученика основних и средњих школа припада етничким мањинама. Кроз десет година њих ће бити 50 одсто. Процењује се да ће средином следећег века грађанин САД бити мешанац многих раса: имаће азијске, афричке и латиноамеричке крви.

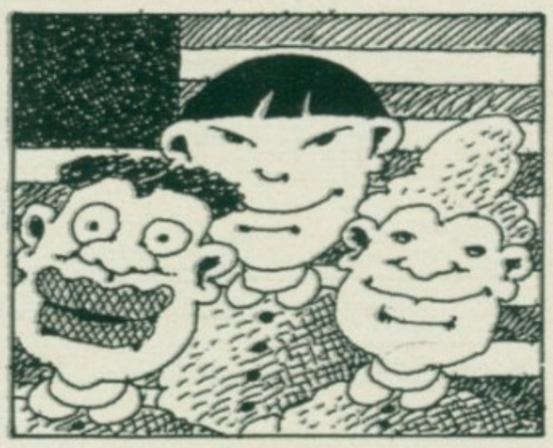

●●● сваке секунде у највећим тропским земљама света (Бразил, Костарика, Индонезија, Тајланд, Филипини, Бурма, Индија и Камерун) човек уништи хектар шуме.

●●● готово изумрли белоглави орао, национални симбол САД, однедавно је опет почео да се гнезди. Један пар је чак за своје уточиште одабрао стабло дивље египатске смокве 22 километра удаљене од Беле куће. Откако је 1972. године ДДТ престао да се употребљава број од 400 примерака ових птица данас се попео на 2000. Наиме, овај јаки инсектицид погубан је за белоглаве орлове јер им знатно оштећује љуску јајета.

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДАНАС ЋЕМО ГОВОРИТИ О НЕДИСЦИПЛИНОВАНОЈ И НЕОБУЗДАНОЈ ДЕЦИ!

И ТИМЕ ОТПОЧИЊЕМ СВОЈ КУРС О ДЕЧИЈОЈ ПСИХОЛОГИЈИ!

ВИ СВИ ЗНАТЕ ДА ДЕЦА ИСПОЉАВАЈУ СВОЈ КАРАКТЕР НА НЕКОЛИКО НАЧИНА!

НАЈЧЕШЋЕ, ТО ЈЕ ТИПИЧНА АГРЕСИВНОСТ КАРАКТЕРИСТИЧНА ЗА ДЕЦУ УРБАНИХ СРЕДИНА!

ТОМЕ СЕ ТРЕБА СУПРОТСТАВИТИ УОБИЧАЈЕНИМ МЕТОДАМА! АЛИ...

... АКО У ТОМЕ НЕМАТЕ УСПЕХА, САМО У ИЗУЗЕТНИМ СИТУАЦИЈАМА ТРЕБА ПРИБЕГАВАТИ СТАРОМ ДОБРОМ НАЧИНУ...

ШТА МИСЛИШ, ПАТО? ЈЕ Л' ТО ОНАЈ ИСТИ ШТАП ЗА КОЈИ НАМ ЈЕ, КАД СМО БИЛИ МАЛИ, ГОВОРИО ДА ЈЕ **ИЗ РАЈА ИЗАШАО!**

1-24

© 1988 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate

Војсковођа који је донео несрећу

СРАМОТА ИЗ РАТНЕ

Октобар је био прохладан, са снегом, војници исцрпљени. У најтежем часу српској војсци је окренуо леђа је главнокоманду-ју, генерал Черњајев

ЧЕРЊАЈЕВ МИХАИЛО ГРИГОРЈЕВИЧ

Рат Србије са Турском 1876. завршио је тешким поразом српске војске код Ђуниса.

Од самог почетка много шта, или готово ништа, у том рату није ишло наруку Србији. Повод да кнез Милан Обреновић увуче народ у бесмислено војевање био је босанскохерцеговачки устанак који је избио годину дана раније. У ствари, кнез Милан је био жртва игре великих сила, пре свих Русије, око деобе интереса на Балкану, а како је и он жудео за славом на бојном пољу, поклопили су се сви чиниоци који ће донети несрећу српском народу.

Србија је напрегла све своје снаге. У војску је узета шестина становништва и без икаквих резервних јединица издржала у борби четири месеца. Русија је пре избијања рата тражила од кнеза Милана да издржи прва два месеца, а после ће она да помогне.

О свом руху и круху

Србија је на фронт извела око 100.000 војника стајаће и на брзину регрутоване народне војске. Командовало је 460 официра и четири генерала. Премало! На цео батаљон народне војске долазио је један официр.

Војска је подељена у неколико корпуса, али од обећане војне помоћи Русије није било ништа, Србија је водила рат о „свом руху и круху". Артиљерију је чинио скроман број тешких пољских, лаких бригадних и брдских батерија.

Пешадија, нарочито народне војске, изгледала је готово јадно. Како је током читавог другог дела борби падала било киша било снег, несрећни војници у опанцима су гацали каљуге до колена.

Турци су имали изванредне пушке „мартини-хенри", а Срби „грн", чији је механизам отказивао после десетак минута пуцања, или „пибоди" осредњег квалитета. Ко је добио пушку пуњену патронима, сматрао се срећником.

Да би до краја „усрећила" Србију, Русија је послала помоћ од 2.000 добровољаца и око 700 официра. Њихово понашање није остало у лепој успомени српском народу. За љуту препеченицу говорили су да је само четири града јача од моравске воде. Кад нису могли да је купе, отимали су је од српских механција. Руски официри били су промашај у овом рату. У редове наше војске више су уносили пометњу него што су је предводили у борби. Због неразумевања језика стално је долазило до неспоразума у командовању. На пример, на руском језику „Направо!" значи „Надесно!"...

СУМРАК

Посебна прича у овој трагедији био је руски генерал Черњајев Михаило Григорјевич. И он је дошао у Србију као добровољац. Имао је четрдесет осам година. Кнез Милан га је дочекао раширених руку и поверио му команду над моравском, потом моравско-тимочком војском која је требало да изнесе главни терет рата јер се налазила на главном правцу удара турске војске.

Како Михаило Григорјевич каже

Иако га је српски владар дочекао као врсног стратега, а имао је лепу војничку прошлост, Черњајев се у овом рату није снашао. Ипак, његова реч била је неприкосновена. Главни штаб сместио је у некадашњу школу у Делиграду, заштитио га од артиљеријских зрна и са двадесетак официра штаба проводио дане у једној просторији у којој се по цео дан осећао мирис алкохола. Пио је прилично. Ову просторију српска војска цинично је назвала „Черњајевљева кухиња" – ту је доносио одлуке које или нису одговарале правом стању на фронту или их је често мењао када би се јединице већ покренуле и ушле у борбу у којој су војници падали под кишом зрна турске артиљерије.

Поред тако неуравнотежене и колебљиве главнокомандујуће личности, срчаност готово голог и босог српског војника и одлучност наших официра на фронту нису могли да учине ништа. И последњи редов знао је за свакодневно мењање командних одлука генерала Черњајева. Видело се то по понашању официра који су његове заповести примали са очајањем. Фронт се померао час тамо, час овамо.

Срби су груписали главнину снага код Алексинца и Делиграда. Командант турских трупа Абдул Керим одлучио је да пошаље Ахмед-Ејуба преко Мораве како би са својим одредом ослабио српски десни бок. Пошло му је за руком да потисне Србе са леве на десну страну Мораве. Затим је настало затишје.

Великим силама није ишло у рачун да Турска победи па је, на захтев Енглеске Цариграду, дошло до примирја. Оно је, на жалост, трајало кратко, рат је настављен. У том часу, средином септембра, Турци су на левој обали Мораве држали 5 дивизија са 50.000 пешака, 2.000 добро наоружаних Арнаута и Черкеза, 2.000 коњаника и 90 топова.

Десно крило српске војске заштићено дубоким коритом Ђуниске реке држао је пуковник Ђура Хорватовић, код села Кормана ушанчио се центар, док је лево крило под пуковником Протићем запосело положаје око Алексинца.

Ратиште или кланица?

Средином октобра Турци су почели да довлаче свеже трупе из Ниша и жестоко напали српско десно крило. Черњајев је обећао помоћ, али се „предомислио" и Хорватовићеви борци су узмакли. Чинили су то корак по корак, до следећих положаја и ровова.

Тешко је рећи шта би се даље догодило и колико би још Срби одолевали да из Цариграда из сата у сат нису стизали телеграми команданту турских трупа Абдул Кериму. Видећи, наиме, да Србија губи рат, Русија је покушала да спасе свој интерес на Балкану оштром претњом Порти да ће она ући у рат на страни Србије ако Турска не склопи примирје са кнезом Миланом Обреновићем. Овај захтев подржале су и друге велике силе па се Турска нашла у шкрипцу. За победу над Србијом била јој је потребна недеља, можда који дан више, а, ето, ратни успех ће јој се изјаловити. Зато је Абдул Керим био засут телеграмима да по сваку цену сломи Србе и заузме изузетно важно стратешко место на цариградском друму – Алексинац.

Абдул Керим је кренуо на све или ништа. Даље то више није био рат, то је постала кланица. Није се више знало ко на кога удара и чија глава пада!

Наши су гинули, узмицали, па опет успевали да се одрже. Генерал Черњајев је потпуно изгубио присуство духа. Више није могло да се поступа по његовим наређењима јер их је стално мењао. Почело је коначно повлачење.

И тада се догодила срамота. Српски народ никада је није заборавио. Догађај се збио прохладног октобра после пораза код Ђуниса: Черњајев је са руским добровољцима напустио Србију! Претходно је издао последњу заповест: препустити Алексинац Турцима и прикупити српску војску на линији Делиград – Крушевац. Својим дојучерашњим официрима Србима није рекао ни збогом, сео је у своју тројку и наредио кочијашу да ошине коње пут Русије.

● ● ●

Колика је била цена Черњајевљевог бекства коју је платио само Алексинац и околина?

Черкези, који су као турска претходница упали у град 31. октобра, спалили су 120 кућа. Затим су стигли турски војници. И они и Черкези чинили су зло. У селу Бобовишту од 100 кућа остало је 12, у Липовцу од 50 само једна, у Глоговици од 60 само 6, у Трубареву од 44 само једна... Черкези су палили, убијали, обешчашћивали жене, односили све иоле вредно.

Черњајев је умро 16. августа 1898. на свом имању у Русији.

Миленко Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

ИСТОРИЈСКИ КОРЕНИ ДРВЕТА

БОЖЈЕ ДЕТЕ ТРЕЋЕГ ДАНА

То наука није одгонетнула, пошто недостаје читав низ карика... А током три и по милијарде година, колико дрвеће постоји на Земљи, нагомилале су се и друге загонетке!

„Опет рече Бог: Нека пусти земља из себе траву, биље, што носи сјеме, и дрво родно, које рађа род по својим врстама, у којем ће бити сјеме његово на земљи. И би тако."

Тако пише у Библији, на почетку Старог Завета по којем је Бог створио све биље укључујући и дрвеће трећег дана стварања света. У биологији, међутим, ствари су много сложеније и – мање јасне. Пре свега, без одговора је главно питање: ко су преци дрвета?

Из које се врсте дрво развило, када је то тачно било и на ком континенту, не зна се. Палеоботаника – грана биологије која се бави проналажењем и проучавањем биљних фосила како би одредила историјат и развој врста – не поседује ниједан фосилни траг о томе, тако да је у питању не карика која недостаје, него цела епоха. И зато наравно, постоје различита мишљења, односно претпоставке.

На питање откуд дрво на свету одговор се крије у некој (ваљда) логичној чињеници, рецимо: некада давно на Земљи је владала страшна суша и биљке су стварале све дебљу кору да би заштитиле оно мало сокова, пуштале су и све дубље корење тражећи воду и тако је постало дрво. А то се догађало пре четири милиона векова.

Али! И у мочварним пределима јавиле су се биљке које су стварале дрвене жиле, а зашто? Ето нове невоље и нове забуне без правог одговора. Додуше, постоји један који је наука понудила, а он гласи: у покушају да што боље освоји свет, тј. распростру се, неке биљке су изградиле дрвенасто стабло, а друге нису успеле у томе, па ни у ширењу по копнима планете.

Невидљива рука – сунце

Ако оставимо сада ову карику која недостаје – можда ће и њу открити неки будући научници – постоји још једно крупно питање на које се одговор, изгледа, тек однедавно назире. Како све оно горостасно дрвеће, с крошњама „небу под облаке", успева да на ту висину довуче из земље хранљиве сокове које црпе кореном? Која ли то џиновска „пумпа" у њему ради? Како се оно, са својом огромном тежином, уопште држи усправно, упркос сили Земљине теже?

Одговори на ова питања добијени су тек последњих година захваљујући новим справама и генијалним научним методама.

Погледајмо прво шта се збива у свакој биљци па и дрвету. Вода коју корен црпе из земље пролази кроз биљку да би највећим делом, када стигне у лишће, испарила кроз његове поре. Дакле, „мотор" пумпе која диже воду у ствари је Сунчева енергија. На том путу она унесе у биљку и остави у њој све оне драгоцене и за живот неопходне састојке: минералне соли, аминокиселине и остале материје.

Сунце, иначе, подстиче испаравање воде из лишћа и на тај начин што његова светлост и топлина отварају поре – оне су широке једва пет до тридесет милимикрона – и тиме још боље „потеже" воду кроз биљку, боље и снажније него што би била ма која црпка начињена човечијом руком.

На тај начин природа је уједно обезбедила да сокови на свом путу од корена до врха кроз све оне, и најситније, капиларе држе биљку у стању сталне напетости, а не под притиском који иначе обично влада у атмосфери. Невидљива рука биљку стално држи и вуче горе, а не доле!

Како ништа на свету није савршено и без мане, тако и ова биљна природна напетост није ни стална ни – увек осигурана. Највећи непријатељ биљке је када се у соку појави... шупљина од ваздуха или водене паре. Та сићушна „рупа" у стању је да зачепи жилу кроз коју пролази сок и да као емболија заустави „крвоток" биљке! А онда?

Још пре готово стотину година ту појаву је проучавао Х. Х. Диксон, професор ботанике на Тринити колеџу у Даблину, а

изучавали су је толики научници до данашњег дана и још то чине. Основна је загонетка – како један систем протока сокова може да „ради" десетинама или стотинама година, а при том га емболија непрестано угрожава? То истраживачи нису могли да докуче просто зато што нису имали одговарајуће техничке справе којима би могли да откривају и мере шупљине (зачепљења) и тако одреде колики је њихов прави утицај и значај за опстанак биљке, а пре свега дрвећа које је дуговечно и високо и самим тим подложније овој природној недаћи.

Бај-пас у дрвету

Научни одговор на питање које је поставио професор Диксон почео је да се назире тек шездесетих година 20. века када су двојица младих истраживача Ј. А. Милберн и Р. П. Џонсон са Универзитета у Абердину покушали да изброје зрнца емболије која зачепљују токове тако што су „ослушкивали" детектором шта се у дрвету догађа. Установили су да се у дрвету јавља читав спектар звукова, од оних који се чују „голим ухом", до ултразвукова. Најбитније: то се догађа (чује) управо кад у неком делу – стаблу или грани – дође до нагле промене већ поменутог напона, што и показује да је шупљина изазвала зачепљење.

То је био први корак, а на други се чекало готово две деценије. Године 1984. научници су сакупили можда пресудне податке за објашњавање ове појаве. Сасвим поједностављено, изгледа да емболија настаје из три узрока. Први је везан за поре на лишћу, што је било прилично изненађујуће сазнање, јер се дотле веровало како она настаје пре свега ако су „крвни судови" биљке уски. Не, него ако у биљку кроз корен нагло нагрне више воде него што она може да испусти испаравањем – ето зрнаца које зачепљују њене „вене" и „капиларе". Затим, промена времена може да буде кобна и то ако дође до залеђивања (редовна појава сваке зиме). У леду се гасови налазе у облику мајушних „лоптица" и

Вода из земље улази у биљку кроз корен и то тако што продире кроз његово ткиво снабдевено чак невидљивим длачицама-црпкама. Вода даље пролази кроз коренову кору и улази у „цеви" у средини корена, којима се пење и пење кроз целу биљку, кроз њен капиларни систем којим је прожета до најситнијих делова, да би коначно испарила из пора на лишћу. То је дисање биљке.

не шкоде све док – опет не гране сунце. Тада се лоптице споје једна с другом, дакле, нарасту и ето емболије. Трећи узрок су гљиве и бактерије које нападају дрво.

Природа се брани колико може да болест сасвим не уништи биљку. Постоје барем два начина. Рецимо, биљка сама створи нове путеве којима сокови могу да прођу, то су као неки природни бај-пасеви. А када ипак дође до потпуног зачепљења, прво се суше и отпадају они ситнији, крајњи делови, док главни, стабло и најдебље гране, најдуже и одолевају. То је логично, пошто у њима има и највише места да се сокови ипак пробију до лишћа.

Све што је речено тек је почетак. Изгледа да је наука на добром путу, али потребне су још многе године да се ова појава до краја објасни, и, оно најважније, пронађе начин за лечење дрвећа које је погодила емболија. То је уједно и много важнији задатак него онај са почетка наше приче, да се открије прави предак дрвета!

М. К.

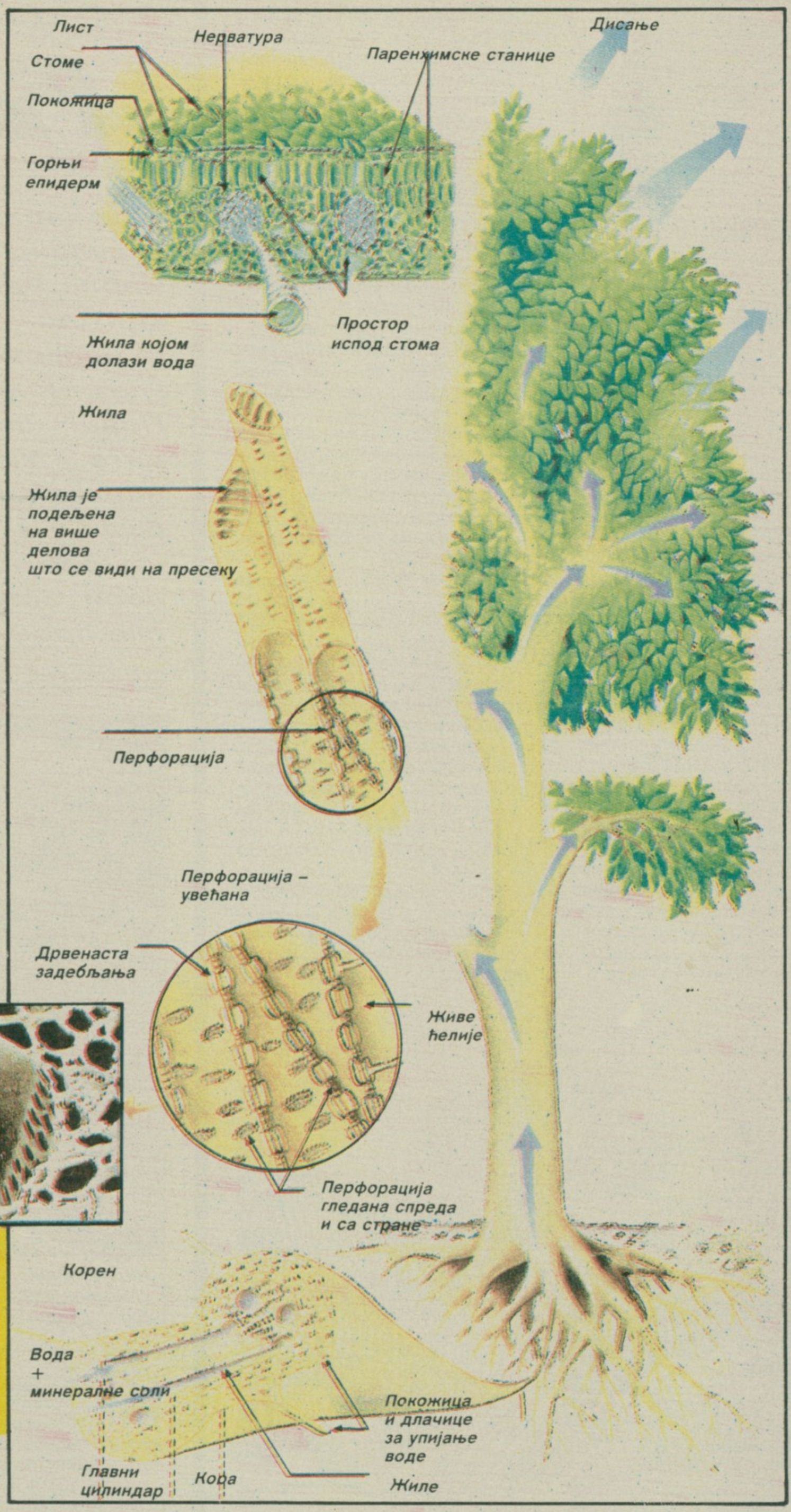

Вести из пете димензије

Чудовиште од лишћа

Славно, много тражено и често виђано чудовиште из Лох Неса, од милоште названо Неси, уопште није живо биће, тврди природњак Бен Сенискал из Бакингхемшира, Енглеска. Неси је, каже он, напросто гомила иструлелог лишћа које се повремено диже са дна језера и испливава на површину. Покрећу га гасови распадања.

Сенискал, службеник шкотске Управе за шумарство, стајао је једног летњег дана поред базена за нилске коње у зоолошком врту у Випснејду, пошто су његови становници исељени на неколико недеља. Одједном, присећа се он, велики слој балеге од нилских коња дигао се са дна и избио на површину у дужини од двадесетак метара да би нешто касније полако потонуо. Био је то значајан тренутак за Сенискала који није губио време – тај редослед догађаја повезао је са причама о чудовишту у Лох Несу.

За разлику од балеге коју су остављали нилски коњи у базену, Неси се, тврди он, састоји првенствено од лишћа бреза, храстова и другог листопадног дрвећа кога има у изобиљу у околини језера. Са доласком јесени један део тог лишћа и грана пада у језеро, а много већу количину доносе брзе речице и потоци који се уливају у њега. Попут успаваних чудовишта, огромне количине лишћа остају преко читаве зиме наталожене на дну језера. А онда, кад све топлија пролећна вода почне да убрзава распадање, ослобођени гас метан одваја од тла дебеле наслаге лишћа тешке много тона.

Сенискал напомиње да телевизијски снимци „чудовишта" увек показују да оно плива само у правој линији а не врлудајући лево-десно, како би то чинило свако живо биће.

Његова теорија објашњава и зашто Неси има онолико различито обликованих глава колико има и фотографских снимака на којима је она „ухваћена": њена „глава" мора да је корен или дебела грана неког дрвета које се углавило у исплуталу гомилу лишћа. Чињеница да Неси најчешће виђају током јула и августа такође стоји у сагласности са Сенискаловом идејом. А, наравно, и извештаји о Несином чудном ћутању – прекиданом само гргутањем воде док она ишчезава у дубини језера – лако могу да се објасне претпоставком о иструлелом лишћу.

СЛАВА ЈЕ ЗАКАСНИЛА 90 ГОДИНА

РЕМЕК-ДЕЛ

Разочаран због неуважавања, Чарлс Рени Мекинтош заувек је напустио свој Глазгов у освит Првог светског рата. Умро је несхваћен и у беди, а данас његово име доноси астрономске профите

Чарлс Рени Мекинтош, снимљен 1893. када му је било двадесет пет година

Када је извесна новопечена невеста (данас жели да остане анонимна) почетком педесетих година купила у једној глазговској продавници свега и свачега, две столице, можда није ни сањала да ће оне вредети читаво богатство, а можда је баш то осетила. Углавном, тај пар већ коришћених столица с необичним, високим и лествичастим наслонима боје слоноваче платила је девет фунти. А када јој је у лето прошле године умро муж, госпођа их је однела на аукцију у Лондон и за њих добила укупно – тридесет осам хиљада фунти!

Толико је вредео потпис њиховог дизајнера Чарлса Ренија Мекинтоша – онда готово заборављеног, а данас слављеног. Столице су биле део ентеријера „Вилоу Ти Румза", једне од четири глазговске чајџинице које је Мекинтош пројектовао почетком века.

Можда је још веће чудо што је усред дивног Белаустон парка у Глазгову управо сграђена „Кућа једног љубитеља уметности" према чувеним Мекинтошевим цртежима из 1901. године, за које је он, заједно са супругом Маргаретом Мекдоналд, освојио посебну награду на конкурсу у Немачкој, али која никада није очарала ниједног довољно богатог „љубитеља", који би пожелео да у њој живи! Све до данашњег времена. Али, испричаћемо ту необичну причу од почетка...

Две сестре + два пријатеља = „четворка"

Чарлс Рени се родио 1868. године у Глазгову, отац му је био полицијски наредник. Дечак је, очито, наследио смисао за лепо а нарочито у архитектури, па је са шеснаест година почео да помаже – такорећи као шегрт! – архитекти Џону Хачисону. Данас Хачисоновог имена нема у енциклопедијама, а Мекинтош се налази готово у свакој... Преко дана је радио код газде, увече учио и одлазио на предавања на глазговску Уметничку академију која, ето, данас носи управо његово име.

А онда? Мекинтош је био изузетан студент. Сваки час је освајао награде на конкурсима, међу њима је добио и чувену „Стипендију за путовања, Александра Томсона" године 1890. Њој захваљујући Мекинтош је обишао Италију, Француску и Белгију дивећи се, као и у својој Шкотској, готским издуженим облицима.

У то време догодили су се сусрети који ће одредити цео Мекинтошев живот, приватни и уметнички. Запослио се у архитектонској фирми „Ханимен и Кепи" и упознао колегу Херберта Мекнејра, а на Академији је срео љубав свог живота Маргарет Мекдоналд.

...О ПОЛИЦАЈЧЕВОГ СИНА

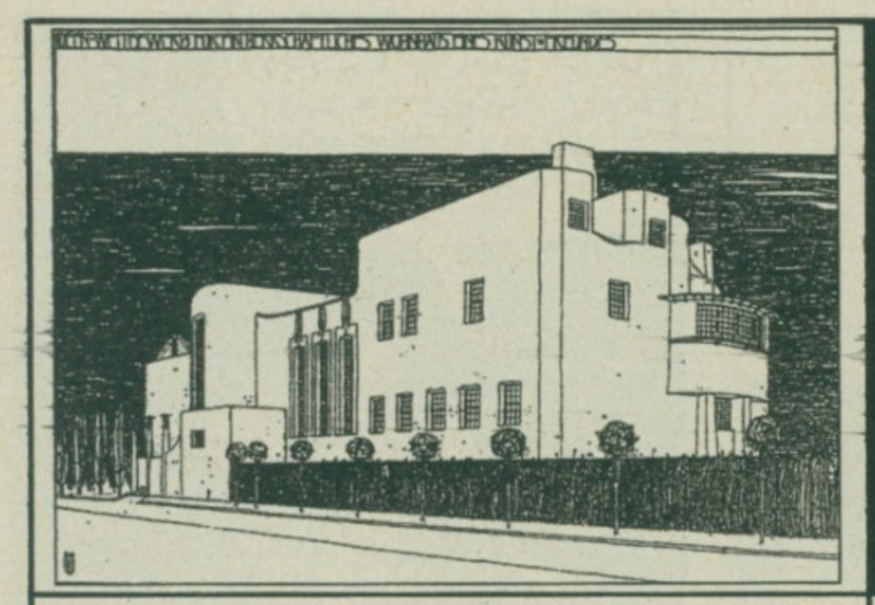

Овако изгледа оригиналан цртеж из албума под псеудонимом „Птица"

Овако у стварности изгледа „Кућа једног љубитеља уметности" која се само по ситним, на први поглед неуочљивим, појединостима разликује од цртежа.

Већ виђено? Изгледа да је таква судбина многих великих уметника. Није ли и Моцарт умро у беди, исту судбину доживели су Модиљани и Ван Гог, а много доцније њихова су дела достигла рекордне цене. Управо то је случај и са Мекинтошем кога његов Глазгов сада сматра за свог највећег сина.

„Кућу љубитеља уметности" подиже данас Грејем Роксберг, глазговски бизнисмен који је за ту сврху основао деоничарско друштво. Вођа пројекта је Енди Макмилан, професор Глазговске уметничке академије (која се зове Мекинтошева уметничка школа), а изградња кошта преко два милиона фунти. Неки сматрају да је ово „донкихотовски подухват", што ће рећи потпуно неисплатљив. Ипак, „Кућа" ће бити редовно отворена за посетиоце који ће моћи да се диве овом ремек-делу. Данас, после деведесет година, многи сматрају да би Мекинтош, само да је судбина била малчице милостивија према њему, био чувен исто колико Френк Лојд Рајт или, можда, Корбизје...

М. К.

Она је имала млађу сестру Френсис, обе су студирале и тако је стварност изрежирала причу која би у некој драми испала невероватна: две сестре и два пријатеља заљубили су се истовремено и истовремено венчали, Френсис са Мекнејром, Маргарет са Мекинтошем. Али, важно је нешто друго, они су и уметност гледали истим очима, па су почели заједно да стварају и остали забележени у историји као „четворка".

Четворка је цртала постере, радила украсне предмете од метала, сестре су израђивале и неке везене радове, па је тадашња критика сумњичаво гледала на њихове домете као на „сувише апстрактне".

Судбина као „већ виђено"

Наравно, Мекинтош се све време највише бавио архитектуром. Већ тада, крајем прошлога века, настали су његови данас чувени радови: зграда Глазговске уметничке академије за коју је 1897. освојио прву награду на конкурсу, а уследила је и нова зграда Глазговске библиотеке, па већ поменуте чајџинице.

Ближимо се „Кући једног љубитеља уметности". Њу су Мекинтош и Мекдоналдова радили за конкурс који је расписао немачки часопис за унутрашњу декорацију из Дармштата. Пријавили су своје литографије у боји под заједничким уметничким именом „Дер Фогел („птица"). Како су њихови радови испали непотпуни, избачени су из конкуренције, али је „Кућа" била тако сјајно замишљена да је ипак добила посебну награду – она „права" није ни додељена!

Пројекат је већ тада међу ретким зналцима и ... љубитељима уметности оцењен као најбољи Мекинтошев. „Кућа једног љубитеља уметности" није пројектована за одређеног наручиоца, па стога није имала све оне предрачуне и инвестиционе процене, као што није постојало ни неко одређено место да би се она саградила. Није то ни мишљено: она је представљала „идеју саму по себи" па њено грађење није уопште ни сматрано за потребно...

Мекинтошева „Кућа" је постала нека врста култне, иако непостојеће грађевине у коју су се слиле све одлике тог настајућег, „новог стила", толико модерног да и данас представља авангарду. А сам Мекинтош, све мање цењен и схваћен у Глазгову, напустио је родни град 1914. године да се никада више не врати у њега. Напустио је и архитектуру и лутао мало по Енглеској, мало по Француској заједно са Маргаретом која је одувек била склона мистицизму. Обоје су се бавили сликањем дезена за текстил, Мекинтош је и сликао воденим бојама. Умро је у шездесетој години живота у Лондону, 1928. године, уочи велике кризе, али њему би то било свеједно: одавно је био без посла, осиромашен и већ уништен од алкохола.

"То су „те" столице: иако похабане, постигле су цену од 38.000 фунти!

Сав Мекинтошев намештај препознатљив је по ваздушастим, правоугаоним облицима и боји слонове кости

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

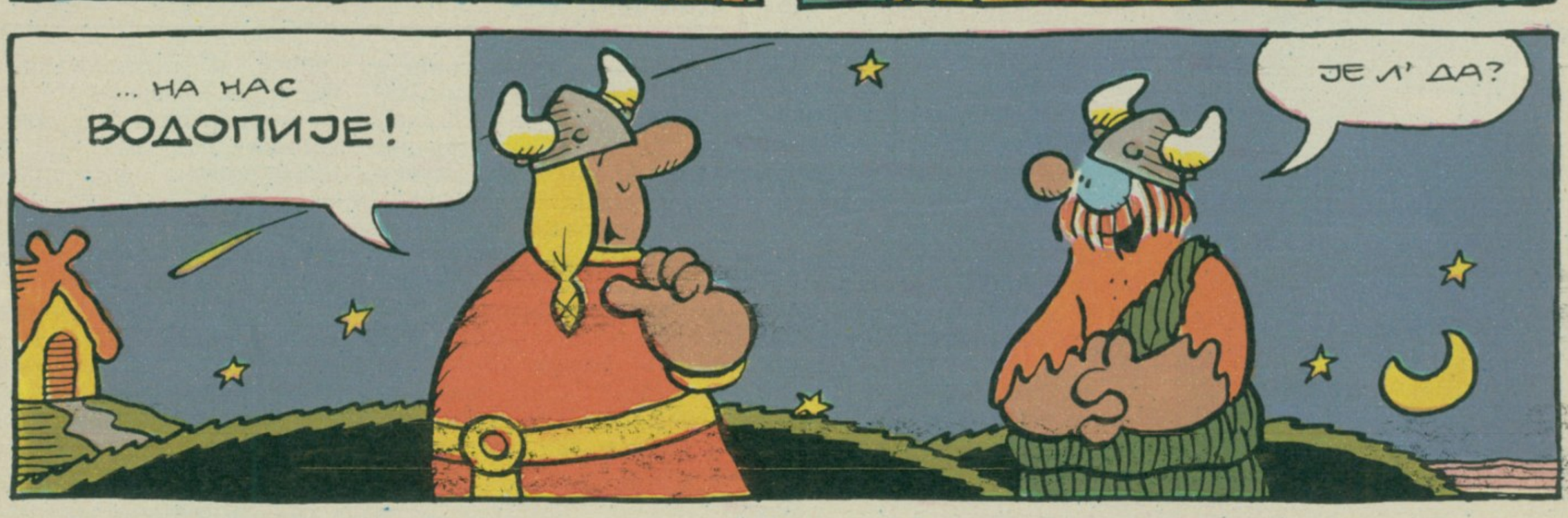

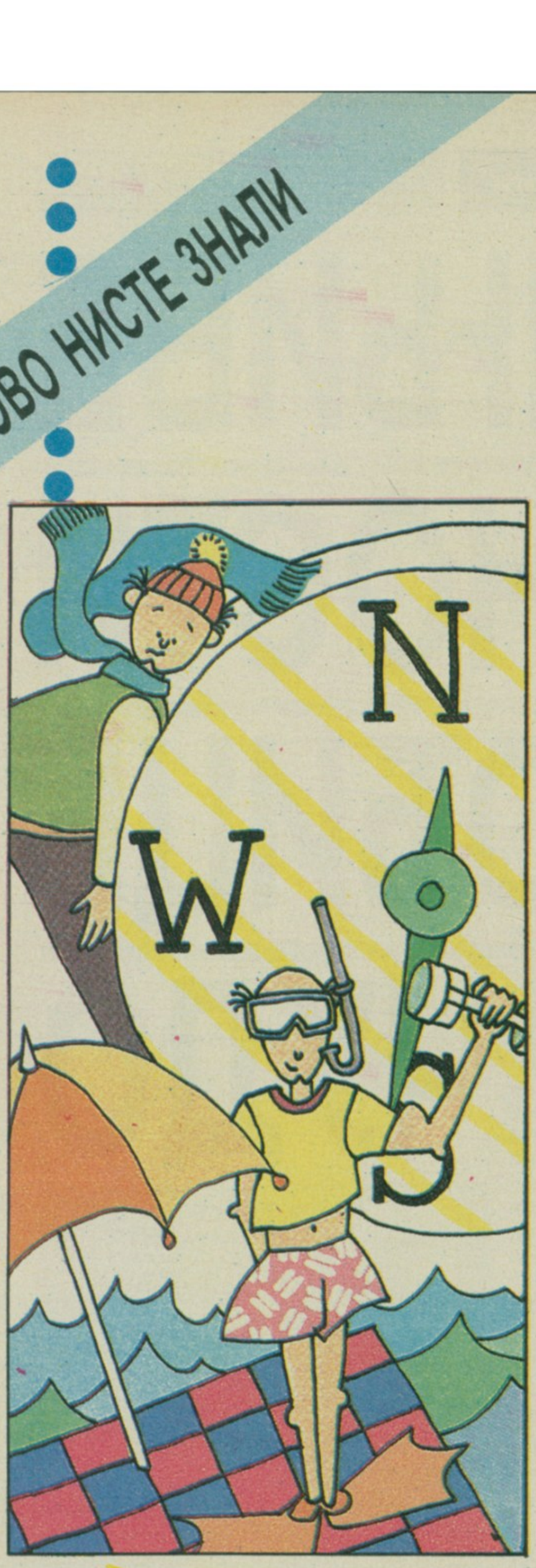

ЈЕДАН РОЂЕНДАН – 14 МИЛИОНА ТОРТИ

Данас вам је рођендан? Срећно, али нисте једини. Широм света око 14 милиона особа – што је отприлике равно укупном броју становника Аустралије – баш данас, као и ви, добија рођенданске поклоне. А, ако пуните између пет и четрнаест година, више од 250 хиљада ваших вршњака рођено је истог дана када и ви. Штета што се не познајете. Има вас толико да бисте испунили два и по фудбалска стадиона као што је, на пример, београдска „Маракана"

УМЕСТО ДИЈЕТОМ ШЕТАЈТЕ ПЛАНЕТОМ

Када видите да се неко мери и незадовољно мршти, пријђите и учтиво му посаветујте да отпутује на север или југ, зависно од хемисфере на којој се налази. Јер, због Земљине ротације и облика, тежина неког тела на половима већа је за око 0,5 одсто од његове тежине на екватору.

Ако узмемо као пример неку заиста пространу земљу, рецимо Сједињене Америчке Државе, њени становници, и други који се ту затекну, биће најлакши на ваги у месту Ки Вест у Флориди, а најтежи у граду Миноту у Северној Дакоти.

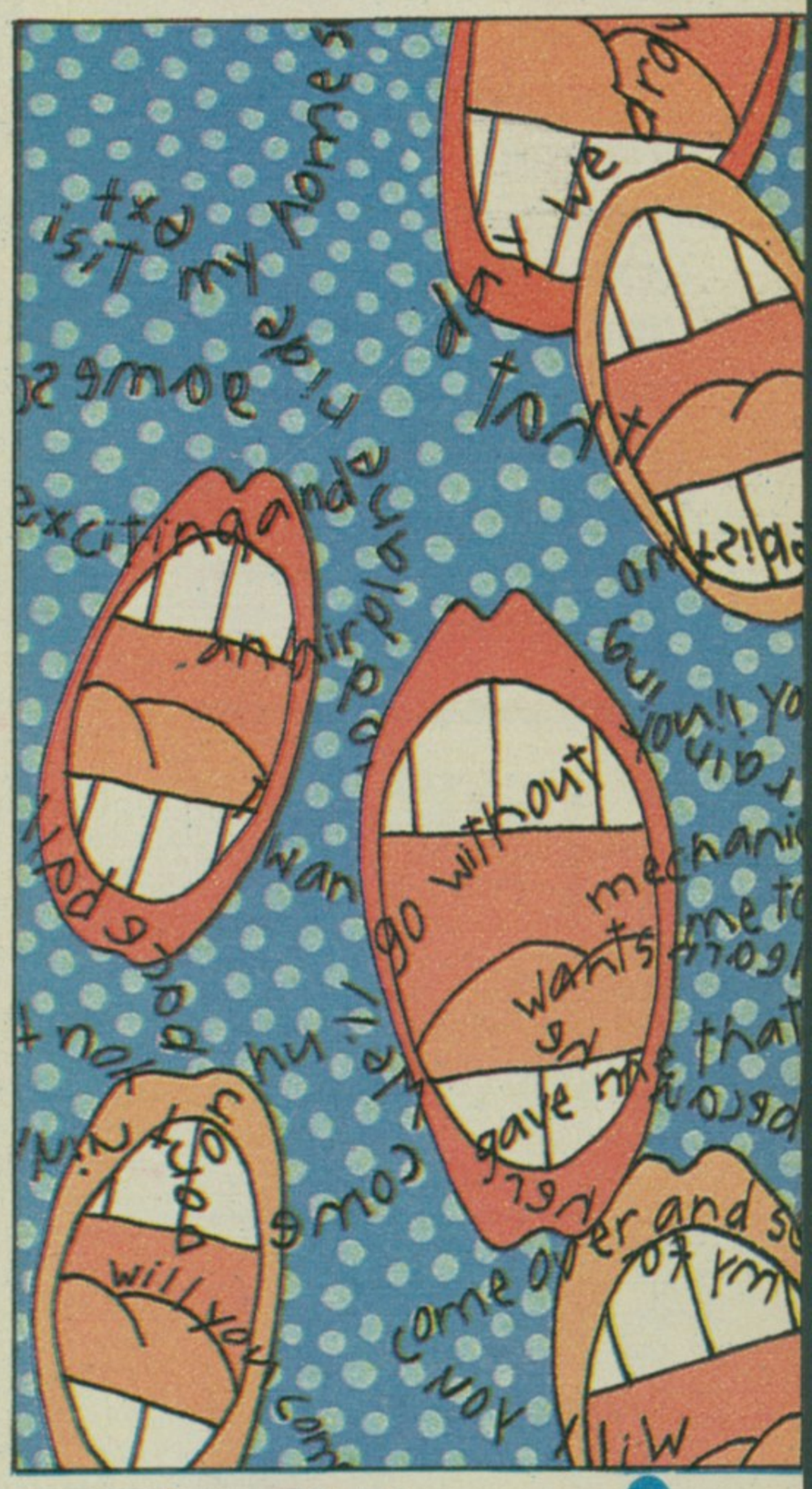

ЕМ ПЛАВИ, ЕМ ДЛАКАВИ

Јесте ли се икада упитали колико длака имате на глави? То је тешко избројати, али је ипак учињено. Релативно мали број људи, и то плавокосих, може се подичити бројем од 140.000 длака. Ако сте црни, смеђи или риђи, немојте мислити да коса не може да вам порасте и то поприлично. Једна смеђокоса девојка имала је кике дугачке 2 метра и 72,7 центиметара, а то је нешто мало краће од паркета до кошаркашког обруча. Замислите само колико је новца она трошила на шампон!

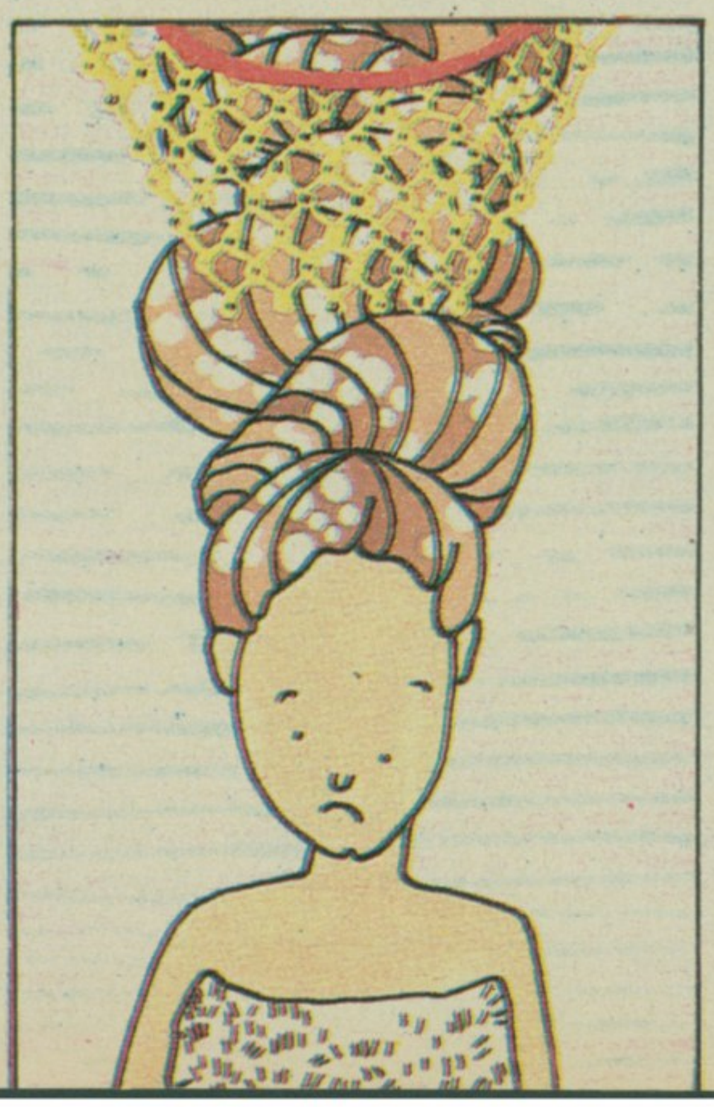

БЛА, БЛА... ТРУЋ!

Сигурно и ви познајете неког ко много прича. Просечна особа изговори око 31.500 речи дневно. То је, отприлике, равно трећини речи једног дебелог романа. Али, има људи који, када проговоре, не знају шта је доста. Тако је неки Аустралијанац непрекидно причао пуних седам дана и петнаест минута. Или је желео да обори рекорд у брбљању, или је заиста имао шта да каже!

Б. Д

Четвороножни Ајнштајни

НЕОБЈАШЊИВЕ СПОСОБНОСТИ ГОСПОЂИЦЕ ЧУДО

О коњима, нешто мање уверљиво и псима, постоје новинарски записи, чак и читаве студије у којима се тврди да су ове животиње биле способне да рачунају, изричу судове, предсказују...

На почетку овог века шездесетдвогодишњи Вилхелм фон Остен, који је у то време живео надомак Берлина, купио је лепог пастува и назвао га Ханс. Веровао је да ће Ханс коначно остварити његову животну жељу и показати да су и животиње интелигентне.

Фон Остен је најпре почео да учи Ханса математици. Када је коњ савладао бројеве, почео је да сабира и одузима. Убрзо је могао да реши и сложеније рачунске радње. И...

Први сведок Хансових невероватних способности био је Ханс Клапред, професор из Женеве. О томе је оставио и неке белешке које се чувају у архиви овог града.

„Ханс није само одлично рачунао, могао је да чита, а у музици је правио разлику између хармоничних тонова и погрешно одсвираних деоница. Имао је и сјајно памћење. Све у свему, рекао бих да је по интелигенцији био раван дечаку од четрнаест година."

Слава интелигентног четвороножног Ханса убрзо је обишла Немачку и добар део Европе. Без обзира на сведочење самог Вилхелма фон Остена и његовог пријатеља из Женеве, чак су и људи који су својим очима могли да се увере у то да коњ може да „каже" који је корен из одређеног броја желели да коначни суд о свему дају научници.

Позвани су: професор психологије, физиологије, зоологије, лекар, ветеринар, директор циркуса и један коњички официр. Ханса су данима испитивали. Када им је Вилхелм објасио да коњ даје одговоре углавном ударцима копита о под, замолили су власника да их остави „у четири ока" са животињом. Плашили су се да Ханс удара онолико пута колико му Вилхелм на неки начин „дошапне" да уради. Нису били у праву. Пастув је давао тачне одговоре и кад би остајао са свим научницима или са сваким појединачно.

Таман кад је пресрећни Вилхелм фон Остен повероваo да су све сумње отклоњене, појавио се угледни Оскар Фунгст, професор са Берлинске психолошке школе. И он је испитивао коња и 1908. објавио подужу студију – са мало подсмешљивим насловом „Паметни Ханс" у којој је, просто се наслађујући, побијао све тврдње о томе да пастув зна да рачуна или чита. „Несрећни Ханс једва да је разазнавао и свог господара од посетилаца, а о томе да је знао бројеве или слова – нема ни говора!"

Извештај уваженог Хер Фунгста сви су прихватили са одушевљењем и убрзо и Вилхелма фон Остена и његовог Ханса почели јавно да исмевају. Већ остарели и разочарани Вилхелм једва је преживљавао те дане. Само годину дана пошто се књига појавила умро је.

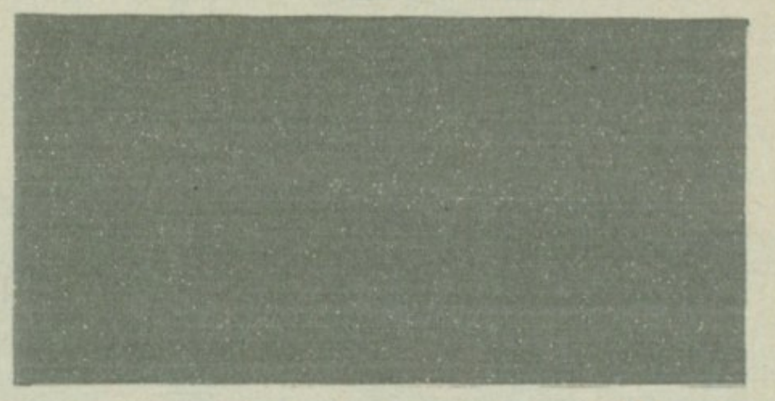

Муса и Зариф као појачање

Наравно, било је и људи који су у дубини душе веровали у злурадост Оскара Фунгста, међу њима и бизнисмен Карл Крал из Елберфелда. Откупио је Ханса и у шталу довео још два ждребета којима је надену имена Муса и Зариф. Од првог дана почео је са обуком.

На Карлово запрепашћење и Муса и Зариф су, уз Ханса, брзо напредовали. Касније је довео још два коња. Крал је прво написао књигу „Животиње које мисле" и објавио је 1912. године, а потом своје имање отворио за радознале. Где је тада био професор Оскар Фунгст, не каже се, тек сви научници и радозналци који су стизали у великим групама могли су да утврде једно – коњи су заиста паметни.

Ево само једног невероватног примера. Двојица италијанских професора Макензи из Ђенове и Асађоли из Фиренце поставили су Муси нимало лак задатак: који је квадратни корен из броја 1.874.161? Питање су исписали на табли. Муса је ударио копитом тачан одговор – 1369. Власник Карл Крал није, наравно, био присутан у штали и никако није могао да зна које ће питање професори поставити његовом љубимцу.

Каква је била судбина тих паметних коња? Сви су завршили у Првом светском рату.

У нешто ближој прошлости зна се само за један случај интелигентног коња. Овог пута, то је ждребица из Ричмонда, у САД. Власници Госпођице Чудо или Лејди, како је још звао брачни пар Форд, могли су и те како да уновче њену интелигенцију и коначно се отарасе беде, али су одбијали све могуће понуде које су добијали...

Карл Крал за таблом,
у скамији стоји необичан ђак
– четвороножни Зариф. Помно прати шта му учитељ
говори и копитом удара
тачан одговор.
Никад не греши.

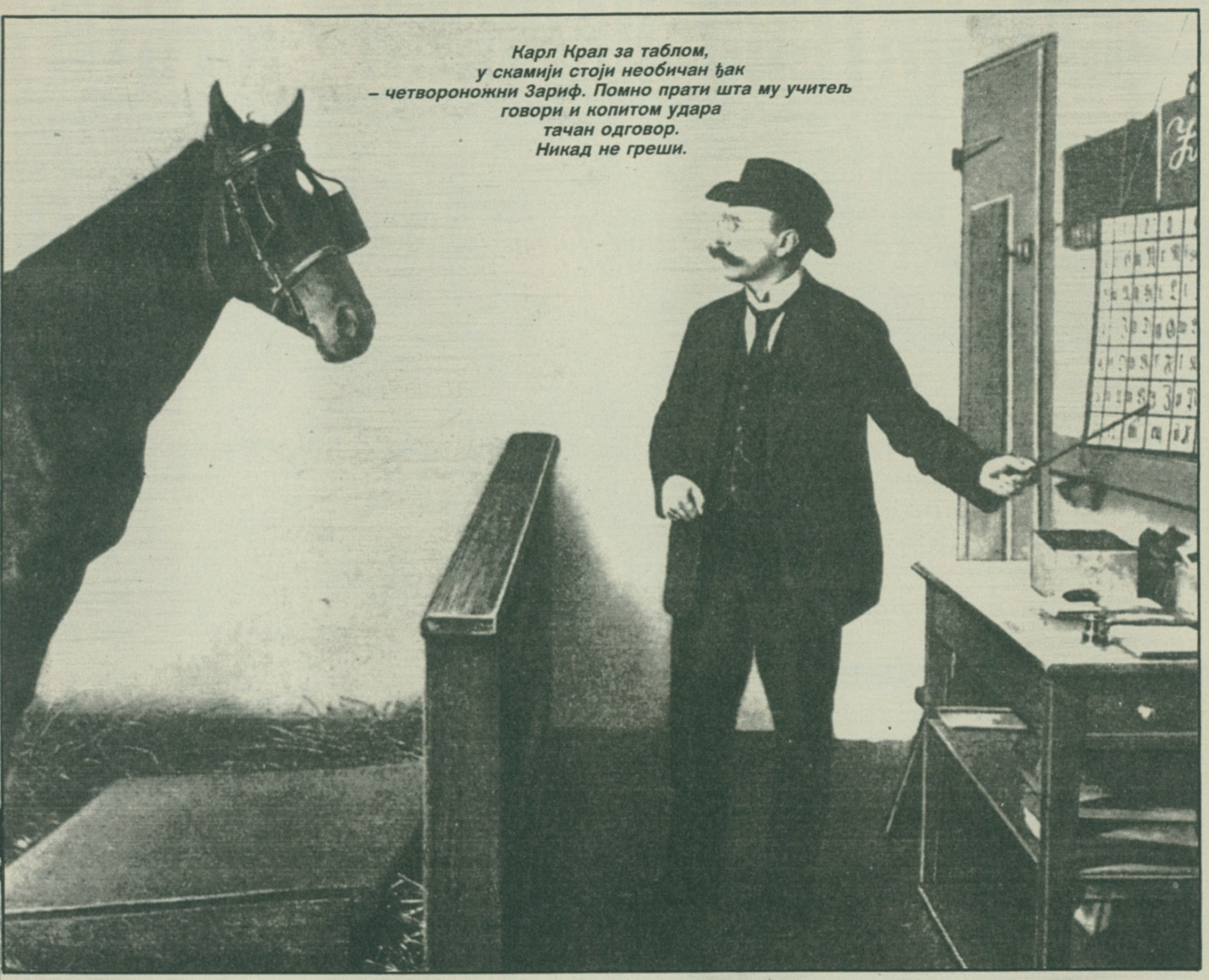

Лејди је имала неку врсту „развучене" писаће машине и ударајући њушком у слова, спајала би реч по реч. Ову њену особину Фордови су открили сасвим случајно. Исекли су слова на картону и залепили их на комаду дрвета у штали.

Ако је веровати новинарима часописа „Нешнл Енквајерер", који се појавио у октобру 1978, Лејди је до своје смрти 1957. године запањивала свет који је имао прилике да је види. О њој је и професор Рајн са Универзитета Дјук писао у књизи „Нови свет ума" штампаној 1953. Тврдио је да су се његова супруга и он уверили у необјашњиву способност Госпођице Чудо да предсказује судбину и чита туђе мисли.

Лејди је, наводно, с лакоћом откривала нестале особе, предвиђала време, говорила који ће јој „сабрат" победити на коњским тркама, чак је са сигурношћу одредила Рузвелта и Трумана као будуће председнике Америке.

Шта је умео Арли Боргезе

Једном приликом у шталу је ушао неки незнанац и замолио госпођу Форд да пита Лејди како се он зове. Лејди је на својој табли дотакла слова која су, сложена, давала име Џек. Незнанац је био запањен, јер је ждребица погодила, али се направио да је разочаран и да одговор није тачан. Онда је Лејди исписала друго име – Џош. Ту је Џек Вудфорд остао нем – тако га је звала само бака која више није била међу живима.

По сведочењу новинара листа „Вашингтон Пост" из априла 1966. у малом месту Фиезола у Италији, у породици Елизабет Ман Боргезе (кћерка познатог писца Томаса Мана), живео је енглески сетер по имену Арли. Пошто се госпођа Ман Боргезе бавила испитивањем односа између људи и животиња, покушала је да докаже да су и четвороношци интелигентна бића.

Први корак био је да Арлију направи посебну писаћу машину која је имала тако велика слова и размак између њих да је пас лако могао њушком да склапа речи. Убрзо је Арли могао да „говори", додуше врло кратке речи, и да саставља просте реченице. Откуцао би „пас воли" или „мачка лоша", али – зар је то мало?!

У време кад је Ханс „харао" Европом, у Немачкој су људи масовно пријављивали своје паметне псе, мачке и друге животиње. Међу тим мноштвом остао је запамћен теријер Ролф чија је власница била Паула Мокел из Манхајма.

Једног дана Паулина кћерка, која је ишла у први разред, радила је домаћи задатак. Запела је код неког простог сабирања. Ролф је све то слушао, пришао Паули и шапом „откуцао" тачан одговор. Кад се то поновило још неколико пута, Паула Мокел схватила је да има посла с интелигентном животињом.

Ролф је научио и абецеду коју је „запамтио" по броју које је одређено слово заузимало у низу. Кад би желео да каже да је „уморан" или „хоћу напоље" опет би на Паулиној руци откуцао своју жељу. А – 1, Б – 2 и тако редом.

Ролфова кћерка Лола била је познатија од оца захваљујући књизи коју је 1923. године написала њена власница Хени Киндерман „Лола или – мисли и говор животиња". Госпођа Киндерман је представила Лолу као чудо од пса – зна аритметику, чита, чак даје суд о неким појавама! ***В. С.***

ПОШТО

САТЕЛИТСКО ПАРКИНГ - МЕСТО?

Како је Тупоу IV освојио свемир

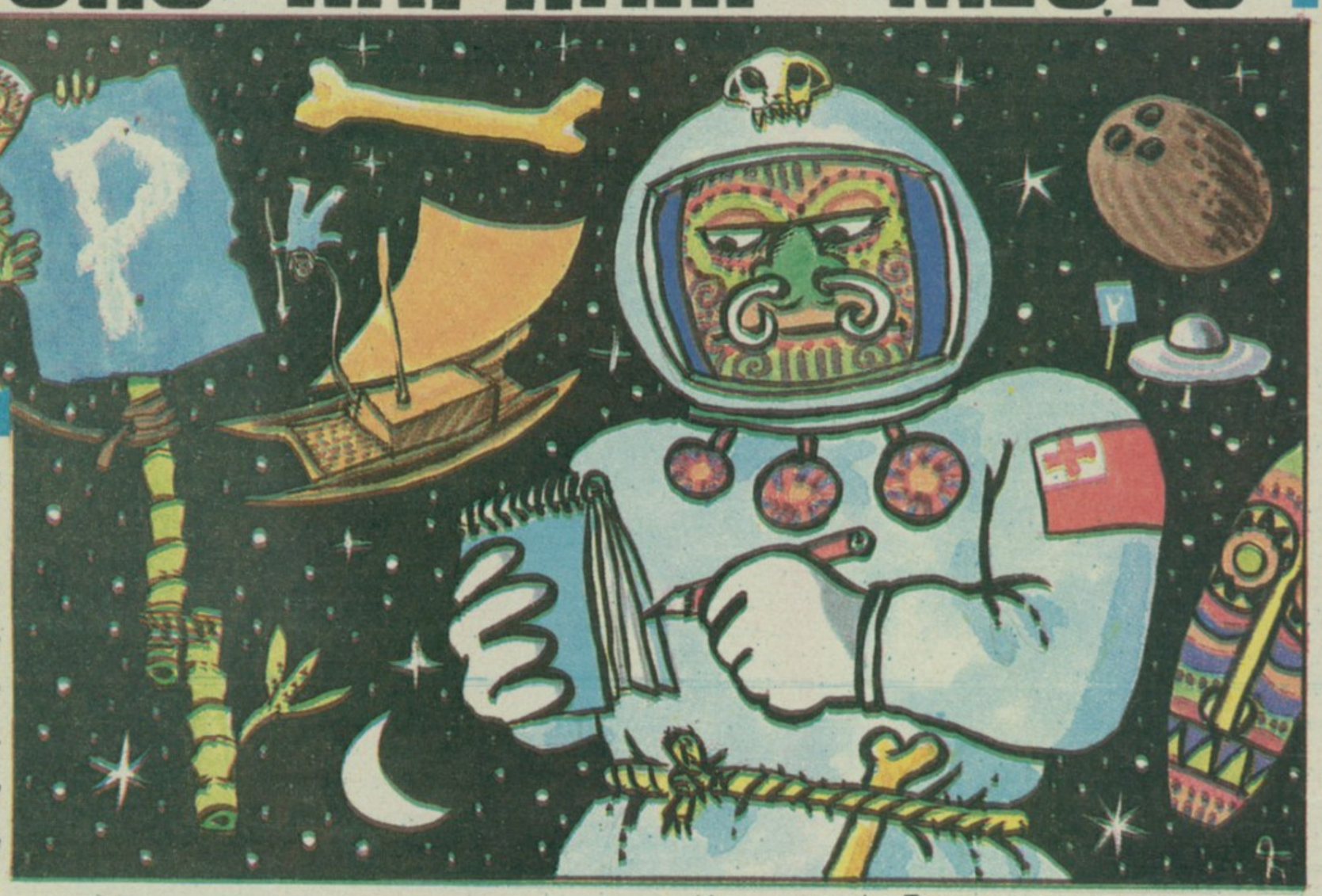

Ко још није чуо за краљевиницу Тонга, чуће. Краљевство је ужасно сиромашно, живи углавном од продаје кокосових ораха и риболова, али је на путу да постане свемирска (веле) сила

За евентуалну сјајну будућност краљевине Тонга, 169 вулканских и коралних острваца у југозападној Полинезији, заслужан је промућурни амерички бизнисмен, педесетједногодишњи Мет Нилсон, иначе стручњак за сателите. Нилсон је убедио Тауфа'ахауа Тупоуа IV, краља Тонге да се баци у бизнис са сателитима за комуникације. Од реченог посла краљевина Тонга требало би силно да напредује, а уз пут и да се одужи Нилсону тако што ће од њега да направи мултимилијардера.

Ствар је, све у свему, врло једноставна. Као стручњак за сателите Нилсон је седамдесетих година радио у „Интелсату", конзорцијуму 119 земаља. За то време је, између осталог добро упознао међународно свемирско право и у њему нашао џиновску рупу која је просто вапила да буде искоришћена.

Ради се о следећем. Према међународном праву, сателити не могу да се „паркирају" било где, него на 180 утврђених места у свемиру. Додељују се по принципу: ко први, њему паркинг-место, с тим што је за тапију на сателит-простор довољно да дотична земља објави како (озбиљно) смера да сателит лансира. Мада се подразумева како се локације додељују искључиво земљама које заиста намеравају да пошаљу сателит у орбиту, у закону се нигде изричито не каже како додељено место заиста мора и да се искористи.

Пошто је Нилсон краљу Тауфа'ахау Тупоу IV објаснио колики би ћар могао да се извуче из описане рупе у закону, овај је са неколико иностраних партнера основао компанију за лансирање сателита. Компанија је и званично регистрована, а краљевина Тонга (такође званично) сада има 16 резервисаних сателитских паркинг-места у свемиру.

Мет Нилсон: човек који се досетио да и небо може да се изнајмљује

Краљ Тауфа' ахау Тупоу IV није пропустио прилику која му се указала

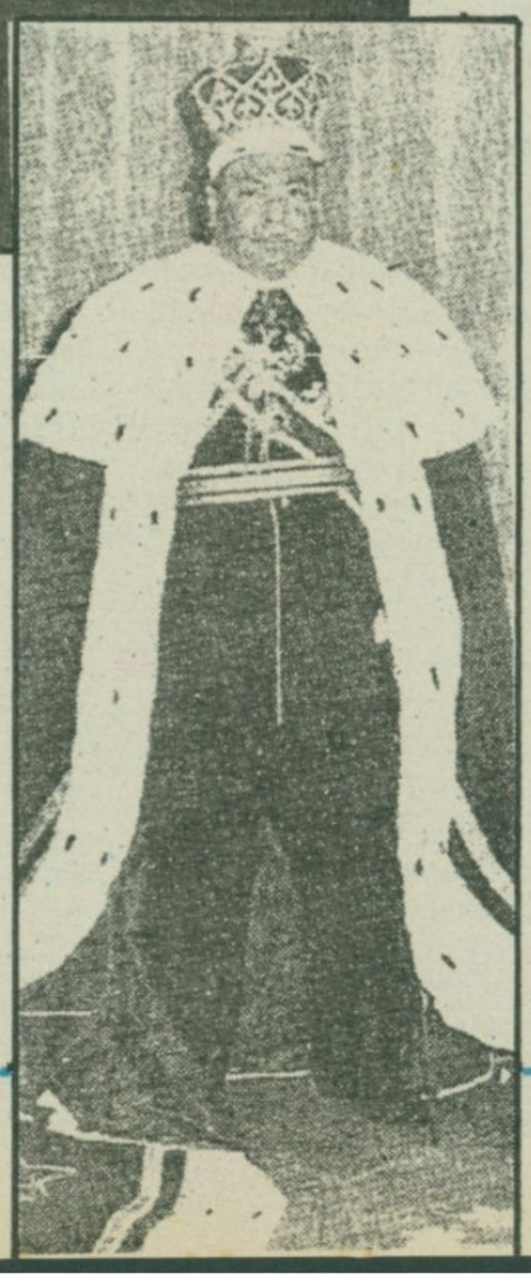

Изгледи да ће Тонга заиста послати сателит у орбиту равни су нули. Краљевство углавном има кокосове орахе и рибу, али нема пара. Ово друго, паре, требало би да крену да се сливају у државну касу ако се оствари план Мета Нилсона. План је следећи: Тонга ће своја сателитска паркинг-места изнајмити заинтересованим земљама за два милиона долара годишње по паркинг простору.

Посао ће, ако све буде ишло како треба, већ прве године увећати национални доходак мини краљевине за 30 одсто, а такође ће од Нилсона направити мултимилијардера, с обзиром да му по уговору припада 20 одсто од укупне добити.

Сви срећни, а поготову оних (укупно) сто хиљада становника Тонге који би комотно могли да стану на сваки пристојнији фудбалски стадион и чији бруто национални доходак од 70 милиона долара годишње тешко да би покрио трошкове фарбања неког америчког војног бомбардера. Није баш тако. Свемирске велесиле су побеснеле и тренутно око читаве ствари дижу силну грају.

Осим што Мета Нилсона оптужују за тешку превару и намеру да згрне милијарде на очекиваном таласу убрзаног развоја сателитских комуникација изнад Пацифика у следећој деценији, велики такође траже да се права која је Тонга добила на сателитска паркинг-места пониште. Изгледи да ће се то и догодити врло су мали изузев уколико не дође до измене у важећим прописима, што је, такође, мало вероватно.

Упућени, као што је Скот Чајс, уредник угледног часописа „Виа сателит", тврде како би изнајмљивање сателитских паркинг-места могло да се претвори у врхунски бизнис већ у блиској будућности. Мет Нилсон и краљ Тауфа'ахауа Тупоу IV у то ни најмање не сумњају. Управо су се упустили у надметање са Великом Британијом око права на два нова сателитска места.

М. И.

Илустровао: Растко Ћирић

СПЕЦИЈАЛНО ЗА ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК ИЗ ТОКИЈА

Јапанско царство стрипова

МАРУКО ~ ЂАН, ПРИНЦЕЗА МАНГЕ

Принцеза дводимензионалног царства: Ћиби Маруко-ћан

Свака трећа књига која се објави у земљи са највећим процентом писмености на свету је – стрип.

Маруко-ћан данас је, неоспорно, љубимица свих Јапанаца иако није ни нарочито лепа ни посебно паметна. Докази обожавања су на сваком кораку: свакодневно је на телевизији, у новинама, њене слике су на календарима, постерима, на мајицама и џемперима, у продавницама су и јастуци са њеним ликом...

Ћиби Маруко-ћан, или краће Ћибимару, дете је из сасвим обичне породице, тек је пошла у школу, али је, иако само „клиника из наше улице", истинска принцеза у царству Манга – оживела и у цртаним филмовима, а свој лик позајмила и многим производима, сведочи да је њен аутор погодио укус читалаца, али потврђује и нешто што обично изненади сваког ко тек дође у Јапан: стрипови су овде невероватно озбиљна литература.

Јунаци стрипова Осаму Тезуке, јапанског Дизнија

Самураји, Годзила и роботи

Могло би се рећи да је Јапан право царство за приче са цртаним јунацима. Стрипови нису у свескама, већ у подебелим књигама које најчешће имају између 200 и 300 страна. Продају се свугде: у књижарама, на киосцима, у самопослугама, а могу да се набаве и касно ноћу у аутоматима. Не читају их само деца, већ, као и „Забавник" сви „од седам до 77 година", па и више, јер је просек животног века у Јапану дужи него игде у свету.

Пошто је популарност стрипова веома упадљива, покушали смо да откријемо у чему је тајна. Статистика је више него потврдила спољне утиске. У Јапану се сваке године прода 1,88 милијарди књига са стриповима или, отприлике, 15 комада по сваком од 124 милиона Јапанаца! За стрипове се потроши око три и по милијарде долара, што је, како је овде израчунато, довољно за две трећине шездесетак километара дугачког тунела који испод површине мора спаја јапанска острва Хокаидо и Хоншу.

Стрип је свака трећа књига штампана у овој земљи чија је стопа писмености међу највишим на свету јер – неписмених у Јапану нема. Најпопуларнији стрип-магазин „Џамп бојс" излази једанпут недељно у тиражу од пет милиона примерака, а укупно овде редовно излази око 350 стрипованих магазина који су, као што рекосмо, пре књиге него часописи.

Јапанска реч за стрип је „манга" и може се заиста рећи да је манга овде царство са много свакојаких становника: од историјских хероја, најчешће самураја, преко јунака свакодневице, попут Ћиби Маруко-ћан, па до разних чудовишта (укључујући ту и јапанску миљеницу у овој врсти, праисторијску Годзилу), дошљака из свемира као и овоземаљских робота.

У манга царству има за сваког понешто. Ђаци имају своје стрипове, зна се шта купују и читају девојке, шта спортисти, шта службеници, а шта старији људи. Чини се да је манга литература најпопуларнија у возовима: лакше се чита од књига, а држи згодније од новина. Осим тога, некако треба да се убије време јер се, у просеку, на посао и с посла (па богами и у школу) путује и до три сата.

Зашто никад не одрасту?

Да ли то значи да, пошто се прича у сликама не одричу ни у старе дане, Јапанци, у ствари, никада не одрасту? Тако нешто многи тврде, мада има и других, чини се уверљивих, објашњења популарности манге. По најприхваћенијем, језик стрипа – слика са текстом – у ствари је природни „продужетак" јапанског језика (и писма).

Јапанци, наиме, за писање користе прво неколико хиљада „канџија", кинеских идеограма, али и два фонетска писма од по педесетак знакова, хирагану и катахану, којима се допуњава смисао ионако богатих знакова. Док уче да пишу, деца у Јапану у исто време се навикавају на спој сликовитог и звучног, својствен баш стрипу. Могло би се зато рећи да је овде писани језик стрип, али и обрнуто да је стрип јапански језик.

С друге стране, стрип је и овде, као и свугде, лепа и лака забава, прилика за опуштање. А оно је овде и те како потребно, колико ђацима који проводе дуге сате у школи (у коју одлазе и суботом), а потом уче за тешке испите, толико и онима који раде. Јапанци, познато је, имају највећи просек радних сати на свету: око 2100, што је за 500 више од просека у западним индустријским земљама.

Манга доноси брзо опуштање, али навикнутост на стрип подразумева да се и озбиљне ствари овде саопштавају у слици и речи. Недавно је, наиме, објављено 48 томова јапанске историје – у стрипу.

Милан Мишић

ПАНТАГРУЕЛ ИЗ НЕГОТИНА

ПОЈЕШКУ АУТОБУС!

– Мом желуцу ништа тако не прија као прегршт кугличних лежајева – мирно је изјавио запањеном америчком новинару Миливоје Ристић, човек који би, онако за предјело, појео сто жилета, гајбу пивских флаша и туце неонских сијалица!

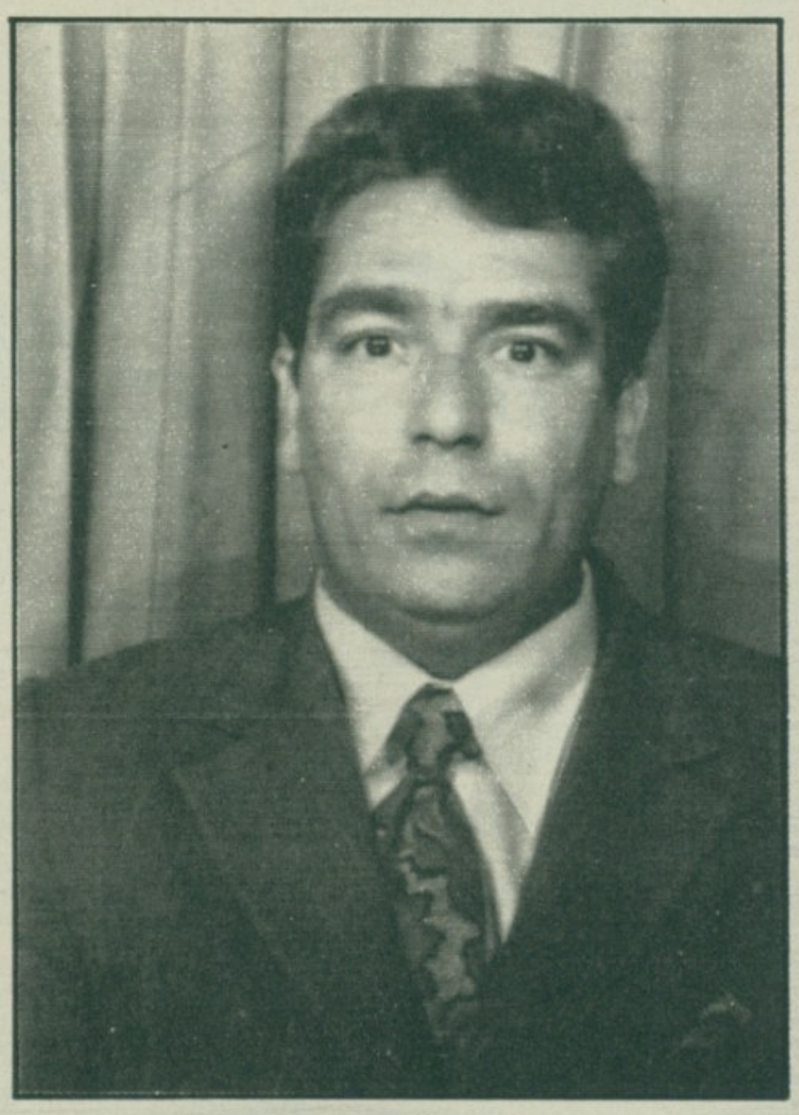

Миливоје из времена кад су му железо и стакло били слађи од икаквог колача!

Кад је у Штубик код Неготина, ко зна како и откуд, доскитао чудотворац који гута пламен и новине, ексере и чаше (о печеним пилићима и пљескавицама да се и не говори), седмогодишњи малишан Миливоје Ристић све је посматрао широко отворених очију и уста. Дечак је дотад само наслућивао да у свету постоје разноразна чуда, а сад му се, ето, посрећило да, са само неколико корака, види баш све, „живо и природно".

И шта ће друго учинити један опчињени седмогодишњак него да отрчи кући, скрије се дубоко у башту и покуша да изведе бар делић оног што је видео.

Наравно, да су мајка и отац дознали да им син вежба за „циркузанта" у кући Ристићевих био би, заиста, прави циркус. Али, тајни покушаји да прогута чак и оно што би ретко коме пало на ум, није била само Миливојева жеља, већ и – потреба. Његово тело и организам једноставно, су жудили за металом и стаклом: прогутати готово све што очи виде и руке дотакну, од жилета до бицикла, заједно с гумама!

А сад – права вечера

Лето већ давне 1967. Миливоје има 24 године. Био је, како сам каже, момак и по који је могао вола да подигне и, без трика и преваре, поједе комад најжешћег челика или „најљућег" стакла. Обилази разне лекаре и пред њима показује шта све може и уме.

Лекари су запањени, готово као он кад је, као дечак, гледао оног гутача пламена. Вртећи сумњичаво главом, они исписују налаз да се ради о ретком медицинском феномену каквог тешко да познаје и стручна литература. Зар се сијалице, наочиглед лекара, нису растапале већ у Миливојевим устима попут најслађих крушака? Зар грлићи флаша нису као банане нестајали у његовом грлу да би се на крају тог невероватног обеда засладио шаком кугличних лежајева од камиона као зрнима грожђа. Његова уста подсећала су на отвор огњене пећи којој не одолева ни најчвршћи метал...

Младић се сећао да је гутач из његовог детињства показивао људима неке потврде и печате, а сад је, ево, и он држао у рукама, црно на бело, уверење да је – чудо. Сасвим довољно за почетак остварења дечачког сна.

Тако се Миливоје, новопечени факир, отиснуо од Неготина где је радио у пошти по селима Крајине, излепљеним великим, шареним плакатима с његовим именом, ликом и сажетим описом његових подвига. Тако су се сеоске крчме или они назови тргови увече претварали у позорницу невиђених чудеса за која су многи били уверени да су дело самог нечастивог. Да би били сигурни да он стварно једе прави метал или стакло, доносили би од куће старе маказе, комад алатке или парче боце, али би само с чуђењем гледали како све то заувек нестаје у Миливојевим устима и стомаку. А да чудо буде још веће, он би после представе слистио брдо обичне, свакодневне хране, као да данима ништа није окусио! Јер, целог живота имао је више него добар апетит и истински је уживао за трпезом где је, као од шале, могао да смаже килограм меда, поставши тако по благоутробију сабрат највећег изелице за ког свет зна, славног Пантагруела из истоименог романа Франсоа Раблеа (око 1490–1553). Међутим, Пантагруел је био див, а Миливоје је, на изглед, сасвим обичан човек само сасвим необичног желуца.

Глад ми је бескрајна...

Ускоро се Миливоју придружио и један мађионичар, па су његове представе обогаћене триковима, црном магијом; хипнозом. Наступао је неколико година, а онда ипак одлучио да престане и држи строгу дијету, бар што се метала и стакла тиче.

– Никад нисам доживео ни најмању повреду – присећа се Миливоје некадашњих факирских дана. – Рекох, осећао сам неодољиву потребу да једем метал и стакло које је мој стомак варио сасвим уредно, као да се ради о обичној храни. Пљувачка у мојим устима и желудачни сок, потпуно другачији него код осталих људи, разлагали су дословно све. Кад бих у уста ставио жилет или сијалицу, осетио бих да ме пече и тад је представа могла да почне. Физичка снага или ломљење зубима ту не игра никакву улогу.

Захваљујући овоме Миливоје Ристић доспео је у књигу „Чудно, али истинито – најневероватније новинарске приче из целог света" познатог америчког новинара Тима Хилија. У децембру 1969. амерички „Сандеј експрес" об-

ПРОБА – НИ СЛУЧАЈНО!

Миливоје Ристић није упознао метал само по укусу: он је и врстан мајстор за обраду разних врста метала и успешан проналазач. Поводом несвакидашње особине свог организма жели да напомене и следеће:

– Доказано је да сам медицински феномен, па читаоцима драгог ми „Забавника", поготово млађим, поручујем да ни у ком случају не пробају да прогутају ни најмање парче метала или стакла јер последице могу да буду кобне. Ту не постоје некакви трикови!

Исто кажу и медицински стручњаци с којима смо разговарали о Миливоју. Ради се заиста о феномену (као што неки људи могу да издрже електрични удар високог напона). Ventriculus, односно желудац, кесасто је проширење, дугачко до 25 и широко до 12 центиметара. Основна садржина желудачног сока је изузетно јака хлороводонична или сона киселина.

јављује велику репортажу „Човек који једе аутобус" о тада двадесетшестогодишњем Миливоју, који је већ прогутао око 22.000 жилета, тону стакла, небројане ланце, шрафове, катанце, ексере и другу гвожђуриј у. На питање новинара каква му је проба-ва, смирено је одговорио:

– Мом желуцу ништа тако не прија као прегршт кугличних лежајева!

Што се аутобуса тиче, Миливоје је покушао да склопи уговор с једним саобраћајним предузећем да ће возило цело појести – заједно с мотором и сиреном! Желео је да то буде незапамћени рекламни потез, али је, на његову жалост, друга страна на време схватила да ће улудо остати без аутобуса.

После пантагруеловског периода живота, желећи да једе и живи као и сви остали људи, три године се мучио да смири киселину у устима и желуцу. Ту страшну, дан ону ћ-ну глад за металом и стаклом не може, напомиње, да заборави док је жив.

Иван Лончар

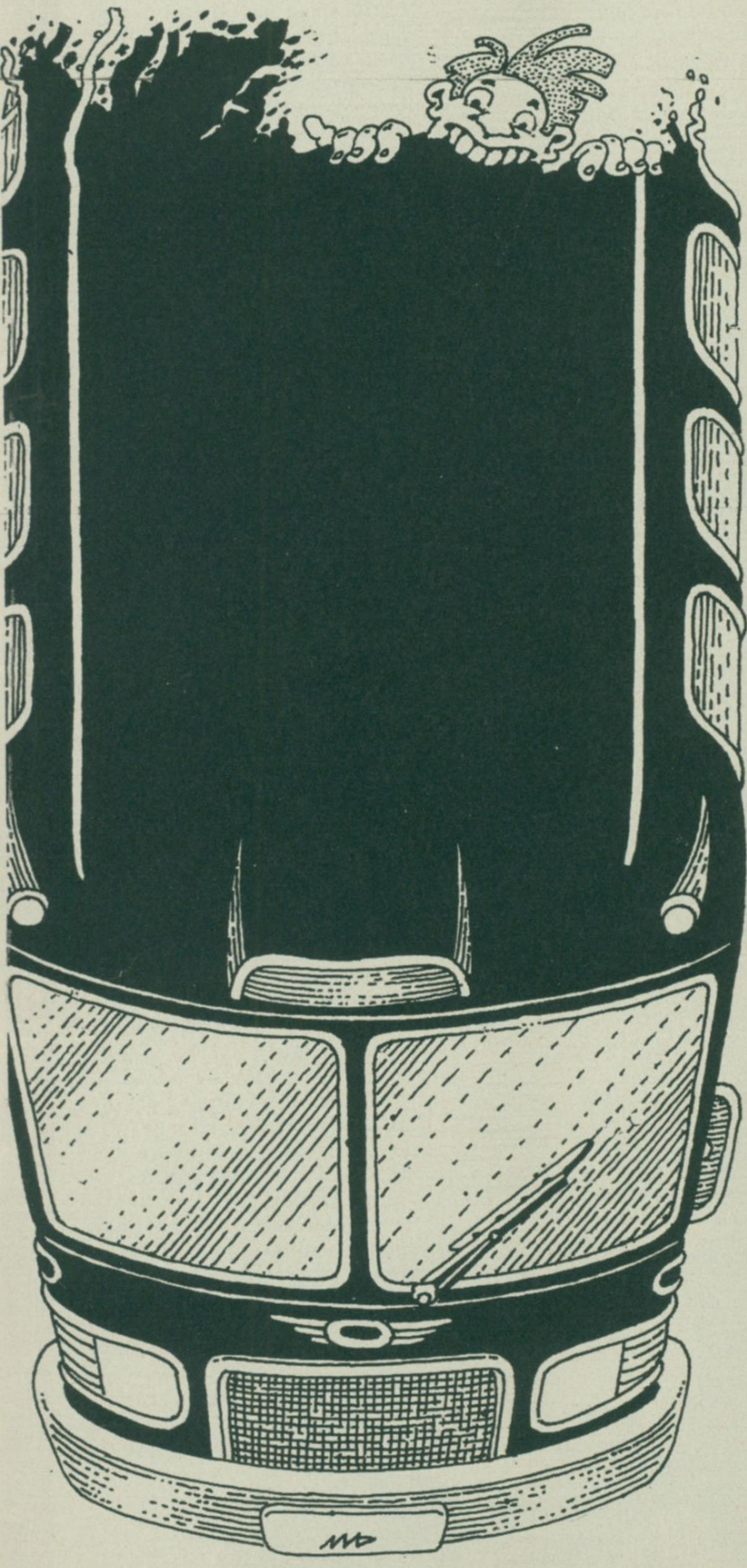

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

КАМЕЊЕ!

ПАЗИ!

Док се с муком кретао стрмом стазом, Рик је покушавао да не гледа у део Кетине ноге који је она придржавала само двадесетак центиметара од његових очију

Тог суботњег јутра прошлог пролећа небо над Тељурајдом у југозападном Колораду, смештеном у Стеновитим планинама, било је без облака, а ваздух чист и прозрачан. Дан као створен за Фестивал филмова о планинама који је окупљао алпинисте из свих крајева Сједињених Држава. На овом фестивалу обично се приказују репортаже о невероватним подухватима у овом спорту који захтева изузетну вештину и храброст.

Кети Кембл, тридесетчетворогодишња медицинска сестра из Грен Џанкшна која је једно време имала своју школу за алпинисте, узела је неколико дана одмора да би могла да присуствује овом догађају. Али, пре него што је кренула на пут, у свом стану је окупила мање друштво заљубљеника у овај спорт и тада се упознала с вршњаком Риком Хечом, иначе трговачким путником из Калифорније.

Уради што мораш!

По доласку у Тељурајд група је разрадила план освајања Офир Уола, изузетно стрмог гребена. Његове гранитне стране готово да су сасвим глатке. Ту и тамо тек понека избочина која може да послужи приликом пењања. А висина – око три хиљаде метара.

Кети је свој долазак овде сматрала више приликом за одмор и није намеравала да се придружи осталима. Осим тога, раме јој је било озлеђено и болови још нису

били умишљени. Али, друштво није одустајало, наговарало је да ипак крене и... пристала је.

За доручком је договорено да она пође с Риком.

До ручка су већ освојили врх, а у два и тридесет по подне Кети је поново била у подножју гребена док је Рик мало заостао. Чекајући га, за тренутак се предала миру и лепоти тог пролећног дана. Седела је прекрштених ногу, заклоњена великом стеном, не знајући да је ветар изнад ње почео да дува брзином од 80 километара на сат.

Изненада је зачула Рика како је упозорава: „Камење! Пази!" и док се он пригњечио уз гранитни гребен да би избегао ударце, камене громаде прелетеле су преко његове главе и запрштале на све стране око изненађене Кети.

Подигла се и потрчала, али у том тренутку повећа каменица одбила се од стене и пала на њену леву ногу. Од удараца је одскочила увис... Одмах је погледала у ногу у којој је осећала разлирући бол. Из левог колена вириле су само две поломљене кости. Половину те ноге више није имала!

Док је Рик журио да се спусти, Кети је унезвереним погледом тражила отргнути део ноге... Угледала га је са своје леве стране. Још је био везан за ногу малим парчетом коже и мишића.

Као медицинска сестра знала је да крварење из отворене ножне артерије може да буде смртоносно. Али, покушала је да више размишља о томе како да преживи. У својој школи за алпинисте предавала је технику самопомоћи, а бавећи се овим спортом научила је да контролише своја осећања. „Суочи се са страхом, знај шта треба да урадиш и уради то!" – био је њен мото.

Пажљиво је подигла отргнути део... Био је мекан и топао...

Зној и крв

Рик је већ био поред ње и могла је да примети ужас у његовим очима.

– Морамо да подвежемо ногу да не бих искрварила – прозборила је Кети.

Тетурајући се преко одроњеног камења, Рик је потрчао да донесе парче најлонског ужета.

– Сачекај! – довикнула је, пажљиво посматрајући преполовљену ногу. – Крв, знам, мора да стиже до колена да ткиво не би одумрло...

Блед и преплашен, дрхтавим гласом јој је рекао да је најбоље да одмах крене по помоћ.

– Немамо времена! – узвратила је Кети одлучним гласом. – Мораћеш сам да ме извучеш одавде.

Рик је био снажан и у доброј форми, али се питао да ли ће успети да је снесе низ кривудаву и неравну падину планине. Ако би се спотакао, могао је да изгуби равнотежу и да обоје падну у провалију. Ако би се то десило, обоје би били мртви.

Кети је видела сумњу у његовим очима.

– Можеш ли ти то? – упитала је.

– Морам! – одговорио је.

Кети је осетила како је Рик подигао на рамена и почео да се пење. Ноге су му се тресле, а мишићи на рукама били су напети као гвоздени. Кети је осетила како је Рик клизнуо, али је успео да се одупре. Ако би пао, обоје би били мртви.

ДИК ТРЕЈСИ

НАРУЧНО УБИСТВО

III ДЕО

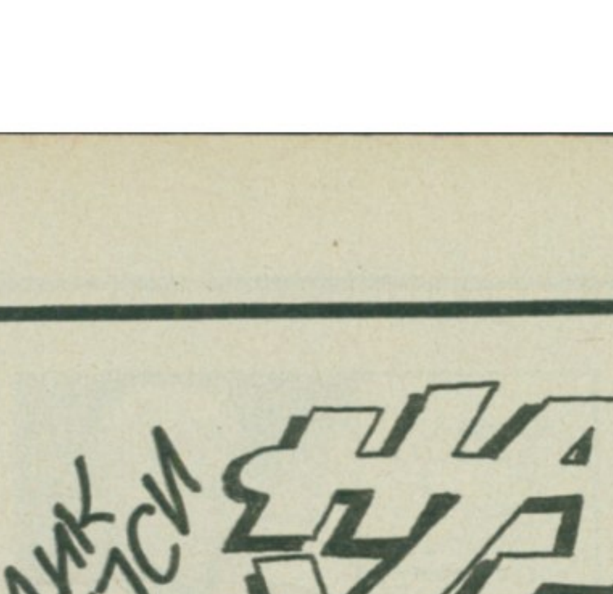

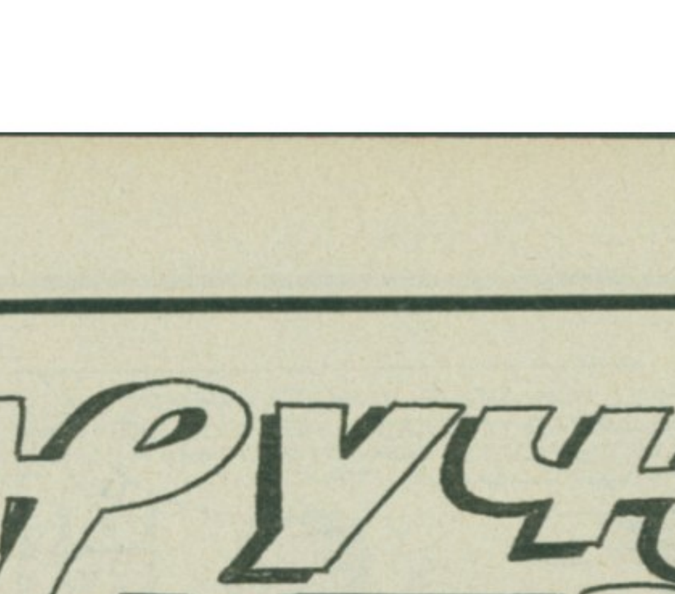

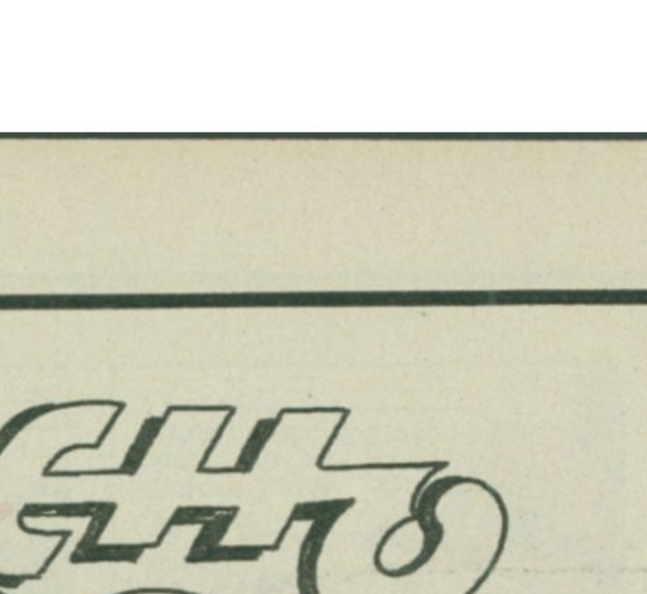

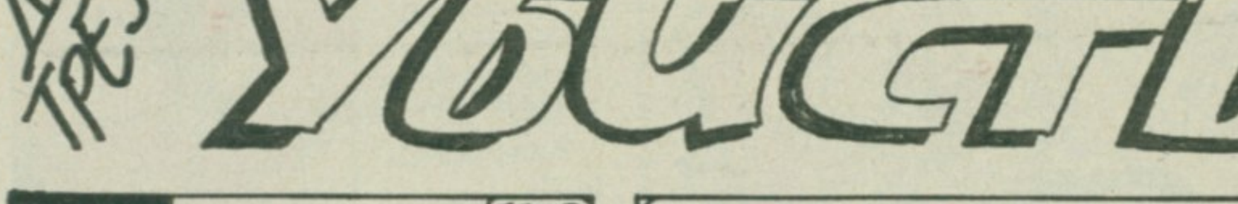

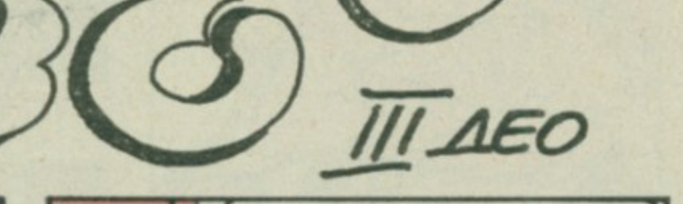

1

КАКВО ЈЕ ВРЕМЕ У КАЛИФОРНИЈИ, ВИТАМИНЕ?

ДИВНО, РИЧАРДЕ, ДИВНО... УВЕРЕН САМ ДА ЋЕ ТВОЈОЈ ЛЕПОЈ ЖЕНИ И ТВОЈОЈ ЏАКАНОЈ ЖУНЧИЋИ КЛИМА ПРИЈАТИ!

GOULD Fletcher COLLINS

„ЗАХВАЛАН САМ ТИ НА ГОСТОПРИМСТВУ" – КАЖЕ ТРЕЈСИ – „ЈЕР КЛИМА ОВДЕ НИЈЕ ТАКО ЗДРАВА!"

ЗОЛЕЛА БИХ ДА ПОЂЕТЕ И ТИ И ТАТА, ДЕКИЦЕ!

И ЈА БИХ ВОЛЕО, МЕДЕНА!

НЕДОСТАЈАЋЕШ МИ, ДРАГИ!

НЕ БРИНИ, ТЕСА! УСКОРО ЋЕМО ТИ СЕ ПРИДРУЖИТИ!

GOULD Fletcher COLLINS

11 / 78 ®

МЕДЕНА И ТЕСА КРЕНУЛЕ СУ КА КАЛИФОРНИЈИ...

GOULD Fletcher COLLINS

1978 by Chicago Tribune-N.Y. News Synd. INC All Rights Reserved

ЈЕДАН КОМБИ ПРИЛАЗИ ТРЕЈСИЈЕВОЈ КУЋИ...

ТВ СЕРВИС

НЕКОЛИКО НЕДЕЉА ОСМАТРАЊА, И ЗНАЈУ ТАЧНУ ТРЕЈСИЈЕВУ СТАНИЦУ! ОНДА ГА НЕЋЕ БИТИ ТЕШКО УЦМЕКАТИ!

СТВАРНО МИСЛИШ ДА ЈЕ БИЛО НЕОПХОДНО ДА ТЕСУ И МЕДЕНУ ПОШАЉЕШ НА ЗАПАДНУ ОБАЛУ?

САДА КАД ПОДЗЕМЉЕ ЗНА ДА ЈЕ АПАРАТ ПРОТИВ УЏЕНЕ, НЕМА ВИШЕ КАНДИДАТА ЗА 1.000.000$! СТВАРИ ЋЕ СЕ СМИРИТИ!

„ДА" – РЕЧЕ ТРЕЈСИ, – „БАШ КАО ШТО КАЖУ У ФИЛМОВИМА: МИРНО, СУВИШЕ МИРНО..."

GOULD Fletcher COLLINS

ХОЋЕШ ЛИ МОЋИ ДА СЕ НАВИКНЕШ НА СТАТУС ПРИВРЕМЕНОГ САМЦА, ШЕФЕ?

ПА, МОЖДА ЋЕ МИ БИТИ ПОТРЕБНА ПОМОЋ ОКО ДОМАЋИНСТВА!

2

МОЖДА ЈЕДНА КУЋНА ПОМОЋНИЦА?

ИСКРА ИМУЋКО?

GOULD Fletcher COLLINS

ПОШТО САМ СЕ ОСАМОСТАЛИЛА, ГОС'Н ТРЕЈСИ, БАЦИЛА САМ СЕ У БИЗНИС!
GOULD Fletcher COLLINS

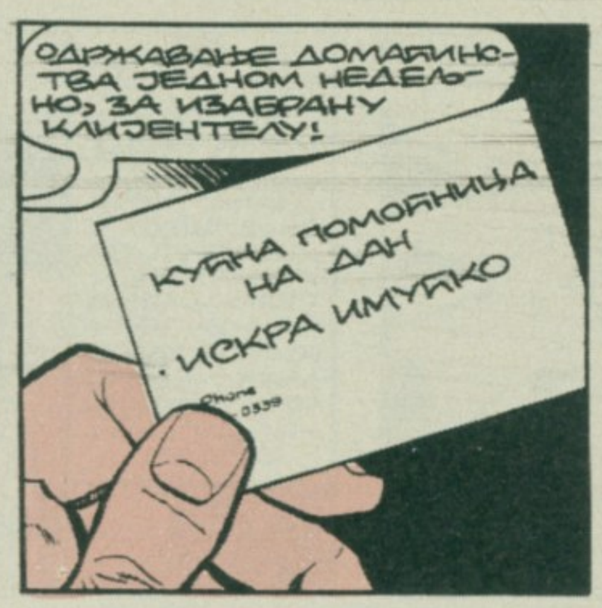
ОДРЖАВАЊЕ ДОМАЋИНСТВА ЈЕДНОМ НЕДЕЉНО, ЗА ИЗАБРАНУ КЛИЈЕНТЕЛУ!
КУЋНА ПОМОЋНИЦА НА ДАН
. ИСКРА ИМУЋКО

ЦЕЛИ ДАН ОСМАТРАМ ТРЕЈСИЈЕВУ КУЋУ... НИКОГ НЕМА! КЛАДИМ СЕ ДА ЈЕ ПОСЛАО ЖЕНУ НА ПУТ...

ИСКРА ИМУЋКО, НЕДАВНО РАЗВЕДЕНА И У СУКОБУ СА РОДИТЕЉИМА, ОТПОЧЕЛА ЈЕ ВЛАСТИТИ БИЗНИС...
КУЋНА ПОМОЋНИЦА НА ДАН?
ДА, ГОС'Н ТРЕЈСИ! ЛИЗ МИ РЕЧЕ ДА ВАМ ЈЕ ПОТРЕБНА ПОМОЋ У ДОМАЋИНСТВУ!
КАКВА СЛАТКА УНИФОРМА!

А ИМАШ И СЛОБОДАН ТЕРМИН ЗА ЈОШ ЈЕДНУ МУШТЕРИЈУ? У РЕДУ, ИСКРО, ПРИСТАЈЕМ... ДОК СЕ ТЕСА НЕ ВРАТИ ИЗ КАЛИФОРНИЈЕ!

А МОЖДА И ПОСЛЕ! РАЗГОВАРАЋУ ЈА СА ТЕСОМ!
ХВАЛА, ЛИЗ!

ШЕФЕ! МОГУ ЛИ С ТОБОМ ПАР РЕЧИ, ПРИВАТНО?

У ЧЕМУ ЈЕ ПРОБЛЕМ, ДИК?

НАЈГОРИ МОГУЋИ ПОЛИЦИЈСКИ ПРОБЛЕМ, ПЕТ... КОРУМПИРАНИ ПОЛИЦАЈЦИ!
GOULD Fletcher COLLINS

О ЧЕМУ ТИ ТО, ТРЕЈСИ?

ЖЕЛЕО БИХ ДА „ПОЗАЈМИМ" ЛИЗ И СЕМА! ДА МИ ПОМОГНУ У Ј.О.К*-У!

*ЈЕДИНИЦА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ

„НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР!"- РЕЧЕ ПАТОН. „СЕМ РАДИ УМЕСТО ТЕБЕ, КАО В.Д. ШЕФ ДЕТЕКТИВА, А ЛИЗ ЈЕ ПОЛИЦАЈКА СА ИЗУЗЕТНИМ ОСЕЋАЊЕМ ЗА УЛИЦУ! ПОТРЕБНИ СУ НАМ ОВДЕ!"

ОТИМАЧ ТАШНИ ЈЕ ПРИВЕДЕН, СЕМ!

GOULD Fletcher COLLINS

ЗБОГ ЧЕГА СУ ТИ СЕМ И ЛИЗ ПОТРЕБНИ У Ј.О.К.-У?

БАР ЈЕ ДВАНАЕСТ СТАЛНИХ ДЕТЕКТИВА У ЈЕДИНИЦИ ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ! ШТА ЊИМА ФАЛИ?

ЈЕДАНАЕСТОРИЦА СУ ОДЛИЧНИ, АЛИ ЈЕДАН НИЈЕ...

НЕКО ИЗ Ј.О.К.-А НАС ОТКУЦАВА!

„ТРУЛА ЈАБУКА У ЕКИПИ, А ЈА ЈОШ НЕ ЗНАМ КО ЈЕ!"

АЛИ КАКО ИСТРАГА НАД АПАРАТОМ НЕ НАПРЕДУЈЕ, СТВАР ЈЕ ЈАСНА: МЕЂУ НАМА ЈЕ КОРУМПИРАНИ ПОЛИЦАЈАЦ!

ШЕФЕ, У СВАКОЈ ПОЛИЦИЈИ ИМА ЛОШИХ МОМАКА! МИ ЋЕМО НАШЕГ ИСКОРЕНИТИ!

ЈЕДИНИЦА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ ЈЕ МОЈЕ ЧЕДО- ЕЛИТНИ ОДРЕД НАЈБОЉИХ ПОЛИЦАЈАЦА! САМО ПОМИСЛИМ ДА ЈЕДАН ОД ЊИХ...

УЗМИ ЛИЗ И СЕМА! ИШМУПАЈ ТАЈ КОРОВ, МАКАР И ОЛОВОМ, АКО ЈЕ ПОТРЕБНО...

НАДАМ СЕ ДА ВАМ ПЕТАК ОДГОВАРА, ГОС'Н ТРЕЈСИ?

САСВИМ, САМО ДА МИ ЈЕ КУЋА ЧИСТА!

„ЕВО ТИ КЉУЧ," РЕКАО ЈЕ ТРЕЈСИ, „И ПАЗИ, ИМАМ НЕКЕ ОПАСНЕ „ПРИЈАТЕЉЕ."

ВОДОВОД

ТЕСА, КАКО СТЕ ТИ И МЕДЕНА?
GOULD Fletcher COLLINS

БИО ЈЕДНОМ ДАВНО...
ОДЛИЧНО, ДИК! КАЛИФОРНИЈА ЈЕ ДИВНА, А ВИТАНИМ НАС ГОСТИ КРАЉЕВСКИ! КАКВА ЈЕ НОВА ДОМАЋИЦА?

"ИСКРА? СЈАЈНО РАДИ! ОНА И ЛИЗ СУ ВЕЛИКЕ ПРИЈАТЕЉИЦЕ! ВЕЧЕРАС СУ ОТИШЛЕ У ДИСКО!"
disco 54

ИСКРА И ЛИЗ У ДИСКОТЕЦИ „54"...
disco 54

ТАКО ЈЕ УЗБУДЉИВО! НИКАМ ИЗЛАЗИЛА СВЕ ОД...

...СВЕ ОД СВОГ...
РАЗВОДА! ЗНАМ! ТРЕБА ДА ОТПОЧНЕШ НОВИ ЖИВОТ, ЏУРО!

„А ОТПОЧНИ ГА ПЛЕСОМ! ОБОРИЛА СИ БАР ТУЦЕ ЗГОДНИХ МОМАКА!"

ИЗВИНИ, ЛИЗ! ТЕШКО МИ ЈЕ!
ИМАШ ДРУШТВО!

ОПРОСТИТЕ, ДА ЛИ СТЕ ЗА ЈЕДНУ ИГРУ?
САМО НАПРЕД! НЕЋЕ БОЛЕТИ!
GOULD Fletcher COLLINS

„ХММ"...-ПОМИСЛИ ЛИЗ-"ГДЕ ЛИ САМ ВЕЋ ВИДЕЛА ТОГ МОМКА?"

ДИСКО-ТЕКА „54"-НОЋНИ ПРОВОД ЗА ИСКРУ, ЛИЗ И...

БАЈНИ! ЗДРАВО! ИЗВИНИ ШТО КАСНИМ! ГДЕ ЈЕ ИСКРА?

„ЕНО ЈЕ СА НОВИМ ПРИЈАТЕЉЕМ! МОМАК МИ ИЗГЛЕДА ПОЗНАТО, АЛ' НЕ МОГУ ДА СЕ СЕТИМ..."

ДОБРО ЈЕ ШТО ИСКРА ОПЕТ ИЗЛАЗИ!

ДА! БРИНУЛА САМ ЗА НЉУ! РАЗВОД ЈУ ЈЕ ПРИЛИЧНО ПОГОДИО!

ЗОВЕМ СЕ ЏОНИ, ЏОНИ ЗИМА! А ТИ?

ИСКРА! ИСКРА ИЛУЂКО!

ХМ, БАШ МЕ МУЧИ ТАЈ МОМАК СА ИСКРОМ!

ЖИВИШ ЛИ У ГРАДУ?

НЕ, ОВДЕ САМ ПОСЛОМ!

КАКВИМ ПОСЛОМ?

СЛОБОДНИ САВЕТНИК У ИНДУСТРИЈИ! ОНИ... УНАЈМЉУЈУ МОЈЕ УСЛУГЕ!

ЛАКУ НОЋ, ИСКРО!

ЛАКУ НОЋ, ЏОНИ!

НИЈЕ ЛИ СТРАШАН? ТИХ, ПОВУЧЕН! АЛИ ИЗГЛЕДА СНАЖНО... И ТАКО ЗАГОНЕТНО!

ТО СИГУРНО!

СВИЂА МИ СЕ!

СТВАРНО?

ДРАГО МИ ЈЕ ШТО СТЕ У ЕКИПИ!

ЛЕПО ШТО ОПЕТ РАДИМО С ТОБОМ!

АЛИ, ЖЕЛЕО БИХ ДА НАСТАВИМ ИСТРАГУ О УБИСТВУ У ХОТЕЛУ! РИВАЛОВА СМРТ СИГУРНО ИМА НЕКЕ ВЕЗЕ СА СЛУЧАЈЕМ АПАРАТА Ј.О.К!

СЛАЖЕМ СЕ! НЕГО, ШТА ТО МУЧИ ЛИЗ?

ОТКУД ТА МРЗОВОЉА, ЛИЗ?
ДОБРО САМ СЕ ПОМУЧИО ДОК ТЕ НИСАМ ДОБИО НАЗАД!
GOULD Fletcher COLLINS

ОПЕТ СМО ОБИЛАЗИЛИ ДИСКАЋЕ, ШЕФЕРУ!
УМУКНИ!

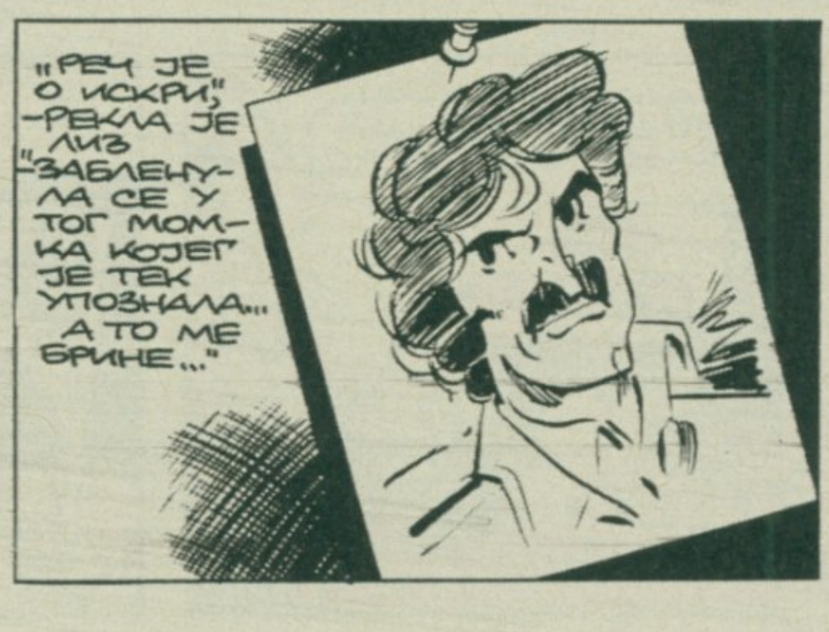
"РЕЧ ЈЕ О ИСКРИ," -РЕКЛА ЈЕ ЛИЗ "ЗАБЛЕНУЛА СЕ У ТОГ МОМКА КОЈЕГ ЈЕ ТЕК УПОЗНАЛА... А ТО МЕ БРИНЕ..."

"ИСКРА ИМА НОВОГ МОМКА, ЏОНИЈА "ЗИМУ"! У "СТВАРИ, ЛЕДЕЊАКА!"

ОХ, ЏОНИ, ТАКО МИ ЈЕ ЛЕПО!

ДРАГО МИ ЈЕ!
НИСАМ ВЕРОВАЛА ДА ОПЕТ МОГУ БИТИ ОВОЛИКО СРЕЋНА!

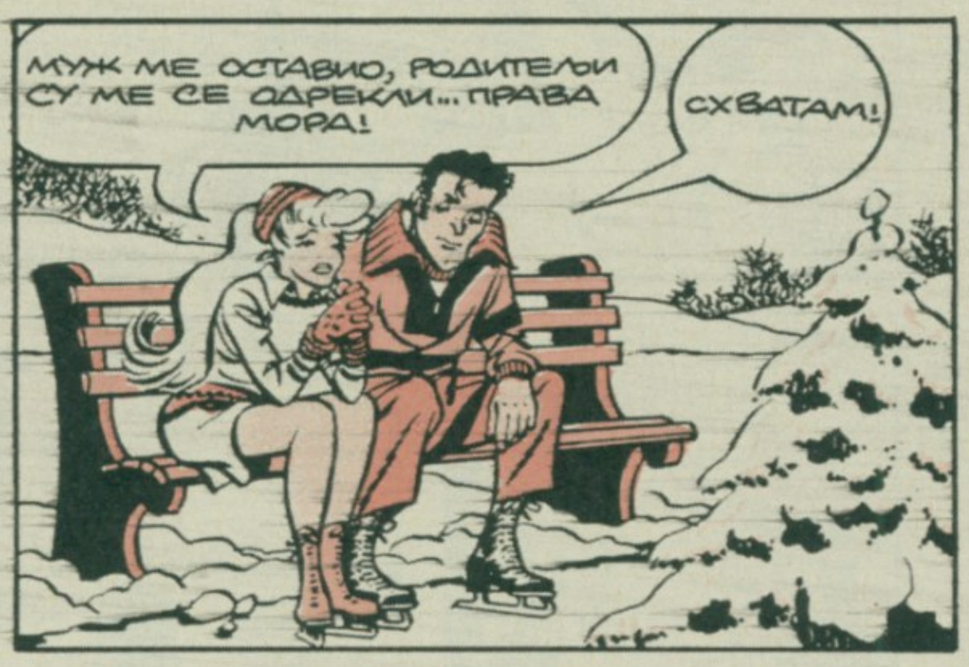
МУЖ МЕ ОСТАВИО, РОДИТЕЉИ СУ МЕ СЕ ОДРЕКЛИ... ПРАВА МОРА!
СХВАТАМ!

СТВАРНО?
ДА! И МЕНЕ ЈЕ ЈЕДНОМ ОСТАВИЛА ОСОБА КОЈУ САМ ВОЛЕО! РАЗУМЕМ ШТА ЈЕ БОЛ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ПОЛИЦИЈИ...
ТРЕЈСИ, ЈЕСИ ЛИ ИКАД ЧУО ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОГ УБИЦУ ЗВАНОГ ЛЕДЕЊАК?
GOULD Fletcher COLLINS

ЛЕДЕЊАК? НЕ, НИКАД НИСАМ ЧУО ЗА ЊЕГА!

"ОН ЈЕ ДОБРО ПЛАЂЕНИ УБИЦА, РАДИО ЈЕ И ЗА АПАРАТ!"

НИЈЕ ОСУЂИВАН, НИЈЕ ХАПШЕН! ВЕРУЈЕ СЕ ДА ЈЕ ОДГОВОРАН ЗА ТУЂЕ НАРУЧЕНИХ УБИСТАВА!
GOULD Fletcher COLLINS

ЛЕДЕЊАК, КАЖЕШ? ПРАВО ИМЕ ЏОНИ СНЕГ... И МНОГО ЛАЖНИХ ИМЕНА!

НАДИМАК ЛЕДЕЊАК ДОБИО ЈЕ ЗБОГ БЕЛЕ ПУТИ, КАО И ЗБОГ НАВИКЕ ДА ЖРТВЕ УБИЈЕ ОРУЖЈЕМ НАЛИК НА ШИЛО ЗА ЛЕД!

"ЊИМЕ ЈЕ УБИЈЕН И РИВАЛ! СЕМ ДОДАЈ МИ ТАЈ ЦРТЕЖ УБИЦЕ ИЗ ХОТЕЛА..."
GOULD Fletcher COLLINS

ЈЕ Л' ОДЕЉЕЊЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ ПОВЕЗАЛО ОВАЈ ЦРТЕЖ СА СНЕГОМ?
НИЈЕ... УБЕЛЕЖИ ТАМО! АЛИ ТО ШИЛО ЗА ЛЕД, НАС ЈЕ ЗАИНТЕРЕСОВАЛО! СНЕГ ЈЕ БИО У НАШЕМ ДОСИЈЕУ "СУМЊИВИХ ЛИЦА!

"ДА ЛИ ЈЕ ЛИЗ ОВО ВИДЕЛА?" "НИЈЕ, ДАНАС ИМА СЛОБОДАН ДАН..."
НЕ, ГЕРТИ, ИСКРА НИЈЕ ОВДЕ! ИЗАШЛА ЈЕ!
GOULD Fletcher COLLINS

КИДЕ! ШТА МИСЛИШ О ОВОМЕ?

ТО ЈЕ ХОТЕЛСКИ УБИЦА! БЕЗ БРКОВА, ПЕРИКЕ И КОНТАКТ-СОЧИВА, НАРАВНО!

МОЖЕШ ЛИ СВЕ ТО ДА МУ ВРАТИШ? НАШ СВЕДОК ГА ПОЗНАЈЕ САМО ПРЕРУШЕНОГ!
GOULD Fletcher COLLINS

"УВЕЛИЧАО САМ ФОТОС ИЗ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ!" КАЗАО ЈЕ КИД. "КАКО БИХ ГА ДЕТАЉНИЈЕ РЕТУШИРАО!"

ЕВО!
СЕМ, ПРОВЕРИ! ДА ЛИ ЋЕ ОЧЕВИДАЦ ОД НЕКОЛИКО СЛИЧНИХ ФОТОГРАФИЈА ИЗАБРАТИ БАШ ОВУ?

"И, УКОЛИКО ЈЕ ИЗАБЕРЕ, ИЗДАЈ ПОТЕРНИЦУ ЗА ЏОНИЈЕМ СНЕГОМ, ЗВАНИМ ЛЕДЕЊАК!"
GOULD Fletcher COLLINS

ТО ЈЕ ОН! СИГУРНА САМ!
А САД ПОГЛЕДАЈТЕ ОВУ!
И ОВАЈ ЈЕ БИО У ХОТЕЛУ! САМО КАСНИЈЕ! ПА, ОВО ЈЕ ИСТА ФОТОГРАФИЈА, ИСТИ ЧОВЕК!
ФОТОГРАФИЈЕ ИЗ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ
РЕТУШИРАНА ФОТОГРАФИЈА
"ТАДА ГА НИСТЕ ПРЕПОЗНАЛИ - РЕЧЕ СЕМ "САД ГА ПРЕПОЗНАЈЕМ" - РЕКЛА ЈЕ СВЕДОКИЊА.
ХВАЛА ТИ ЗА ОВО ПОПОДНЕ, ЏОНИ!
ТРЕЈСИ, ЖЕНА ИЗ ХОТЕЛА ЈЕ ИДЕНТИФИКОВАЛА СНЕГА!
ФОТОГРАФИЈЕ ИЗ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ
РЕТУШИРАНА ФОТОГРАФИЈА
СВИМ ПАТРОЛАМА! ТРАЖИ СЕ ЏОНИ СНЕГ, ЗВАНИ ЛЕДЕЊАК!
ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЏОНИ, ТАКО МАЛО ЗНАМ О ТЕБИ!
ЗАР ЈЕ ТО ТОЛИКО ВАЖНО?
МЕНИ ЈЕСТЕ... ЈА... ЗНАШ... ЗАЉУБИЛА САМ СЕ У ТЕБЕ!
ЏОНИ, НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ?
НЕ, НИПОШТО! ЈА... И МЕНИ ЈЕ СТАЛО ДО ТЕБЕ!
ХММММ...
ЏОНИ, ЏОНИ! НЕ ДОПУСТИ ДА ТЕ ОМАЂИЈА ОВА МАЛА ПЛАВУША!
НЕ ЗАБОРАВИ! ТРЕБА ТИ САМО ДА БИ СЕ ДОЧЕПАО ТРЕЈСИЈА!
GOULD Fletcher COLLINS

БРОЈ' ТРО, ИСКРО! ВЕЋ ИДЕШ НА ПОСАО?

ДА! ДАНАС СПРЕМАМ КОД ТРЕЈСИЈЕВИХ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ...

ВЕЧЕРАС! ТРЕЈСИ ЋЕ УМРЕТИ ВЕЧЕРАС!

GOULD Fletcher COLLINS

ИНСПЕКТОР ПЛАТИШ МЕ ЗАМОЛИО ДА ВАМ ПРЕДАМ ОВАЈ ИЗВЕШТАЈ, ТРЕЈСИ!

ХВАЛА, ЗЛАТНИ!

ЈЕДИНИЦА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ

ХМ, ХМ! ЗЛАТНИ ВОЗИ ВЕЛИКА КОЛА, ИМА ЛУКСУЗАН СТАН!

ЗАТИМ ДЕТЕКТИВ ШПИЛ! КАЖУ ДА ВОЛИ КОЦКУ! ДА ЛИ НАС НЕКО ОД ЊИХ ДВОЈИЦЕ ОТКУЦАВА?

МИСЛИШ ДА СУ ЗЛАТНИ И ШПИЛ ПОГОДНИ ЗА КОРУМПЦИЈУ Ј.О.К-А?

„МОГУЋЕ! ЛИЗ ПРОВЕРАВА ИСТРАГЕ КОЈЕ СУ ОНИ ВОДИЛИ ПОСЛЕДЊЕ 3 ГОДИНЕ..." „ЈОШ ЈЕ РАНО ДА ИХ ПРИСЛУШКУЈЕМО ИЛИ ПРАТИМО!"

GOULD Fletcher COLLINS

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ИСКРА ЈЕ У ТРЕЈСИЈЕВОЈ КУЋИ ВЕЋ НЕКОЛИКО САТИ! ЧЕКАЋУ ДОК СЕ СМРКНЕ...

ИЗГЛЕДА ДА И ЗЛАТНИ И ШПИЛ РЕДОВНО ДОБИЈАЈУ ЛОВУ!

ЧЕКАЈ! И МЕНЕ СУ СУМЊИЧИЛИ ЗА МИТО, ЈЕР САМ ВОЗИО СКУПА КОЛА... ПРОБНИ МОДЕЛ КОЈИ САМ ЗАРАДИО КАО САВЕТНИК У ПОЛИЦИЈСКИМ ФИЛМОВИМА!

„САГРАДИО САМ КУЋУ -НОВЦЕМ КОЈИ САМ УШТЕДЕО ЈОШ У СКРОМНИМ САМАЧКИМ ДАНИМА!"

ЈЕСИ ЛИ НАШЛА НЕШТО СУМЊИВО О ЗЛАТНОМ И ШПИЛУ?

ЗАСАД НИШТА, ШЕФЕ!

БАШ СЕ ОДУЖИЛО ДАНАС! КОЛИКО БЕШ ЈОШ ТИМЕ ДА СЕ БАВИШ?

„ЈОШ НЕКО ВРЕМЕ," -КАЖЕ ЛИЗ. „-ДОБРО, ЗА ОДОХ КУЋИ," -РЕЧЕ ТРЕЈСИ -ЦРК'О САМ..."

ДИНГ-ДОНГ!

КО ЛИ ЈЕ ТО? ДИНГ -ДОНГ!

ЗДРАВО, ИСКРО! МОРАО САМ ДА ТЕ ВИДИМ! МОГУ ЛИ ДА УЂЕМ?

ОХ! ТИ СИ...

НИСИ СМЕО ДА ДОЂЕШ, ЏОНИ! РАДИЛА САМ ЦЕЛИ ДАН! СВА САМ НИКАКВА...

ХЛОРОФОРМ

СТВАРНО НЕ МОЖЕШ ДА ОСТАНЕШ, ЏОНИ! ТРЕЗИ СЕ УСКОРО ВРАЋА! НЕ ИЗМИЧИ МИ ТЛО ПОД НОГАМА!

ХЛОРОФОРМ

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ПАЗИТЕ ТРЕЗИ! ПАДА ЛЕДЕНА КИША!

ХВАЛА, РОДРИГЕЗ!

ПОЛИЦИЈСКА ГАРАЖА

СЕМ, ЈЕ Л' ОВАЈ ОСУМЊИЧЕН ЗА УБИСТВО?

ЈЕСТЕ! ЏОНИ СНЕГ, ЛЕДЊАК! ПОЗНАТИ ПЛАЋЕНИ УБИЦА!

АЛ' ТО ЈЕ ЏОНИ ЗИМА, ИСКРИН НОВИ МОМАК!

„ПОБОГУ!" – РЕЧЕ СЕМ. „НЕ РАДИ ЛИ ИСКРА ДАНАС У ТРЕЗИЈЕВОЈ КУЋИ?

GOULD Fletcher COLLINS

„ДА!" – РЕЧЕ ЛИЗ-„А И ТРЕЗИ ЈЕ УПРАВО ТАМО КРЕНУО..."

НЕ МОГУ ДА ДОБИЈЕМ ТРЕЈСИЈА!

ОТИШАО ЈЕ КУЋИ! МОРА ДА ЈЕ ИСКЉУЧИО ПРИЈЕМНИК!

„ОН НЕ ЗНА"–КАЖЕ СЕМ –„ДА ЈЕ ИСКРИН МОМАК ЏОНИ СНЕГ-ЛЕДЕЊАК!"

„МОЖДА ЈЕ СНЕГ ИСКОРИСТИО ИСКРУ ДА УЂЕ У ТРЕЈСИЈЕВУ КУЋУ– РЕКЛА ЈЕ ИЗ –„МОЖДА ГА ВЕЋ ЧЕКА ТАМО!"

ПАТРОЛА ЈЕ КРЕНУЛА КА ТРЕЈСИЈЕВОЈ КУЋИ!

„ДОБРО! ХАЈ'МО САД И МИ ТАМО!

АЛИ, ТРЕЈСИ ЈЕ ВЕЋ СТИГАО КУЋИ...

И КАД ЈЕ КРЕНУО ДА ОТВОРИ ГАРАЖУ...

ПРОКЛЕТА КИША! ХЕЈ! БАШ ЧУДНО!

АКО ЛЕДЕЊАК ЧЕКА ТРЕЈСИЈА...

ЗНАМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ЧУДНО! ИСКРА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА МЕ ЧЕКА ДА ЈЕ ОДВЕЗЕМ КУЋИ!

АЛИ, СВА СВЕТЛА СУ ПОГАШЕНА!

ГДЕ ЛИ ЈЕ? ЧУО САМ ДА СЕ ПАРКИРАО! ЗАШТО НЕ УЛАЗИ?

ПОСМАТРАМ ГА НЕДЕЉАМА! УВЕК УЛАЗИ КРОЗ ГАРАЖУ!

ПА, ЏОНИ! ОСТАВИ ТАЈ ПИШТОЉ!

КАКО СИ МЕ ОТКРИО, ТРЕЈСИ?

ИСКРА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА МЕ САЧЕКА! СУМЊИВО МИ ЈЕ БИЛО ШТО ЈЕ У КУЋИ БИО МРАК!

ШИЛО ЗА ЛЕД

А ГДЕ ЈЕ ИСКРА? АКО СИ ЈЕ ПОВРЕДИО...

ШИЛО ЗА ЛЕД

ИСКРА ЈЕ ДОБРО, ТРЕЈСИ!

"ГОРЕ ЈЕ У ПЛАКАРУ" – РЕЧЕ ЛЕДЕЊАК – "НЕ-ПОВРЕЂЕНА."

GOULD Fletcher COLLINS

ШИЛО ЗА ЛЕД

ГАРАЖА ЈЕ ЗАКЉУЧАНА! МОРАМ КРОЗ УЛАЗНА ВРАТА!

У МЕЂУВРЕМЕНУ, ИСКРА СЕ ПРОБУДИЛА ИЗ ОМАМЉЕНОСТИ...

ШТА... ГДЕ... ОВО ЈЕ ЏОНИ УРАДИО!

ШИЛО ЗА ЛЕД

СТОЈ! ТРЕЈСИ ЋЕ ПОЋИ ЗА МНОМ! МОЖДА ИПАК ЗАРАДИМ ТАЈ МИЛИОН!

ОВАЈ ОТВОР ЗА РУБЉЕ ВОДИ ГОРЕ!

ЏОНИ МЕ НИЈЕ ЧВРСТО ВЕЗАО! МОРАМ ДА ВИДИМ ШТА СЕ ЗБИВА!

GOULD Fletcher COLLINS

13

САМО ДВА ГУТА ВОДЕ ОДОЗДО! А ЈА КОНТРОЛИШЕМ ОБА!

АЛИ, РАЊЕНИ ТРЕЈСИ ЗНАО ЈЕ И ЗА ТРЕЋИ ИЗЛАЗ.

ОТВОР ЗА РУБЉЕ!

GOULD Fletcher COLLINS

ИСКРА СЕ ОСЛОБОДИЛА...

ШТА СЕ ОВО ЗБИВА? САМО ДА ПРОНАЂЕМ ТАЈ ПРЕКИДАЧ ЗА СВЕТЛО!

КЛИК!

GOULD Fletcher COLLINS

НЕ!

ЏОНИ?

GOULD Fletcher COLLINS

ЏАНГР!

ПЛОП!

GOULD Fletcher COLLINS

НАЗАД, ИСКРО!

БАНГ!

БАНГ!

БАНГ!

GOULD Fletcher COLLINS

14

ЛЕДЕНА КИША ЈЕ ДОБОВАЛА ПО НЕПОМИЧНОМ ЏОНИЈЕВОМ ТЕЛУ...

ИСКРО...

ОВДЕ САМ, ЏОНИ!

ТРЕЈСИ, ЗАШТО СТЕ ПУЦАЛИ У ЊЕГА? ЗАШТО ЈЕ ОН ПУЦАО У ВАС?

КОМПЛИКОВАНА ЈЕ ТО ПРИЧА, ИСКРО!

ЈЕСИ Л' ДОБРО, ТРЕЈСИ?

ДА, САМО ДА МИ ПОГЛЕДАЈУ РУКУ!

„БАЈНИ И РОДРИГЕЗ СУ У КУЋИ ПОКУПИЛИ ШИЛО ЗА ЛЕД КОЈИМ МЕ ЈЕ ПОГОДИО! МОЖДА ЈЕ ЊИМЕ ИЗВРШЕНО И УБИСТВО У ХОТЕЛУ...

„ПОГОДИО САМ ГА ДОК ЈЕ БЕЖАО! –ХТЕО САМ ДА ГА РАНИМ, АЛИ... ИСКРИ ЈЕ ТО ТЕШКО ПАЛО!"

ТРЕЈСИ ЈЕ РЕКАО ДА ПОЂЕМ И ЈА!

ЗНА ЛИ ОНА ДА ЈУ ЈЕ ТА ГЊИДА КОРИСТИЛА ДА СЕ ДОМОГНЕ ТЕБЕ?

„МОЖДА" – РЕКАО ЈЕ ТРЕЈСИ „АЛИ ЗНА И ТО ДА ЈУ ЈЕ МОГАО ИСКОРИСТИТИ КАО ТАОЦА... А НИЈЕ."

ИСКРО, ЈА...

GOULD Fletcher COLLINS

15

НЕМАШ МНОГО ВРЕМЕНА, ЏОНИ!

ДОВОЉНО ДА ИСПРАВИМ НЕКЕ СТВАРИ!

GOULD Fletcher COLLINS

ДА ПОЧНЕМ СА ВЕЛИКИМ БАЏОМ, ИЛИ СА ПОСЛОМ ЗА АПАРАТ У ХОТЕЛУ? КАО ПРВО, ТИП КОЈИ МЕ ЗВАО И ПЛАТИО ЈЕ!!!

ОВАЈ...

ПЛАТИШ, ТИ СИ ТАЈ ПОКВАРЕЊАК?!

GOULD Fletcher COLLINS

ХОЋУ АДВОКАТА!

ПРОЧИТАЈ МУ ЊЕГОВА ПРАВА, СЕМ!

GOULD Fletcher COLLINS

ОНДА ГА ИЗВЕДИ ОДАВДЕ! ОВО ЈЕ БОЛНИЦА, А У БОЛНИЦИ СВЕ ТРЕБА ДА ЈЕ ЧИСТО!

ИСКРА... МОРАМ ДА ЈЕ ВИДИМ...

ИСКРО, ПРИЂИ БЛИЖЕ...

ДА, ЏОНИ...

ОПРОСТИ МИ!

GOULD Fletcher COLLINS

ТУЖИЛАЦ КАЖЕ ДА ЈЕ ПЛАТИШ ПРИСТАО ДА СВЕДОЧИ!

GOULD Fletcher COLLINS

16

РЕЋИ ЋЕ СВЕ ШТО ЗНА О АПАРАТУ, А ЗАУЗВРАТ ДОБИЋЕ ПОМИЛОВАЊЕ!

ТРЕБАЛО БИ ДА ДОБИЈЕ БАР 90 ГОДИНА!

ЈЕДАН ПОКВАРЕНИ ПОЛИЦАЈАЦ ПОПУТ ПЛАТИШЕ МОЖЕ ДА УКАЉА ЧАСТ СВИХ ДРУГИХ ПОЛИЦАЈАЦА!

БАР ЋЕ БИТИ У ЋУЗИ ДО СУЂЕЊА!

А ПОСЛЕ ЋЕ ИЗАЋИ БЕЗ ПОЛИЦИЈСКЕ ЗАШТИТЕ!

НЕ БАШ! ПРИБАВЉЕНИ СУ МУ НОВИ ИДЕНТИТЕТ И АДРЕСА! ДЕО ДОГОВОРА!

ПОНЕКАД ПОМИСЛИМ ДА ПРАВДА НИЈЕ ВИШЕ ШТО ЈЕ НЕКАД БИЛА!

GOULD Fletcher COLLINS

ЛЕДЕЊАК МРТАВ? ТРЕЈСИ У ПРЕДСОБЉУ?

СА НАЛОГОМ ЗА ТВОЈЕ ХАПШЕЊЕ, ВЕЛИКИ БАЋО! СНЕГ МОРА ДА ЈЕ ПРОПЕВАО ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ РИКНУО!

ТРЕЈСИ!

УБИЋУ ГА, ЛИЧНО! ЈА... ОХ... ОООООО...

КАКВЕ ЈЕ СВЕ ГАДОСТИ БАЦА ПОЧИНИО У ЖИВОТУ, А УМРО ЈЕ МИРНО У КРЕВЕТУ! ЗАИСТА, НЕМА ПРАВДЕ!

POLICE

МИСЛИШ?

GOULD Fletcher COLLINS

ВОЛЕО БИХ ДА САМ С ТОБОМ, ДРАГА!
GOULD Fletcher COLLINS

ШТА ЈЕ ТРЕЈСИЈУ?
УСАМЉЕН ЈЕ, ШЕФЕ!

ЈУЧЕ МУ ЈЕ ВИЛА ГОДИШЊИЦА БРАКА... А ТЕСА ЈЕ У КАЛИФОРНИЈИ!
ХММ!
GOULD Fletcher COLLINS
POLICE HQ

ЗНАЧИ, БАЦА ЈЕ УМРО ОД СРЧАНОГ УДАРА?
GOULD Fletcher COLLINS

ДА, БАШ КАД СМО ТРЕЈСИ И ЗА СТИГЛИ СА НАЛОГОМ ЗА ХАПШЕЊЕ! КАКО ЈЕ ИСКРА?

„ПОТРЕСЕНА" – РЕЧЕ ЛИЗ – „АЛИ, ГЕРТИ ЈЕ СА ЊОМ... КАД БИ СЕ САМО Б. О. УРАЗУМИО..."
ЏОН СНЕГ
1946-IV-91

УПРАВО САМ РАЗГОВАРАО СА ТВОЈИМ ЛЕКАРОМ!
ПА?

КАЖЕ ДА ТИ ЈЕ ПОТРЕБНА ВЕЋА НЕГА! ПРЕПОРУЧУЈЕ ТИ ОДСУСТВО!
А ШТА ЈЕ ТО? РЕЦЕПТ ЗА ЛЕКОВЕ?
GOULD Fletcher COLLINS

НА НЕКИ НАЧИН... КАРТА ЗА КАЛИФОРНИЈУ! ВУЧИ СЕ ОДАВДЕ И ДОЧЕКАЈ НОВУ ГОДИНУ СА СВОЈОМ ЖЕНОМ!
FLIGHT #2U
POLICE HQ

ДВЕ НЕДЕЉЕ ОДСУСТВА? АВИОНСКА КАРТА ЗА КАЛИФОРНИЈУ?

ТРАЖИШ ДА НАПУСТИМ ПОСАО И ОТРИЧИМ ДА ПРОВЕДЕМ НОВУ ГОДИНУ СА ЖЕНОМ?

ПРИСТАЈЕМ! ВИДИМО СЕ ДОГОДИНЕ, ДРУШТВО!
GOULD Fletcher COLLINS

ДОК ТРЕЈСИ ЛЕТИ НА ЗАПАД КА ТЕСИ, ПОГЛЕДАЈМО ШТА СЕ ЗБИВА КОД ИМУЋКА...

ТАТА? МОГУ ЛИ ДА СЕ ВРАТИМ КУЋИ?

ДОЂИ ОВАМО... ЧЕДО ТАТИНО!
GOULD Fletcher COLLINS

КРАЈ

ПОТРЧКО ЧУДОВИШТЕ

ДОЛАЗИТЕ ОДМА' У МОЈУ КАНЦЕЛАРИЈУ!

ЛЕТИМ, ГОС'Н ДИРЕКТОРЕ!

ДА ВИДИМ 'ОЋУ ЛИ ПОТУКИ СОПСТВЕНИ РЕКОРД?

НАВУКИ ЋУ ЗАВЕСУ ДА МАЊЕ ДУВА!

?

АУУУ!

ЈААО! ДУХ! УПОМОООЋ!

ГРРР! КАКО ЛИ СЕ ОВО СВАЛИЛО НА МЕНЕ?

ГДЕ СИ ДОСАД? СТИЖЕ НАМ УВАЖЕНИ ПОСЛОВНИ ПАРТНЕР МУТИЋ!

ИДИ ДА ГА ДОЧЕКАШ! БУДИ ЉУБАЗАН И СТРПЉИВ! ЗНАШ, ОН ЈЕ МАЛО СЛАБИЈИХ НЕРАВА...

НЕ БРИНИТЕ, ГОС'Н ДИРЕКТОРЕ!

ГЛЕ' КАКВА МАСКА! АЛ' ЛИЧИ НА ДИШУ! ХИ! ХИ! ХИ!

УХ! НЕЋУ ДА ЈЕ ГЛЕДАМ!

ЕВО, НАБАЦИО САМ НАЈЛЕПШИ ОСМЕХ ЗА ДОБРОДОШЛИЦУ!

ТУП!

ЈОШ ЈЕДНОМ ДА МИ СЕ УКАЖЕ ОНА УТВАРА, И УМРЕЋУ ОД СТРАХА!

АААХ!

ГРРРР! УУУУ!

УПОМОООЋ! ЧУДОВИШТЕ!

ШТА ЈЕ ОВОМ?

АААХ!
ГОС'Н МУТИЋУ, ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
НЕКА НАКАЗА У ЦРНОМ, ГРОЗНОГ ЛИЦА... СА РОГОВИМА!
У ЦРНОМ?
УХ! ПА ТО ЈЕ ОНАЈ МАМЛАЗ ОД ШЕФА! СКРАТИЋУ ГА ЗА ГЛАВУ!
ЧЕКАЈТЕ, ШЕФЕ, ПОМОЋИ ЋУ ВАМ ДА ЈЕ СКИНЕТЕ!
УУУХ! АААХ!
ЕВО!
ПАЗИ! ПОЧЕО СИ И ОДЕЛО ДА МИ ВУЧЕШ! ООХ!
ААААА!
ОНАЈ СЕ НЕ ШАЛИ!
СТВАРНО ГА ЈЕ СКРАТИО ЗА ГЛАВУ!
АЛО, ПОЛИЦИЈА! ДИРЕКТОР ПРЕДУЗЕЋА СКРАТИО ГЛАВУ СВОМ СЛУЖБЕНИКУ...
АЛ' САМ КУПИО ДОБАР ШТОС! ЧУДОВИШТЕ У КОНЗЕРВИ! ОТВОРИШ ПОКЛОПАЦ И...
ШТА ОПЕТ СМЕРАШ? ДАЈ ТО ОВАМО!
ДА ВИДИМ ШТА ЈЕ!
РРРРРРРР!
ДОЂИТЕ! УВЕРИТЕ СЕ САМИ! ПРАВО ПРАВЦАТО ЧУДОВИШТЕ!
ЈААА О!
ВИДЕО САМ ДУХА И ТИПА ГРОЗНОГ ЛИЦА... И ЈЕДНОГ БЕЗ ГЛАВЕ! ХО! ХО! ХО! ХА! ХА! ХА!
ДИРЕКТОРЕ, КАЖУ ДА МИ НЕ ГИНЕ КОЈА ГОДИНА ЗБОГ УЗНЕМИРАВАЊА ГРАЂАНА!
У ИСТОМ СМО СОСУ! МЕНЕ КРИВЕ ДА САМ ТЕ ЗЛОСТАВЉАО...
... А СВЕ ЈЕ ЗАМЕСИО ОНАЈ ПРОКЛЕТИ ПОТРИЧКО!
ПОЛИЦИЈА
'ЕЈ, ДЕЧКО! ШТА ТРАЖИШ ТУ? ИЗЛАЗИ!
КРАЈ
20

ЕУРЕКА!

ВЕШТАЧКА ЊУШКА ЗА ТАРТУФЕ

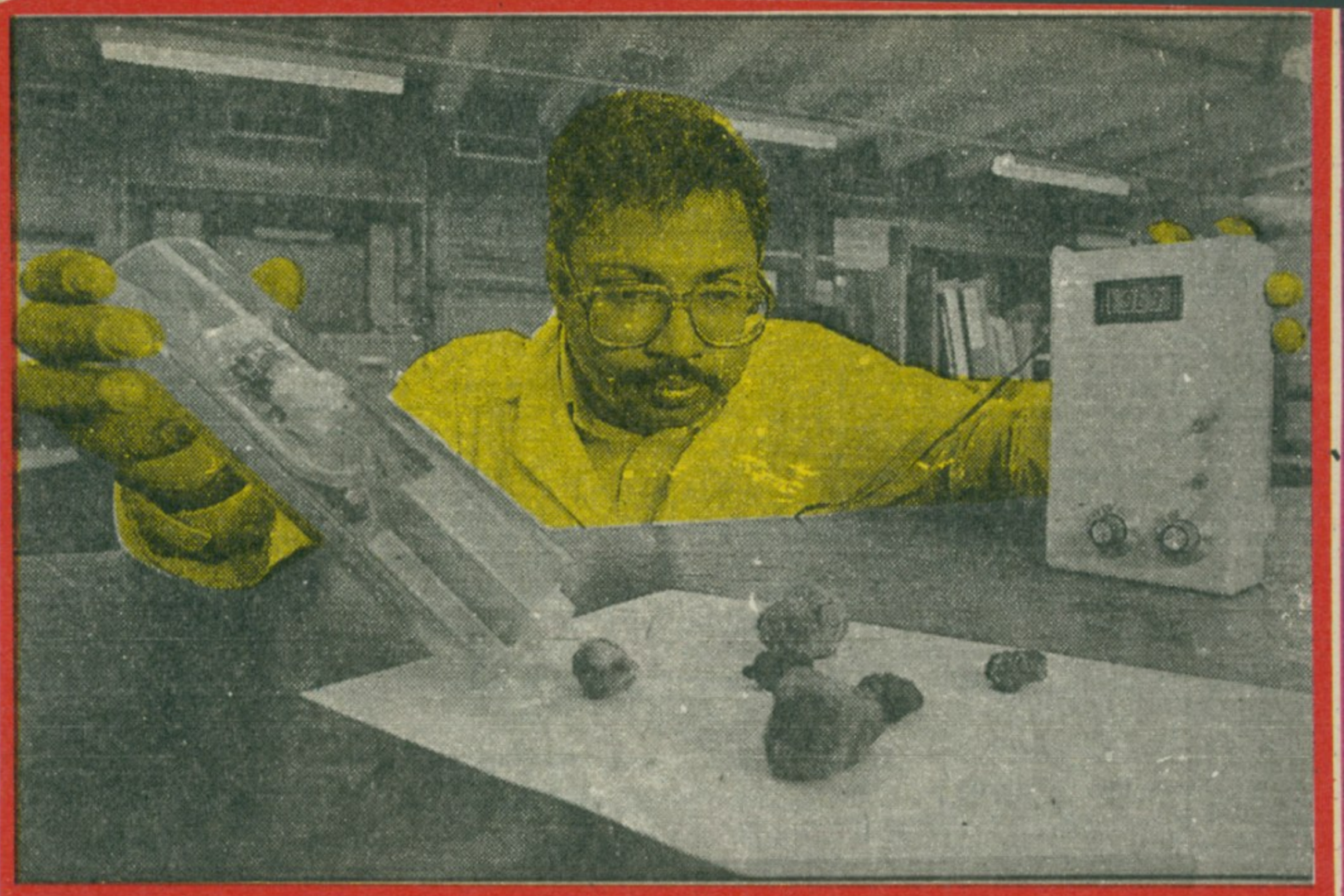

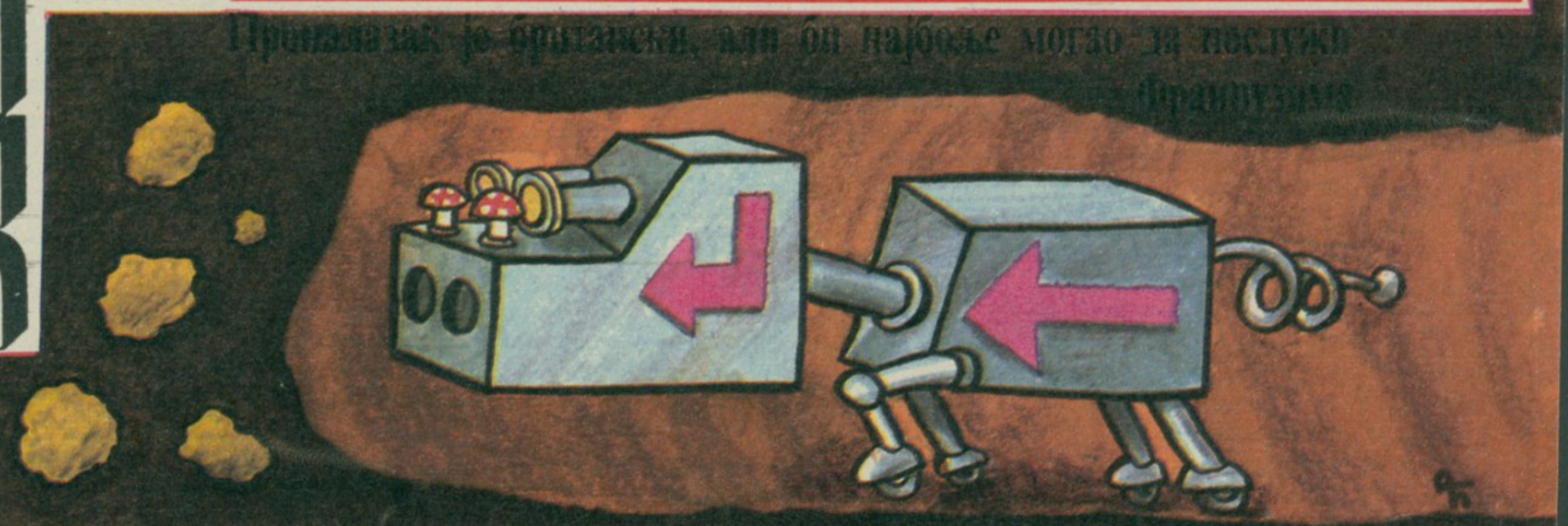

Илустровао: Растко Ћирић

Тартуфи, или на латинском Tuber melanosporum, представљају елиту у породици јестивих гљива: килограм тих мрких лоптица стаје између једне и две хиљаде долара! Највише их има у Француској, и то око Тулуза, а нађу се и код нас у Истри.. Углавном, не само да су тартуфи или гомољике, како је још зову, ретке и скупе као драгуљи, него их је изузетно тешко наћи. Оне, наиме, спадају у подземне гљиве и расту обично на дубини од двадесетак центиметара испод ораха или лешника. Иначе, тартуфи дозревају зими и то је сезона брања.

Трагање за овом ђаконијом мами многе јер очито је у питању велика зарада, али баш као и код лутрије – ако се посрећи! Све или ништа.

Да све буде сложеније, у налажењу тартуфа човекови незаменљиви помоћници су свиња или пас, обе те домаће животиње имају њух који открива ово закопано благо. Али, тек ту почињу праве невоље! Свиње могу то да раде само док су младе, тако рећи прасићи, а то значи само једну сезону. Разлог је прост: док дозру нови тартуфи, и свиња порасте за клање.

Са псима се јављају тешкоће друге врсте. Прво, пас се умори већ после пола сата и дуже од тога није у стању да обавља посао. А и током тих пола сата газда мора с њим да води рат нерава и брзине. Наиме, ни најбоље изпресиран пас није у стању да научи како тартуфе треба само да открије, не и да поједе!

Кад се свему дода и то да је тартуфе немогуће узгајати као шампињоне или буковаче, јасно је да ће њихова цена само расти, а нервоза (имућних) гурмана и трагача и даље бити као напета струна.

Али, без бриге, ту је наука. Доктор Кришна Парсаул, тридесетпетогодишњи научник запослен на Институту за науку и технологију при манчестерском Универзитету, усмерио је све своје истраживачке способности ка проналажењу решења за трагаче и љубитеље тартуфа. И успео је!

Изум др Персаула могао би да се назове „вештачка њушка". То је пластични детектор, истина знатно већи и од најкрупније њушке коју је створила природа, али поуздан и неуморан. Наравно, нимало халапљив на гљиве, што му је велика предност.

Детектор је већ два пута, кажу успешно, проверен баш у околини Тулуза, а резултат је петоголишњег рада у којем је др Персаул потражио помоћ и од Паола Пелозија, признатог стручњака за органску хемију са Универзитета у Пизи.

Њих двојица су, поједностављено речено, изучавали могућност развијања полимерских сензора и то на различитим температурама. Постигли су управо сјајне резултате; детектор је толико осетљив да реагује на мирис тартуфа чак иако је он само милионити део свих осталих мириса на метар околине. Поређења ради, то је као кад би требало открити литар паре у милион литара ваздуха!

Док је испробавао детектор-њушку на једном пољу 200 километара северно од Тулуза, Персаул је, вели, за само пола сата нашао четири гомољике иако је лаицима пре тога лила киша на је све воњало и на земљи и над њом. У експерименту је учествовао и лабрадор – најбољи пас трагач. Био је пуштен на пољану пре него што је др Персаул наступио са својим детектором и открио веровали или не, само један једини тартуф!

Тако испада да је вештачки њух оштрији од природног. Сада остаје још да се нека фирма заинтересује за производњу ове направе. Посао ће се сигурно исплатити, али постоји једна невоља. Апарат је урађен и подешен према мирису тулуских тартуфа и испоставило се да не реагује довољно добро на онај који шире, рецимо, енглески – мање мирисни. Изум, лакше, не може свуда да се примени. Ваљда би морао да се подешава према делу света у којем трагач - берач живи и ради. Али, можда ће се и то превазићи!

М. К.

УЗ ПОКЛОН У „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ"

ДОМИНЕ –

Домине су начињене од дрвета, слоноваче, а данас све чешће од пластике. Свака је подељена на два дела и на свакој половини тачке означавају бројеве од нуле до шестице или осмице. Данас се углавном користе комплети од 28 домина, што значи по једна за сваку комбинацију од двоструке нуле до двоструке шестице. Користе се као друштвена игра, али и за предсказивање.

Први пут се помињу у Кини у 12. веку пре н. е. По свему судећи, пре су коришћене за предсказивање. Помоћу њих и данас се много гата у Индији и Кореји а неке индијске и кинеске игре комбинују коцку и предсказивање. Сматра се да неке домине доносе срећу, без обзира што је играч изгубио!

У Кини домине, као и коцкице, најчешће имају црвене тачкице као ознаке бројева. Кинези користе комплет од 32 комада: има 11 истоветних парова, 10 појединачних бројева, док празних плочица (нула) нема. Европске домине вероватно воде порекло од кинеских, а појавиле су се у Италији и Француској у 18. веку. У Европи су доживеле промене: изостављене су обојене тачке и домине код којих су бројеви у пару, унете су празне површине (нуле), па је тако комплет од 28 домина, са белим тачкама на црној подлози, постао уобичајен. Постоје и домине које као највећи број имају 8, 9, па чак и 12, али је то реткост.

Како тумачити домине?

Најпре све домине окрените лицем надоле и добро промешајте. Узмите насумице три комада и протумачите значење сваке од њих. Затим ова три тумачења повежите у општу слику за шта ће вам, свакако, требати мало маште. Или: треба да изаберете три домине, једну по једну, али пре сваког извлачења остале морате да промешате. Тек тада их окренете на лице и протумачите.

Други начин је да извадите једну домину и протумачите је, вратите је затим међу остале и изнова промешате. Тако понављате и за треће извлачење па се може догодити да исту домину извучете два, па чак и три пута, па порука добија на јачини.

Без обзира за који се начин определите, важно је да не узимате више од три домине нити је пожељно да гатате чешће од једном недељно.

ШТА НАМ ПРЕДСКАЗУЈУ?

Шест–шест: Ово је најбоља комбинација јер предсказује успех и срећу у свим областима.

Шест–пет: Блиски пријатељ, можда добротвор, али се ипак тражи стрпљење. Добро дело донеће вам велику награду.

Шест–четири: Сви знаци указују на свађу, можда и судску парницу, али са неповољним исходом.

Шест–три: Ићи ћете на пут или ће неко путовање утицати на ваш живот. После путовања добићете поклон.

Шест–два: На путу вас чека срећа, па ће се ваше стање поправити.

Шест–један: Нема краја вашим невољама. У њих ће бити умешан и добар пријатељ. Предвиђа се и свадба.

Шест–нула: Будите опрезни јер имате варљивих пријатеља и потуљених особа у близини. Чућете да вас неко оговара и бићете несрећни због тога.

Пет–пет: Предзнак промене и то набоље. Можда ћете се преселити и тамо бити срећнији, можда ће вам нова замисао омогућити зараду.

Пет–четири: Очекује вас зарада и добитак. Дођи ће можда неочекивано, али немојте да ризикујете јер ово није повољно време за улагање.

Пет–три: Савршен мир, добићете неке добре вести или користан савет.

Пет–два: Истински пријатељ утицаће на ваш живот, можда зато што је врло стрпљив и пун разумевања. Ово је и знак рођења.

Пет–један: Љубавна веза или занимљив сусрет. На жалост, ако и дође до љубави, неће бити срећна.

Пет–нула: Бићете због нечега тужни, али ће вам, највероватније, пријатељ пружити

Прости бројеви и како их добити

ТРКА ЗА НЕДЕЉИВИМ

Године 1903. Френк Нелсон Коул одржао је предавање у Америчком математичком друштву не изговоривши ни једну једину реч – и решио задатак који је вековима мучио математичаре целог света

На једној школској табли Коул је написао број од 21 цифре. На другој табли написао је два броја, један од 12 и други од 9 цифара. У мртвој тишини он је та два броја почео да множи, мукотрпан посао јер дигитрони нису постојали, и после дуго времена добио је онај исти број од 21 цифре који је записао на првој табли.

Присутни академици у дупке пуној сали скочили су на ноге као један човек и стали да тапшу и узвикују што се никада раније није ни видело ни чуло у овом храму математичких наука. А имали су и зашто.

Јер, пуних двеста година математичари су сумњали да је број који има 21 цифру прост, што значи да није дељив без остатка ниједним бројем осим, наравно, самим собом и бројем 1. Али, то нису успевали да докажу пошто је број толико велики да је било немогуће наћи његове делиоце, ако их је уопште и било.

Коул је, ето, добио громогласан аплауз зато што је доказао да двадесетједноцифрени број није прост, како се и претпостављало.

Проваљена тајна Стенлија Џевонса

Данас се безбројни теоретичари утркују у изналажењу све гломазнијих недељивих, односно простих, бројева исто као што се спортисти труде да обарају рекорде. И, мада су компјутери помогли да се дође до више милиона простих бројева, нико још није пронашао ни „шему" ни најблеђу могућност да се унапред зна начин на који се они јављају.

ВИШЕ ОД ИГРЕ

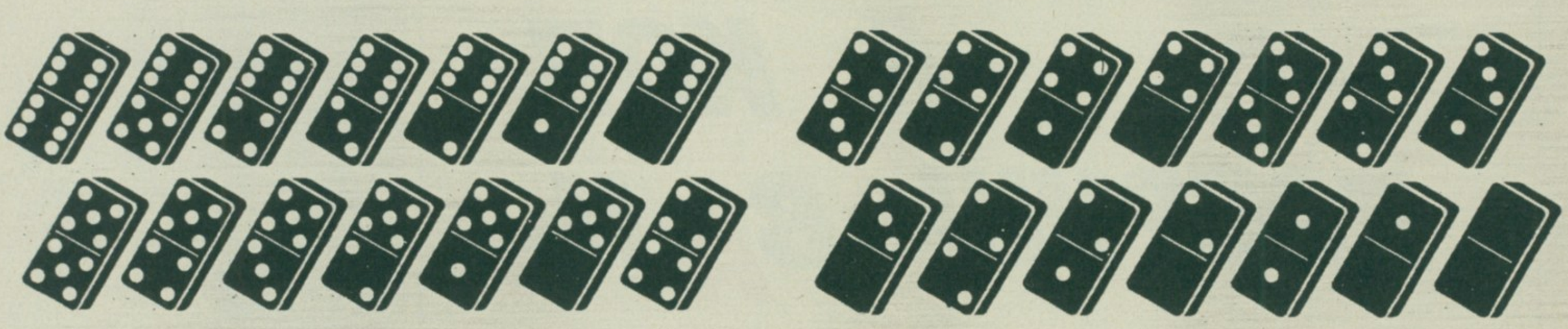

утеху. Будите опрезни пре него што се изјасните.

Четири–четири: Срећа, забава, опуштање и нека прослава.

Четири–три: Стрепите од тешкоћа и разочарења, али ћете уместо тога доживети срећу и успех.

Четири–два: Промена, али не набоље – застој, губици, можда и крађа или физички напад. Један ваш познаник је непоуздан – чувајте се.

Четири–један: Предстоје вам тешкоће с новцем. Немојте се задуживати ако нисте у стању да вратите дуг.

Четири–нула: Неке вести, али не повољне. Можда ћете се разочарати у љубави, нешто што желите биће одложено. Покушајте да изгладите неспоразуме.

Три–три: Тешкоће у емоционалном животу – љубомора или очајање. Што се тиче новца, не брините!

Три–два: Предстоје извесне пријатне промене, али за сада будите опрезни, нарочито када се ради о новцу.

Три–један: Одговор на питање које вас мучи гласи: „не". Неке неочекиване вести биће корисне, али се чувајте да вам неко не створи непријатности.

Три–нула: Може да дође до непредвиђених тешкоћа, како у кући тако и на радном месту.

Два–два: Добићете оно што желите јер ово је повољна домина која предсказује успех у послу и личну срећу, али ће непријатељи настојати да вам нашкоде.

Два–један: Могуће су материјалне тешкоће, можда губитак новца или имовине, али су изгледи за друштвени успех и помоћ старих пријатеља повољни.

Два–нула: Добар знак када се ради о путовању и упознавању нових особа, али вас ипак нешто потајно мучи. Постоји особа која жели да вам нашкоди.

Један–један: Хармонија и наклоност околине. Треба да донесете важну одлуку – немојте је одлагати.

Један–нула: Туђинац ће вам донети занимљиве вести о могућем новчаном добитку, али немојте ово да примате здраво за готово.

Нула–нула: Ово је најнеповољнија домина. Двострука нула негативно ће утицати на све ваше активности.

Илустровала: Ивана Швабић

Циљ математичара који лупају главу око бројева недељивих без остатка јесте да поставе формулу која би аутоматски давала бесконачне количине простих бројева. А, све док та законитост буде тајанствена, бројеви морају да се испитују појединачно. Можда је у томе и њихова драж.

Енглески математичар Стенли Џевонс брзоплето је изјавио 1874. године да нико, осим њега, никада неће сазнати • делиоце броја 8.616.460.799. Он га је добио множећи за оно време два огромна проста броја.

Сада свако ко има компјутер може да га програмира тако да добије та два чувена Џевонсова броја. То су 96.079 и 89.681. Али, у 19. веку, када је изјава дата, налажење делилаца било је огромна препрека за проверавање да ли је неки број прост или није.

Упркос свим тешкоћама, највећи прост број добијен без компјутера имао је 39 цифара. Његова владавина трајала је од 1876. године до половине 20. века.

Компјутери су страховито убрзали трку за бројевима без остатка. Године 1983. највећи такав број било је чудовиште од 39.000 цифара. Рекорд му је одузео прост број од 60.000 цифара добијен компјутерски 1986. године.

Ни за 15 милијарди година

Смишљени су и развијени усавршени математички поступци да би се одредило да ли је неки број од много хиљада цифара прост или није. Метод поступног дељења таквог броја мањим бројевима да би се утврдило постоји ли остатак више није могућ.

Ако би се применио тај некадашњи систем, из времена када су бројеви имали мање цифара, ни најбржи данашњи суперкомпјутер не би имао времена да испита све могућности броја од свега 50 цифара – чак и када би непрекидно радио на томе пуних 15 милијарди година!

Б. Д.

НЕВЕРОВАТНА ЛАЖ ПРЕРУШАВАЊА

Најуспешнији детектив света

НА ПРВИ ПОГЛЕД ВИНСЕНТ КАРАТУ НЕ ДЕЛУЈЕ КАО ЧОВЕК ПРЕД КОЈИМ СТРАХУЈУ НАЈОКОРЕЛИЈИ КРИМИНАЛЦИ КОЈИ ВЛАДАЈУ ТРЖИШТЕМ ФАЛСИФИКОВАНЕ РОБЕ. КОНАЧНО ЈЕ РЕШИО ДА СКИНЕ МАСКУ И ОТКРИЈЕ ТАЈНУ СВОЈЕ ПРОФЕСИЈЕ.

На овој фотографији ништа није оригинално сем Винсента Каратуа, британског детектива, који произвођаче ових лажних „чувених марки" ставља иза браве

Средином осамдесетих Винсент Карату запутио се у Бејрут који је у то време био трговачки центар Средњег истока. Знајући да у том граду постоји организована група европских криминалаца, од којих је неке већ знао, обавестио је америчку амбасаду да стиже и да има намеру да раскринка фалсификаторско језгро у том делу света.

Пошто му то није била и прва посета Бејруту, знао је тачно са ким треба да успостави односе. Оно што није очекивао, десило му се: пред слетање на бејрутски аеродром пришла му је стјуардеса и обавестила га да га чекају званичници из амбасаде. На Каратуову несрећу, испоставило се да добродошлицу желе да му приреде и неки „босови" из подземља.

– Било је касно да било шта предузмем – прича Карату. – Излазећи из авиона видео сам на тераси своје „пријатеље" криминалце како ми машу држећи боцу шампањца. А на излазу из пасошке контроле стајала су два либанска полицајца са људима из амбасаде. Кад сам им пришао, само сам одлучно рекао: „Ухапсите ме!"

На срећу, брзо су схватили шта да раде. Ставили су ми лисице причајући довољно гласно да су имали среће да шчепају међународног преваранта. Био је то пун погодак. Кад су ме после неколико дана наводно пустили из притвора, криминалци су ме дочекали као хероја. Сва су ми врата одједном била отворена. Чак и она најбољег хотела у Бејруту „Сент Џорџ".

Наполеон подземља

Винсент Карату је добио анонимну поруку да један господин жели с њим да разговара. Кад је пришао рецепцији, угледао је постаријег човека седе косе с пудлицом у руци. С њим у друштву била је лепа плавуша која је, по Каратуовој процени, могла да му буде кћерка (а добро је знао да је друкчија веза у питању).

Незнанац му је предложио да раде заједно. Питао га је да ли би желео да протура лажне доларе широм Европе. Винсент Карату је знао да треба да сачува хладнокрвност и да „не иде на прву лопту". Одговорио је да најпре мора да разговара са својим сарадницима. На крају је упитао с ким је имао част да се упозна.

– Зовите ме Мејер – одговорио је углађени незнанац.

Винсент Карату није ни трепнуо кад је чуо то име. А добро је знао да је Мејер Лански једна од најзначајнијих личности светског подземља, још од времена Ал Капонеа. Његово име везивало се за све могуће криминалне преступе у САД, од фалсификовања новца, убистава, обрачуна мафије до проституције и коцке. На жалост, за све то време чувени Наполеон подземља одлежао је у затвору само три недеље.

У време кад се састао са Каратуом Лански је био држављанин Израела. Америчка служба безбедности FBI покушавала је да добије дозволу за његово изручење, али су израелске власти захтевале потврду о умешаности Ланског у неки недозвољени посао.

Када је Винсент Карату дошао на следећи састанак, све је то имао у виду, али је морао да се понаша као да му није претерано стало до сарадње с Ланским. Таква су била правила игре у свету мафије.

– Лански ми је предложио да добит делимо напола, али да одређене људе треба да платим ја. Одбио сам. Или да их плаћа он, или од посла нема ништа. Не знам шта бих урадио да је одбио мој предлог. Срећом, Лански је рекао: „Важи" и још ми предложио да проширимо послове и на фалсификоване папире од вредности. Дао ми је узорак који сам могао да употребим као доказ за његово изручење. На несрећу, „намирисао" је да му се у Израелу нешто спрема и побегао у Јужну Америку. После неколико неуспелих покушаја агенти FBI успели су да га ухвате и спроведу у Сједињене Америчке Државе.

Мејер Лански, ипак, није стао пред лице правде. Кад су лекари утврдили да има озбиљне срчане тегобе, адвокати су успели да одгоде суђење. Лански је умро природном смрћу у Мајамију у осамдесет првој години.

Бунтовник постаје полицајац

Рођен у Лондону, Винсент Карату у младости није волео школу. У првој години средње медицинске школе – чак су га због недисциплине избацили. Почео је да ради као бармен у Лондону, затим Паризу, био је и морнар на прекоокеанским бродовима. Путовао је по свету и учио језике као од шале. Кад је напунио 22 године, рекао је својим родитељима да жели да постане полицајац.

– Отац је био искрено запањен – каже Карату. – Знате, моји потичу са југа Италије, где је колевка мафије, тако

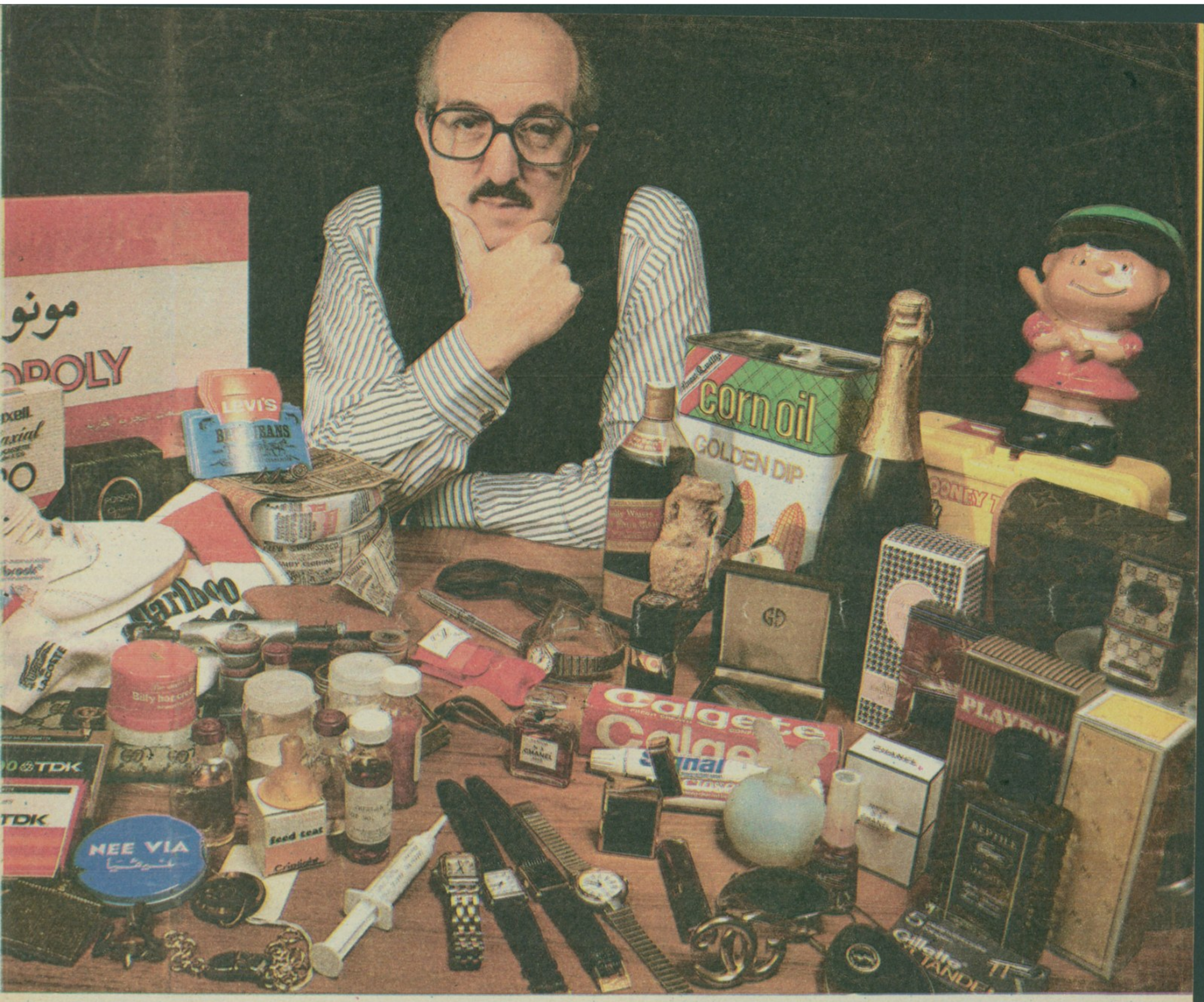

да је позив полицајца увек био помало нечастан. Уз то, отац се све време надао да ћу се опаметити и придружити му се у хотелијерским пословима.

После само девет месеци у униформи полицајца Карату је добио почасну значку (обично се додељује тек после две године) која му је обезбедила рад у цивилном оделу, на улици. Пошто је Италијан пореклом, почео је да ради у оним крајевима Лондона где има највише Италијана. Млад, уз то шармер и сналажљив, успео је да уђе у траг многим преступницима за којима је полиција месецима трагала.

Убрзо је постао један од истакнутијих инспектора Скотланд јарда. Ни то га није задовољило. Кад је 1966. напунио 33 године, одлучио је да напусти државну службу и оснује сопствену детективску агенцију. Данас је „Карату интернешнел" једна од најпознатијих у свету. Са седиштем у Лондону, она има још седам огранака по читавом свету. Шездесетдвогодишњи Карату, поред супруге Силвије за коју каже да му је „десна рука", на листи запослених има још 42 детектива, а у компјутеру белешке о најмање 1000 светских криминалаца. О њега се отимају велике фирме као што су „Шанел", „Марлборо", „Левис", „Картије".

У послу је и његов тридесетшестогодишњи син Пол који ће једног дана преузети очеве послове. Винсент иона-ко све мање активно учествује у откривању фалсификатора. Зато је вероватно и дозволио да му се слика појави у новинама.

Прво па суперуспешно

Један од већих послова који је Каратуа „избацио" у детективску орбиту било је откривање лажних производа фабрике „Жилет" почетком 1972. у Белгији а пре отприлике шест година стао је на пут и произвођачима лажног мириса „Шанел 5". Флашице и затварачи прављени су у Шпанији и Италији, налепнице и кутије у Холандији, центри за растурање били су у Кувајту, Луксембургу, а пошиљке су се паковале у Мексику.

Лажни „Шанел 5" нашао се и у најотменијим светским продавницама. Све док, наравно, Винсент Карату није ступио на сцену. Као и обично, представљао се као предузимач спреман да склопи велики посао око откупа мириса. Кад је „похватао" конце, уприличио је сусрет ирачког генерала и британског „бизнисмена" који су водили посао.

– Уговорио сам састанак у хотелу у Кенсингтону. На састанак сам дошао у „ролс-ројсу". Полицајци су били спремни да на мој миг крену у акцију. Ух, дивног ли дана! – прича Карату.

За 28 година, колико је у послу, Винсент Карату је фалсификаторско тржиште, на које отпада између три и пет одсто светске трговине уопште, „скратио" за стотине милиона фунти. Увек је ишао сам против читаве мафије и, срећом, сачувао главу.

Можда му је најтеже било кад је радио за немачку фирму „Фајзер" у Италији. Месецима је покушавао да дође до шефа мафије. Кад се коначно с њим суочио, овај му се извинио што га је тако дуго избегавао, али плашио се, рекао је, да он није британски детектив Винсент Карату!

Кад су схватили да је то ипак Карату, спремили су му заседу. Карату никад није испричао како је извукао живу главу. Вероватно због супруге Силвије.

В. С.

ХИТ ХИТ ХИТ

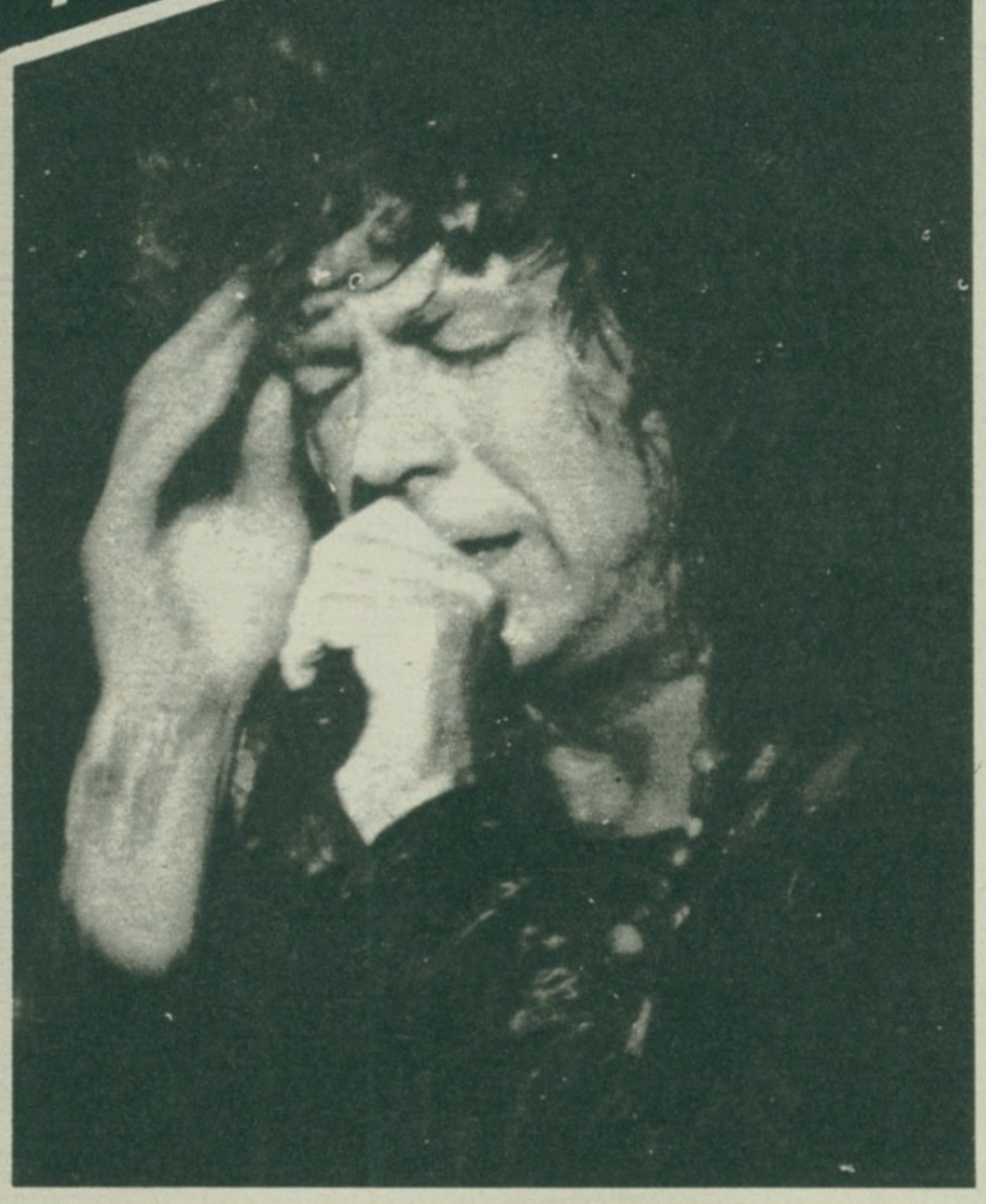

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

– Већ годинама ме пореде са оном особом из групе "Led Zeppelin", само заборављају да је он тада имао 20 година, носио звонцаре, мајице које су откривале пупак и био приличан клипан.

Роберт Плант

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

Ову годину Танита Тикарам је започела радно. Крајем јануара објавила је сингл са песмама „Only The Ones We Love" и „Me In Mind". На снимању јој је помогла певачица Џенифер Ворнс позната публици захваљујући раду са Ленардом Коеном. Почетком фебруара у продавницама се појавио њен трећи албум „Everyboy's Angel" а ових дана полази на турнеју. Можда ће овог пута стићи и до Југославије.

Албум MC Hammera „Please Hammer Don't Hurt'em", који је код нас лиценцно објавио „Југотон", у свету се продао у тиражу од седам милиона копија. У исто време Vanila Ice је свој деби албум „To The Extreme" продао у седмоструком платинастом тиражу (такође 7 милиона плоча, али само у Америци). Та плоча је већ првих месец дана отишла у четвороструком платинастом тиражу и тако постала најбрже продавана у историји музике.

Фаб и Роб, познатији као „Milli Vanilli" после скандала који је избио када је њихов бивши менаџер објавио да на својим плочама нису отпевали ниједан тон, покушавају да поврате поверење публике. У Лос Анђелесу су започели снимање плоче (то би требало да им буде деби албум), али још не знају која ће диско кућа објавити те снимке.

ПОВРАТАК ХИПИЈА

● Амерички састав "Grateful Dead" спада међу најважније групе са Западне обале. Под тим именом појавили су се још далеке 1966. године и били су узданица хипи покрета. Успели су да се одрже а турнеја 1987. године (у обновљеном саставу) представила их је као концертно највећу атракцију у историји рок музике. Ових дана у свету се појавио албум под називом "Dedicated" на коме су музичари из Америке, Аустрије и Енглеске обрадили песме састава "Grateful Dead." На плочи се појављују "Midnight Oil", "Cowoboy Junkies", "Burning Spear", „Los Lobos", "Jane's Addiction" а од солиста Сузан Вега, Елвис Костело, Брус Хорнсби и други.

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво Забавниче,
Молим те да ми напишеш дискографију „Рибље чорбе", Мадоне и „Битлса" и које од тих плоча могу да се купе у нашим продавницама?

Ненад из Новог Сада

Рибља чорба: „Кост у грлу" (1979), „Покварена машта и прљаве страсти" (1981), „Мртва природа" (1981), „У име народа" (1982), „Бувља пијаца" (1982), „Вечерас вас забављају музичари који пију" (1984), „Истина" (1985), „Осми нервни слом" (1986), „Уједа душу" (1987), „Прича о љубави обично угњави" (1988), „Рибља чорба 10" (1988). На овој плочи нашло се десет хитова групе, штампана је у тиражу од само 1000 примерака и никад се није нашла у продаји. Последњи албум групе под називом „Коза ностра" (Наша ствар) објављен је прошле године.

Дискографија „Битлса" је обимна, овде доносимо њихове плоче издате у Енглеској и најквалитетније компилације: „Please Please Me", „With The Beatles", „A Hard Day's Night" (музика из истоименог филма), „Beatles For Sale", „Help!" (музика из истоименог филма), „Rubber Soul", „Revolver", „A Collection Of Beatles Oldies... But Goldies", „Sergeamt Pepper's Lonely Hearts Club Band", „The Beatles", „Yellow Submarine" (музика из истоименог филма), „Abbey Road", Let It Be", „The Beatles 1962–66", „The Beatles 1967–79", „Rock'n'roll music", „Magical Mistery Rour", „Live At The Hollywood Bowl", „Love Songs". Све ове плоче код нас је објавио „Југотон" и већина још може да се нађе у продавницама. Треба споменути и концертну плочу „Live! At The Star Club Hamburg, Germany 1962", која није лиценцно објављена.

Иначе, плоче и касете „Рибље чорбе" можеш наћи у свом граду у продавници плоча „Дороте ја", Даничићева 1. Дискографију Мадоне смо већ објавили у овој рубрици, али треба додати њен дупли албум „The Immaculate Collection" на коме су њени највећи хитови. Ту плочу код нас је недавно објавио Југотон".

Текст и музика: **L. A. Reid, Babyface** Изводи: **Whitney Houston**

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

I'M YOUR BABY TONIGHT

From the moment I saw you I
went outta my mind
Though I never believed in,
love at first sight
But you got a magic, that I
just can't explain
Well you got a, you got a way
that you make me feel
I can do, I can do anything
for your baby
I'll be down for you baby
Lay all my cards out tonight
Just call on me beby
I'll be there in a hurry
It's your move, so baby, baby
decide
Whatever you want from me
I'm givin' you everything
I'm your baby tonight
You've given me ecstasy
You are my fantasy
I'm your baby tonight

Form the second you touched
me, I was ready to die
I've never been fatal, you're
my first time
I feel like an angel, who yust
started to fly
Well you got a, you got a way
that you make a me
Feel I can, feel I can, do
anything for you baby
I will fly for you baby
Hold on and enjoy the ride
I'm not in no hurry,
We can fly all night baby
It's your move, now baby,
baby let's fly
Whatever I do boy
It's all about you baby
And ain't the truth boy
I'm helplessly in love with
you
What else can I do boy
But be there for you baby
You got a, you got a way that
you make a me
Fell I can, feel I can do any,
do anything
Looks like I'm fatal
It's all on the table
And baby you hold the cards
You got the magic
And I've got to have it
I don't want the pieces
I want every single part
I'll be your angel
I'm ready and able
Whatever you want is fine
Whenever yor're ready, just
call on your lady
And I'll be your baby tonight

ВЕЧЕРАС САМ ТВОЈА ДРАГА

Ван себе сам од тренутка
када сам те видела
Мада никад нисам веровала
у љубав на први поглед
Али ти имаш магију коју,
једноставно, не могу да
објасним,
Имаш, имаш начин да
поверујем
Могу, могу да учиним све
за тебе драги
Покорићу ти се драги
Положити све своје карте
вечерас
Само ме позови драги
Доћи ћу одмах
Ти си на потезу, зато, драги,
драги, одлучи се
Шта год да желиш од мене
Ја ти дајем све
Вечерас сам твоја драга
Занео си ме
Ти си моја фантазија
Вечерас сам твоја драга
Од момента кад си ме
дотакао, била сам спремна
да умрем
Никад нисам била
фаталана, са тобом ми је
први пут

-Осећам се као анђео који је
тек полетео
Имаш, имаш начин да ме
учиниш сигурном
Осећам да могу, осећам да
могу учинити све за тебе,
драги,
Летећу за тебе, драги,
Држи се и уживај у вожњи
Нисам у журби
Можемо летети целе ноћи
драги
Ти си на потезу, сад, драги,
драги, полетимо
Шта год да урадим, дечаче,
Све је због тебе, драги,
И зар није истина, дечко,
Беспомоћно сам заљубљена
у тебе
Шта друго могу дечко
Изузев да будем ту за тебе,
драги,
Имаш, имаш начин да ме
учиниш сигурном
Осећам да могу, осећам да
могу учинити све, учинити
све
Изгледа као да сам фатална
Све је на столу
А карте су, драги, код тебе
Ти имаш магију
И морам то имати
Не желим комадиће
Желим баш сваки део
Бићу твој анђео
Спремна сам и способна
Шта год желиш у реду је
Кад год си спреман, позови
своју даму
И бићу твоја драга вечерас

СЛАСТ – боља него маст

УКУС ЉУБАВИ

Више од две хиљаде година човек је о шећеру говорио све најлепше и његовим именом називао све што је волео. Нема разлога да сада мењамо мишљење

Сићушни колибри је заиста чудо природе. Ако би вам се указала прилика да се нађете у Јужној Америци, где ова птица живи, вероватно не бисте успели ни да је препознате. Био би то само краткотрајни блесак – у свим дугиним бојама – и ништа више јер колибри маше крилима невероватном брзином: осамдесет пута у секунди! Поред тога, може да лети наглавачке, па и натрашке. За њега су сви олимпијски рекордери мачији кашаљ.

Откуд овим птицама оволика енергија? Стручњаци кажу: од шећера!

Да хлеб нарасте...

Шећер је најједноставнија храна. Чист и лако сварљив, он је основни природни извор енергије. Зато га има и у другим плодовима, а не само у оним који су слатки. Има га у кромпиру, пиринчу, житарицама – у стабљикама, лишћу, махунама и другим деловима биљке.

Да ли сте се икада запитали, док грицкате шаргарепу, зашто је толико укусна? Пријатан укус осетићете и ако жвакћете свеже убрану зелену траву! Сласт долази од шећера који ове биљке стварају уз помоћ сунца, ваздуха и воде. Тај шећер је, у ствари, оно што називамо угљени хидрати. Они се у устима разлажу у просте шећере. Пробајте да лепо сажвакћете залогај хлеба и осетићете сладак укус. Шећер се овде налази у нешто сложенијем облику. Нектар, мед, млеко и велики број воћа и бобица богати су чистим шећером.

Наравно, највише шећера садржи шећерна трска, сочна биљка из тропских и суптропских крајева, и шећерна репа која у свом корену има шећер, претежно сахарозу. Из ових биљака, једноставном индустријском прерадом, издваја се шећер који користимо у домаћинству. Каша од репе меша се с водом, филтрира, пречишћава и кува док се не претвори у густ сируп из кога се кристализацијом добија бели шећер. Преостали сируп зове се меласа која служи као основна сировина за производњу квасца и шпиритуса.

Кала су трговачки каравани са Истока донели овај егзотични кристал у Европу у 11. веку, одмах је постао ретка посластица. А када је шећерна трска, после открића Америке, почела и тамо да се узгаја, шећеру је пала цена и постао је доступан свакоме.

Шећер побољшава укус, повећава запремину и даје одређен квалитет једном слаткишу. Подстиче квасац на врење и тако брже нарасте хлеб, а из истог разлога се користи и код справљања алкохолних пића. Познат је и као природни конзерванс. Поред њега храна се неће брзо убајатити. Ставите коцку шећера у кутију с кексом, па ћете видети... Али, ни то није све.

Шећер се може претворити у експлозив, а растопљен у води снизиће тачку мржњења за неколико степени.

Да ли знате од чега су боце и стакла на прозорима кроз која пролећу јунаци акционих филмова? Погађате, од шећера!

Асфалт је тврђи ако се у њега дода шећер, а цвеће у зашећереној води остаће свеже више дана. Кашичица шећера и мало воде стари је проверени лек против штуцања. У чамцима за спасавање и авионима налази се пакет с храном за преживеле у случају несреће и у њему је обавезно и шећер. Астронаути, атлетичари и алпинисти увек носе таблете од шећера – да у случају потребе имају резерву енергије...

...да срце куца

Више од две хиљаде година човек је о шећеру говорио само најлепше и његовим именом називао све оно што му се допадало или је волео. Тако је, било донедавно.

Данас га проглашавамо за главног кривца што нам пропадају зуби. Да ли смо у праву?

Кривац је, у ствари, киселина коју ослобађају бактерије у устима. Ове бактерије се хране шећером и скробом заосталим на зубима после јела. Зато, ако редовно перемо зубе, бактерије неће имати чиме да се хране и буквално ће поумирати од глади.

Гојазнима се стално саветује да избегавају слаткише. Међутим, четири грама шећера садржи 16 калорија, колико има и протеина у упола мање масноће. Из овога произлази да кафи или чају додајемо више калорија ако их зачинимо млеком, а не шећером.

Једној особи дневно је потребно око 1500 калорија да би могла нормално да дише, одржава одговарајућу температуру тела и обезбеди правилан рад срца. Дијететичари кажу да половина тих калорија треба да потиче од угљених хидрата и скроба. Значи, све треба да буде у одговарајућој сразмери. Они којима је стало до линије не треба, зато, да се одричу слаткиша, важно је само да не претерују!

Шећер, сасвим сигурно, није директан узрочник болести. У умереним количинама омогућава нам да се здравије хранимо. Тако, на пример, грејпфрут који је богат витаминима ретко ко може да поједе без трунке шећера. Зато заборавите на приче о његовој штетности и не пропустите да се почастите оним што вам природа тако обилато пружа.

Неко је рекао да онај ко се одрекне шећера неће живети дуже! Изгледа да је баш тако.

Припремила С. Ивановић

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

Филип К. Дик

О НЕУМОРНОЈ ЖАБИ

Зенон је био први прави научник – изговорио је професор Харди обухватајући слушаоце строгим погледом. – Узмите, на пример, његов парадокс жабе, жабе у цеви. Као што је Зенон открио, жаба никад неће стићи до краја цеви ако сваки њен нови скок буде дупло краћи од претходног. Увек ће остати мала, али сасвим реална раздаљина...

Док су студенти који су дошли на час физике покушавали да разумеју оно што је професор рекао, у сали је владала тишина. А онда се из задњих редова подигла једна рука и Харди је с подозрењем погледао ко је то.

– Изволи, Питнер. Шта није јасно?

– На часовима логике учили смо да није тако – истиснуо је риђи студент. – Професор Гроут каже да ће она ипак савладати цев.

– По мојим прорачунима, жаба никад неће стићи до краја цеви...

Одјекнуло је звоно за крај часа. Кад је и последњи студент напустио салу, Харди је такође изашао у ходник. Тамо је угледао оно што је тражио – професора Гроута.

–Гроут – позвао га је Харди. – Дођите овамо! Како се, колега, усуђујете да дирате у Зенона? Он је био научник и као такав припада мом предмету а не вашем.

– Зенон је био филозоф! – Гроут је бесно погледао Хардија. – А знам на шта мислите. На парадокс са жабом. Своје студенте доводите у заблуду. Логика је на мојој страни!

– Ха, логика! Више је него очигледно да жаба мора остати у цеви заувек.

– Господо, јесте ли завршили? – зачуо се миран глас иза њих. Окренули су се и угледали декана факултета. – Ако јесте, изволите код мене у кабинет...

– Седите, господо! – декан им је показао на две столице. – Могу ли да сазнам шта је разлог вашег спора?

– Зенон – промрмљао је Гроут.

– Парадокс са жабом.

– Јасно! – декан је климнуо главом. – Јасно. Парадокс стар 2000 година. Прастара загонетка. И вас двојица одраслих људи стојите зато у ходнику и свађате се као...

– Невоља је у томе – рекао је Харди – што нико и никада експериментално није извео проверу.

– Онда ћете вас двојица бити први који ће жабу ставити у цев и испитати шта ће се догодити.

– Али, жаба неће скакати у складу с условима које предвиђа парадокс.

– Ви ћете је натерати! То вам је задатак. Дајем вам две недеље да припремите експеримент и нађете егзактан одговор на ову детињасту загонетку.

Рад на пројекту „Жабља комора", како су га назвали, започет је са жаром. Двојици непомирљивих научника универзитет је уступио просторију у подруму, а Гроут и Харди су се одмах бацили на прављење уређаја. Како се рок од две недеље приближавао крају, пропуштали су све већи број предавања. А „Жабља комора" је у међувремену расла и све више личила на обичну водоводну цев, само ширу. Један крај се није видео од силних жица и инструмената, други се затварао вратанцима.

Напокон је све било готово. Рано изјутра Гроут је сишао у подрум и тамо затекао Хардија. Завиривао је у цев.

– Чујте, Харди! – рекао је Гроут. – Договорили смо се да не дирамо ништа кад нема оног другог.

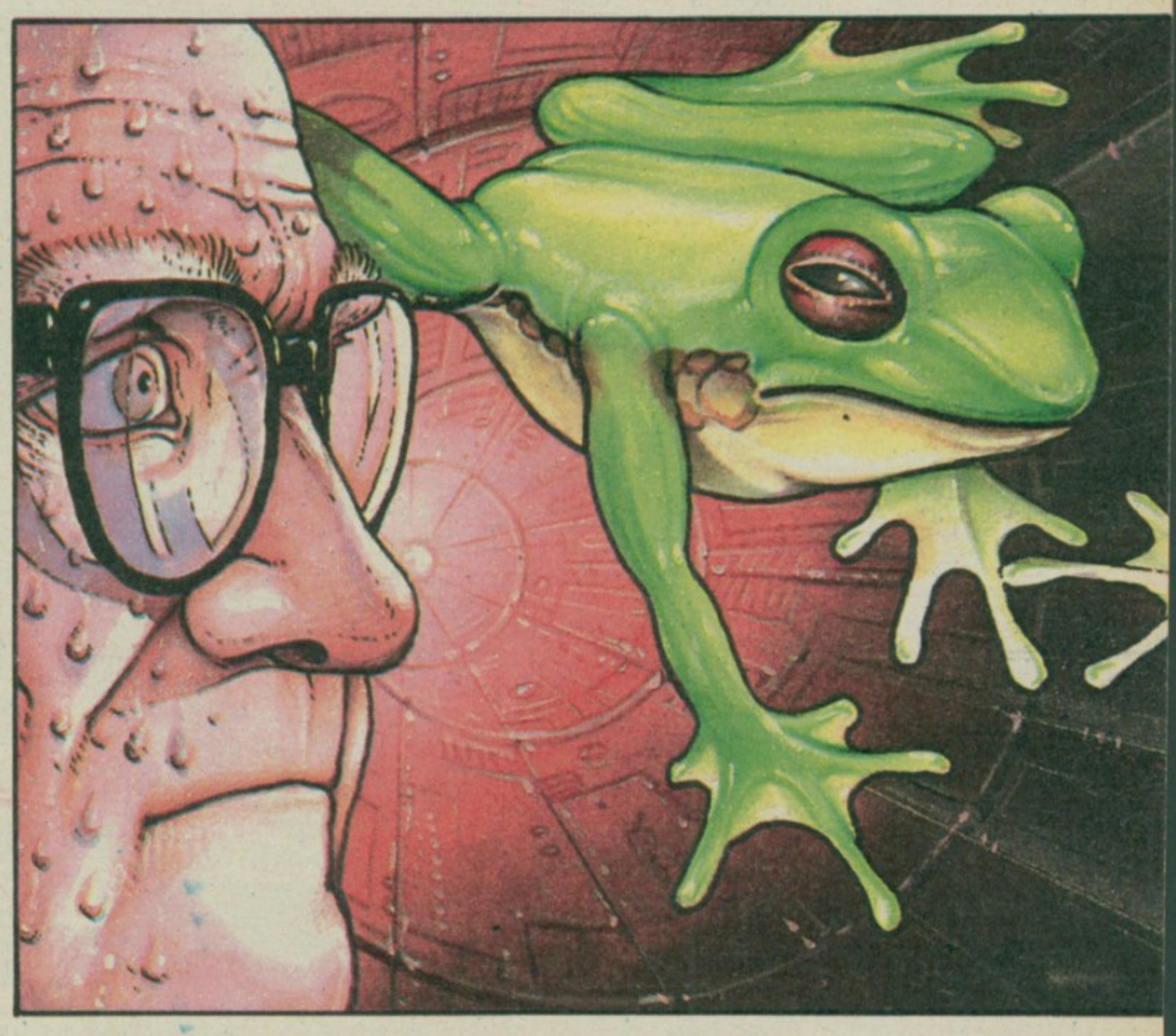

– Само сам погледао унутра. Баш је мрачно. – Харди се осмехнуо. – Надам се да ће жаба ипак наћи пут.

На улазу је нешто шкрипнуло, па су обојица погледала према вратима. На прагу је стајао риђи студент и радознало посматрао „Жабљу комору".

– Почињете експеримент? – Питнер је склизнуо у просторију. – А шта ће толики калеми и жице?

– Спремамо се да почнемо експеримент са првом пробном жабом и, ако хоћете, можете остати – рекао је Харди. – Као што видите, цев има улаз и излаз. Жабу ћемо ставити са ове стране где је улаз. Можете, младићу, да погледате унутра.

Питнер је гурнуо главу у цев и угледао дугачки мрачни тунел. Апарат је оживео и благо зазујао. Харди је спустио жабу у цев и залупио вратанца.

– Да не би изашла с ове стране.

– А зашто је цев толико широка? – упитао је Питнер. – Комотно би могао човек у њу да уђе.

– Видите – рекао је Харди укључујући вентил за довод гаса. – Овај се крај загрева и топлота тера жабу напред кроз цев. Посматраћемо је кроз овај прозорчић.

Кад су погледали у цев, угледали су жабицу како равнодушно чучи у месту скупљених ножица и гледа тужним очима.

– Скачи, глупачо! – довикнуо јој је Харди и повећао пламен испод горионика.

– Погледајте! – узвикнуо је Питнер. – Скаче!

– Захваљујући доброј проводљивости топлоте метала, дно цеви се загрева све даље и даље од горионика – објаснио је Харди – и жаба мора да скаче да не би опекла ножице.

– О, боже! Професоре! – уплашено је промуцао Питнер. – Она се смањила. Жаба је постала двапут мања.

– У томе је суштина – с осмехом је објаснио Харди. – А на другом крају цеви налази се генератор са изванредно јаким пољем које делује тако на живо ткиво што ће се жаба смањивати тачно онолико колико захтева Зенонов пара-

докс и сваки пут њен скок биће дупло краћи од претходног.

– И, како ће се то завршити?

– Управо то намеравамо да сазнамо – одговорио му је Харди. – На другом крају цеви налази се фото-ћелија. Ако жаба стигне до краја, пресећи ће сноп светлости који пада на фото-елемент и на тај начин искључити поље силе.

– Стићи ће – тврдио је Гроут.

– И хоћу, баш ћу то да учиним! И пронаћи ћу у чему је штос.

– Како хоћете – одговорио је Харди иронично се смешећи. Онда је укључио горионик и отворио вратанца.

– Дајте ми само фењер – затражио је Гроут.

Харди му је пружио светиљку и Гроут је стењући кренуо да пузи кроз цев.

– Само без трикова! – чуо се изнутра његов глас са јаким ехом.

мрмљајући: – Показаћу вам ја, Харди, вама и вашим штосовима. Ви мислите...

Потпуно неочекивано таваница и зидови цеви нагло су се повукли у страну. Гроут је брадом ударио о металну површину и затреперио очима. Цев је порасла, па је сад имао места колико хоће. А одело? Панталоне и кошуља висили су на њему као да су 24 броја већи.

– Ох, господе! – тихо је изустио професор, усправио

–... Позвао ме је професор Гроут... Спремали су се да почну експеримент у вези са Зеноновим парадоксом. Са жабом. Ставили су је у цев и затворили вратанца. Затим је професор Гроут укључио апарат.

– Жаба је почела да скаче – припомогао му је Харди. – И смањила се. А онда је нестала. И није стигла до другог краја цеви.

– Није.

Амфитеатар је забрујао.

– Као што видите, упркос очекивањима мога колеге професора Гроута, жаба није стигла до другог краја цеви... Бојим се да је експеримент исувише тежак ударац за јадног Гроута. Као што сте приметили, после ручка није се вратио на часове.

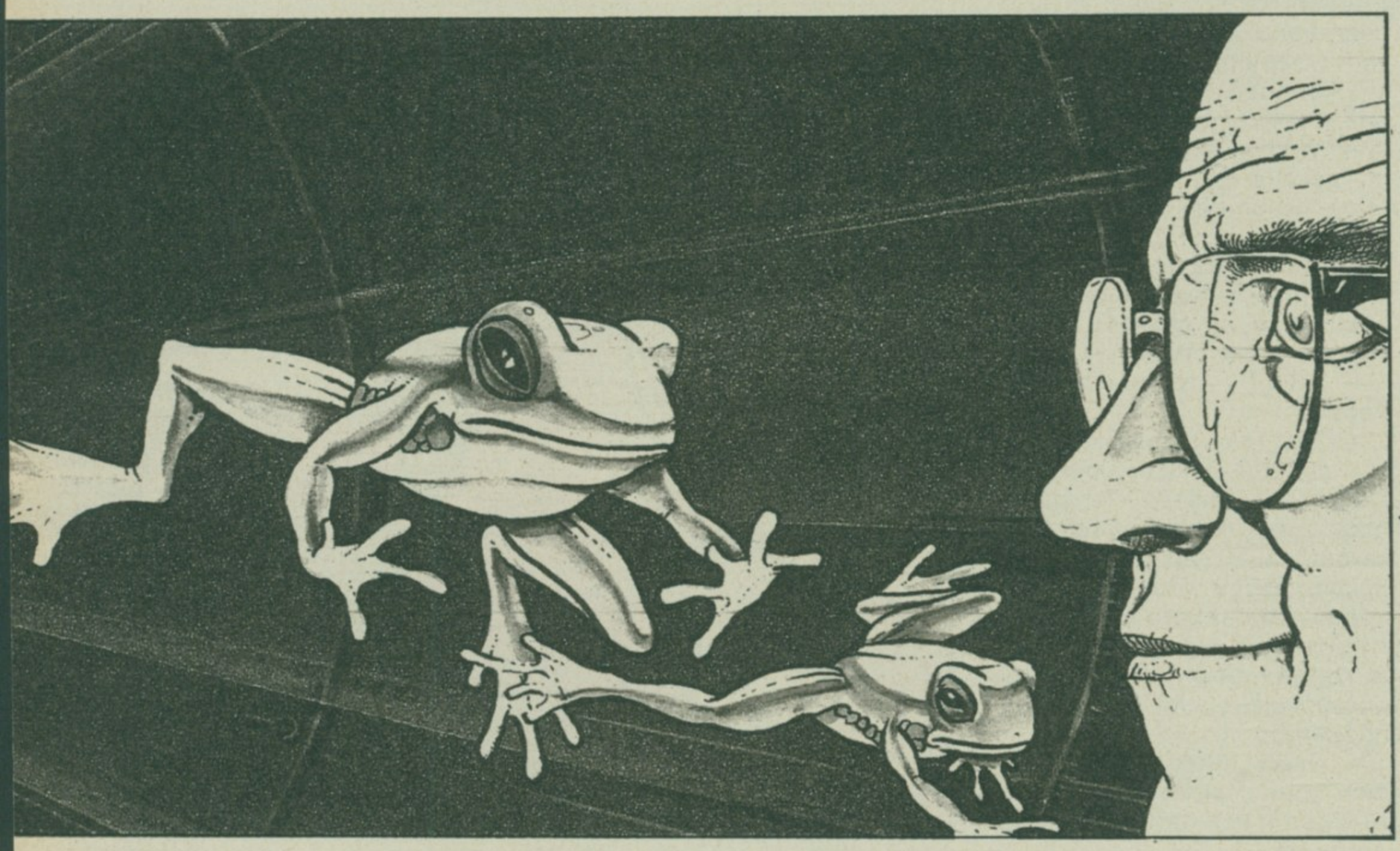

Илустровао: Добросав Боб Живковић

– Неће! – Постајаће све мања и мања, а њени скокови све краћи. Цев ће се на крају за њу продужити до бесконачности и она никад неће стићи до краја.

– Да нисте сувише самоуверени? – приметио је Гроут.

Сагнули су се до прозорчића. Жаба је већ превалила велико растојање и тешко се могла видети: мала мрља не већа од муве продужила је да скакуће по дну цеви постајући све мања и мања. Ускоро се претворила у ситну тачку а онда потпуно нестала.

– Боже! – уздахнуо је Питнер.

– Ми вас не задржавамо – обратио му се Харди трљајући руке. – Професор Гроут и ја треба нешто да расправимо.

– Дакле, да чујемо – рекао је Гроут чим је Питнер изашао. – Ви сте изградили цев. Шта се десило са жалбом?

– Како шта? Она и даље тамо скаче између атома.

– Сумњам. Њој се нешто десило.

– Ако тако мислите – није се дао Харди – можете сами да проверите цев.

Харди је сачекао док Гроут није нестао у цеви, а онда се сагнуо и погледао унутра. Кијајући, професор Гроут је с муком стигао до половине цеви и застао.

– Шта се дешава? – питао је Харди.

– Овде је сувише тесно...

– Стварно? Ја могу да вам помогнем... залупио је вратанца и укључио поље силе. Лампица се упалила, засветлуцали су комутатори.

– А сада, уважена жабо, скачите! – изговорио је Харди. – Скачите колико вам је воља.

Пришао је вентилу за гас и упалио горионик.

У цеви је било мрачно. Неко време Гроут је лежао непомично ослушкујући сопствене мисли. Зашто је Харди залупио врата? Затим се придигао на лактове и главом ударио о горњи део цеви. Било је све топлије. – Харди! – повикао је панично. – Отворите врата! – Покушао је да се окрене не би ли стигао до врата, али није могао. Ништа му друго није преостајало него да крене напред и Гроут је наставио да пузи се на колена и почео да пузи натраг ка вратима. Ударао је по њима, али се она нису ни померила.

Дуго је остао у месту, али кад се метал под њим загрејао, морао је да отпузи до хладнијег места.

– Шта да радим? – упитао се наглас. После извесног времена вратило му се присуство духа. – Морам логично да размишљам. Упао сам у поље силе и постао двапут мањи. Према томе, нисам висок ни метар, а цев је за мене постала дупло дужа. Извукао је из џепа, сада огромног, лист папира и почео да рачуна. Фењер је такође постао двапут већи па га је с муком држао.

– Надам се да нисам погрешио. По мом рачуну стићи ћу до зрака светлости отприлике за девет и по сати ако се будем кретао без заустављања.

Тешко је уздахнуо, устао и кренуо.

Професор Харди окренуо се према Питнеру.

– Испричајте колегама шта сте видели јутрос. – Сви су погледали према Питнеру, а он је нервозно почео:

Гроут се мрштио, али је настављао да иде. После извесног времена савладао га је умор. Сео је на груб нераван под размишљајући: – По новим прорачунима биће ми потребно два дана да стигнем до краја цеви. Можда чак и више...

Пре или касније стићи ће до краја и пресећи сноп светлости. Поље силе ће се искључити и он ће поново поприми своју нормалну величину...

Спотакао се о нешто на поду и пао. Уплашио се, почео да дрхти и стао осврћући се у тами која га је окруживала. На коју страну да крене?

Што је више трчао, под је постајао грубљи. Ускоро је морао да савлађује читаве „стене". Зар нису полирали цев? Прво шмирглом, па онда...

– Па наравно – промрмљао је. – И ивица жилета може бити груба кад сам овако мали...

Скакао је и без краја, поново и поново. Већ је заборавио колико је пута то морао да уради. Стојећи на ивици стене одлучио се на још један скок и... Падао је дуго, све дубље и дубље у понор и све ближе нејасној светлости. Али, никако да дође до дна. Тонуо је и тонуо...

Професор је затворио очи, смирен, док су му се уморни мишићи одмарали.

– Ипак – изговорио је падајући све ниже и ниже. Закон природе... Што је тело мање, мања је и сила Земљине теже... Није чудо што инсекти падају тако безболно.

Не отварајући очи потпуно се предао тами.

На тај начин – говорио је професор Харди – можемо с правом очекивати да ће овај експеримент ући у историју науке као...

Ућутао је и намрштио се јер сала није гледала у њега већ према вратима. Неко од студената се насмешио, један је прасnуо у смех. Харди се окренуо да види у чему је ствар.

Од врата је по поду скакутала жаба.

–Професоре – узбуђено је изговорио Питнер дижући се са свога места. – То потврђује моју теорију. Жаба се толико смањила да је пропала...

– Шта? – разбеснео се Харди. – То је нека друга жаба.

– ... пропала између кристалних решетки атома материјала од кога је направљен под у „Жабљој комори". И кад је напустила област поља силе, опет је добила своју природну величину. – Питнер је с осмехом гледао жабу која је полако наставила да шљапка по соби.

– То што причате... – почео је професор Харди, али баш у том тренутку је зазвонило и студенти су почели да прикупљају књиге и свеске. Ускоро је професор Харди остао сам. Погледао је жабу, завртео главом и промрмљао: – То је немогуће. На свету има много жаба. То је нека друга.

Његовом столу пришао је један студент.

– Професоре Харди... – Харди је подигао главу.

– Шта хоћете?

– У ходнику вас чека неки човек увијен у ћебе, врло је узбуђен.

– У реду – одговорио је Харди, уздахнуо и устао. Код врата се зауставио и поново дубоко уздахнуо, а затим стиснуо усне и изашао у ходник.

Иза врата, увијен у црвено вунено ћебе, чекао га је Гроут. Лице му је горело од узбуђења. У Хардијевим очима видела се кривица.

– Нисмо се до краја разјаснили – повикао је Гроут.

– Шта? – промуцао је Харди. – Чујте, Гроут...

– Нисмо утврдили хоће ли жаба стићи до краја цеви. Она и ја пропали смо међу атоме. Морамо под хитно смислити неки други начин да проверимо парадокс. „Комора" не ваља.

– Да, врло вероватно – изустио је Харди. – Али, чујте, Гроут... Ја заиста...

– О томе ћемо касније – прекинуо га је Гроут. – Наћи ћу вас вечерас... А сада морам на предавање.

И придржавајући ћебе рукама журно је кренуо низ ходник.

В. М.

Mala pametna glava 1. i 2. deo!

VESELE LOGIČKE IGRE

Колико су 2 плус 2
то већ свако зна!
Али, ако желиш знања више
„МАЛА ПАМЕТНА ГЛАВА" стиже!

Драги родитељи, драга децо,
нове, јединствене књиге на нашем тржишту, које Вас кроз игру и забаву, уводе у занимљив свет математике и логике. Намењене су за узраст од 7 до 11 год., али ће у решавању задатака разоноду наћи цела породица. Задаци су из разних области, МОТИВИШУ ДЕТЕ И ПОДСТИЧУ ЊЕГОВЕ КРЕАТИВНЕ СПОСОБНОСТИ.

Књиге на приступачан, разумљив, и занимљив начин саопштавају и преносе деци елементарне основе рачуна, комбинаторике, логике, визуелног памћења и закључивања, геометријских појмова и односа, осамостаљују дете, РАЗВИЈАЈУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ И СПОСОБНОСТ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ, омогућавајући му лакше и брже учење и савладавање школског градива!
Књиге чине логичку целину, али нису међусобно условљене!

ЦЕНА једне књиге је 150 дин. Обе књиге шаљемо за само 250 дин. Формат књига је 20 пута 14 цм. Корице у боји – пластифициране. Штампано на финој/дебелој офсетној 120 грамској хартији. Латиница. Шаљемо поузећем – плаћате поштару, када Вам донесе књиге.

АДРЕСА: И.И. „INEL IMPEX" Станка Пауновића 69, 11090 БЕОГРАД.
Књиге можете наручити и телефоном од 9 до 21 час. ТЕЛ. 011/593-204.

РОДИТЕЉИ, ПРУЖИТЕ СВОМЕ ДЕТЕТУ ШАНСУ ДА УСПЕ!

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Скандинавска држава – Београдски глумац и позоришни редитељ, Бранко, **2.** Цртачи завршних покрета у цртаном филму – Ознака за радијумову еманацију, **3.** Име и презиме београдског глумца, **4.** Прастановници Италије, Итали – Брдо, **5.** Лакадивска острва – Престоница древне Арголиде, **6.** Оморина, запара, **7.** Бугарска новчана јединица – Ауто-ознака за Славонску Пожегу, **8.** Прво слово старословенске азбуке – Јужни плод, морски шипак, **9.** Породица птица певачица – Саставна свеза, **10.** Врста лежаја, диван, **11.** Превозно средство, **12.** Руски књижевник, Всеволод, **13.** Далматинска узречица, тја – Врста врбе.

УСПРАВНО: 1. Име и презиме глумца са слике, **2.** Име и презиме наше познате оперске диве, **3.** Безвредан, ништаван – Оријентално освежавајуће пиће, **4.** Сакупљач смоле – Але, аждаје, **5.** Славни стари индијски песник – Велика рибарска мрежа, **6.** Напади, налети – Новорођено дете у породици, **7.** Помало сив, **8.** Уз, код – Исток (скр.), **9.** Чистилиште, лимбус, **10.** Ознака за електрон – Женско име, Ирена, **11.** Слатка материја, **12.** Део прибора за коња – Група грађана (скр.).

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1							●					
2										●		
3												●
4								●				
5									●			
6						●						
7				●								
8			●									
9					●							
10												
11												
12												
13			●									

МАЂИОНИЧАР

Који од шест правоугаоника на десној страни цртежа треба уметнути на место белог правоугаоника како би се употпунио цртеж?

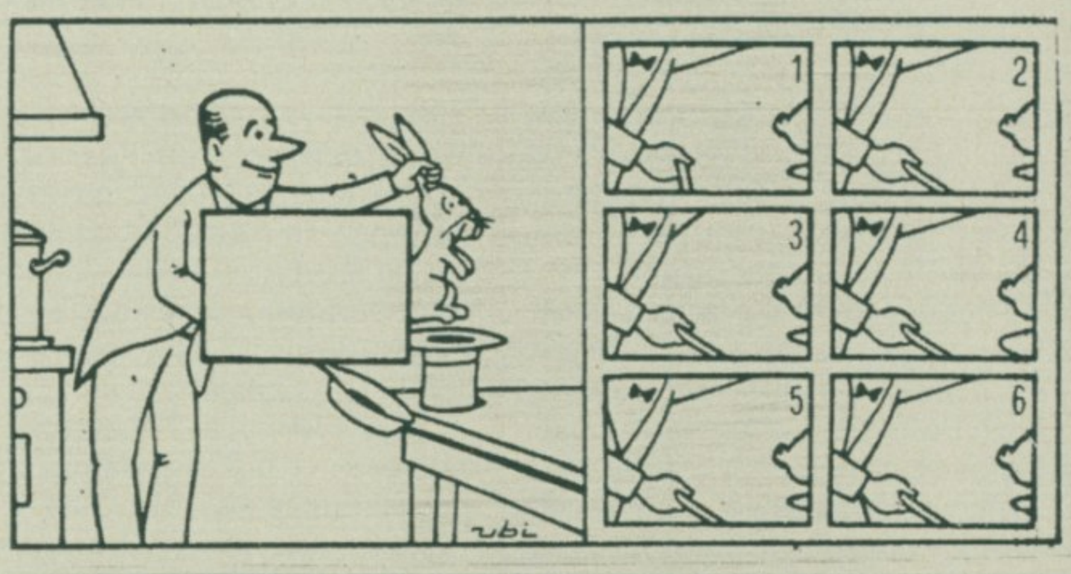

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

У тинку-борби постоји само једно правило: „соло а соло" – дакле један с једним. Све остало је дозвољено, а суровост пожељна

Индијанци Ајмаро верују:

ПАЂА МАМА ПИЈЕ РАКИЈУ И КРВ

... и зато јој сваке године нуде тога у изобиљу, током седмице славља и весеља где је главни догађај борба – али не певаца нити бикова, него људи!

Месец је октобар. Дан Светог Фрање Асишког. Над боливијским сеоцем Торакари, заборављеном негде на 3600 метара висине у Андима, ледена зора свиће тога дана на нарочити начин. Већ са првом светлошћу сунца са врлети одозго, небу под облаке, појављује се колона људи који на тој даљини личе на мраве. Колона врлуда наниже, а над њом севају бели „лептири" – то су заставе којима жене машу изнад глава да би растерале зле духове.

Док сунце добро гране, први Ајмароси већ ће пристићи у Торакари, уз звуке зампоњаса – фрула од трске из Кордиљера – и ћарангоса – тамбура направљених од оклопа татуа, примитивног љускара који живи у Андима.

Кад стигну у Торакари, Ајмароси се полако размештају по улицама, на тргу, па и по кућама где их домаћини љубазно примају. Уосталом, убрзо ће почети трговина у којој Ајмароси нуде своје овце и вуну, а домаћини толико неопходну ћићу – ракију од кукуруза, као и мртвачке ковчеге јер ће им бити и те како потребни.

Ајмароси ложе ватре, распакују свежњеве с храном, одлажу снопове лишћа коке коју ће жвакати као и лишћа ћилке које ће послужити за видање рана... Многи мушкарци на главама већ при доласку имају монтеру – смешан „шлем" сашивен од говеђе коже и украшен на врху перјаницом од америчког ноја. То су њихови давни преци видели металне шлемове на главама конквистадора, шпанских освајача, па су и сами почели да их праве од материјала који им је био при руци. Па, заштитиће говеђа кожа колико-толико...

Тог јутра Ајмароси морају да обаве важну дужност – одлазе у цркву где ће се помолити богу и заказати венчања јер све што је најважније у животу догађа се управо у тој слављеничкој седмици.

Тачно у подне почиње тинку.

Очи у очи – тачно у подне

На језику Ајмароса тинки значи супротстављање или сусрет противника, а у част и да би се умилостивила Паћа Мама или „Мајка Земља". Да би својој „деци" – Ајмаросима – обезбедила богатију жетву, што више деце и што више лама од чије вуне ткају одећу, праве шешире и плету шарене капице зване ћулос.

Тинку почиње без најаве, чини се изненада, мада као под невидљивом режисерском палицом. Гомила се размакне и створи се арена, а у њој се борци поделе на две половине, ајљусе. И почиње борба у којој нема ни прљавих ни ниских ни удараца с леђа. Почињу да севају песнице, често увучене у кожне рукавице с „крампонима" или

Тек кад се заврши тинку, износе се мртви и помаже рањенима, а док борба траје нико нема времена да се осврће на њих

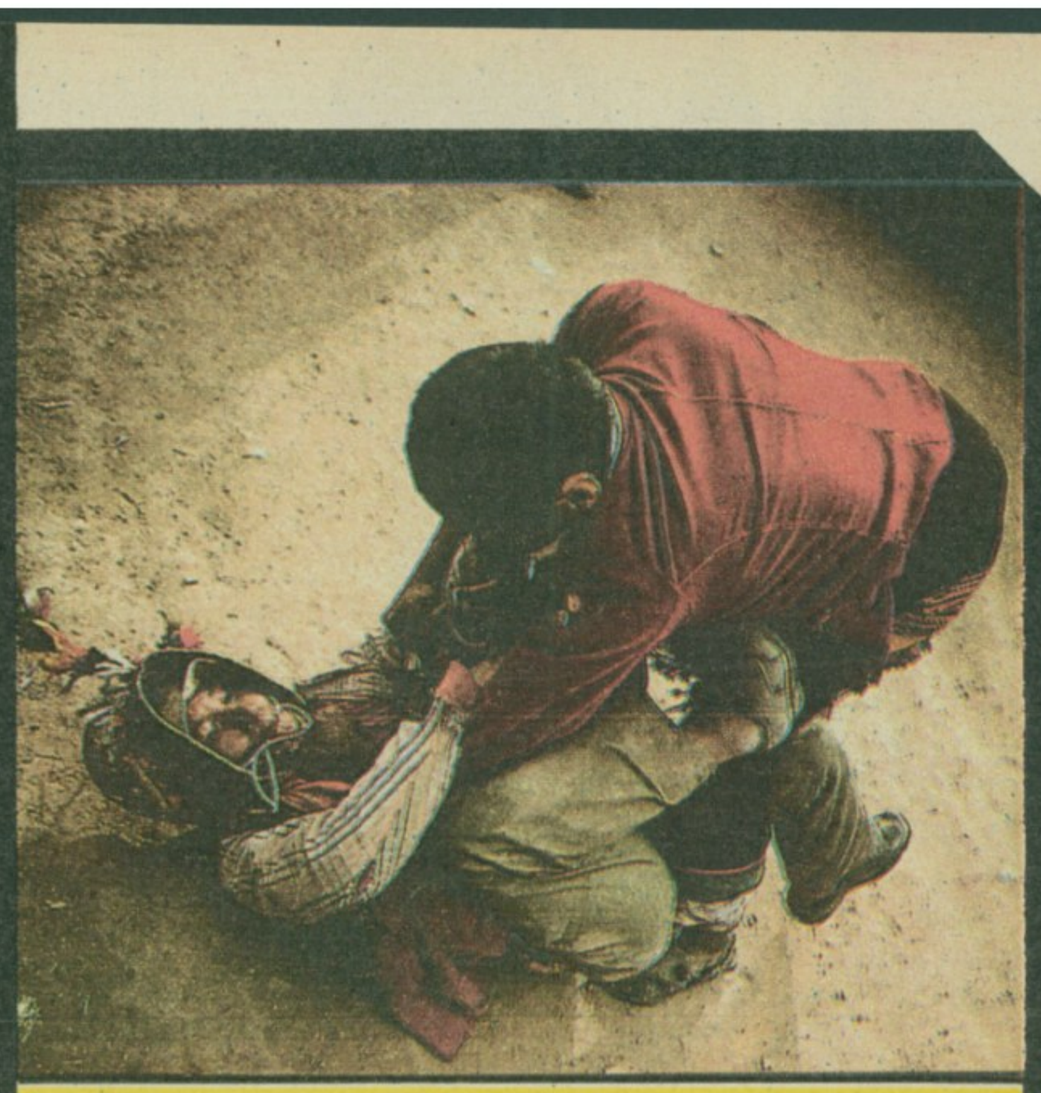

И деца учествују – наравно, исто тако „на равној нози"

Жене су жестоке на свој начин: чупају косу, гребу, бацају песак у очи...

пак ојачане нарочитим прстењем с металним бодљама које се зову нукус – изум овдашњих генија борбе.

Само једно једино правило, или још боље закон, важи у овом ужасном судару: „соло а соло", а то значи један против једног и то изједначених снага, дакле, младић с младићем, старац са старцем, жена са женом. Све остало је дозвољено и пожељно, што више крви то ће Пача Мама бити удобровољенија.

Урлици тријумфа или пак агоније парају небо. Прскају уши и аркаде, пуцају усне, ломе се носеви, ребра, крв лије брзо тонући у суву, прашњаву земљу. Између две борбе учесници се крепе ћићом обавезно из ритуалних, древних посуда с изрезбареним главама бика. Пре него што сркну, проспу обавезно мало на земљу – за Пача Маму, зна се.

Жене нису ништа мање жестоке од мушкараца, али се служе својим триковима: бацањем прашине у очи, чупањем косе, гребањем. Тела загрљена у бесомучном рвању ваљају се крвавом прашином, велика и мала, јер учествују и деца. Она се, додуше, брже уплаше и заморе, па побегну мајкама и загњуре се у њихове широке и топле сукње од алпаке.

Нагло како је и почела, борба престаје. Ајљуси – то јест „стране" опет се помешају и разиђу.

После туче – киша

Током борбе мештани Торакарија, а у сеоцу једва да има тридесетак огњишта, добро се чувају да не помоле нос иза својих врата и прозора. Могло би им се догодити да добију неки залутали ударац, а уосталом, њих се ова ствар и не тиче. То је обичај Индијанаца, док су они сами – шпански мелези, па се осећају као неки газде заштитници! Зато ће радо помоћи да се олакша рањенима и да се мртви однесу са бојишта и сахране...

Када све утихне, негде предвече, они међу Ајмаросима који још уопште могу да стану на ноге одлазе у цркву да добију причест и благослов. Они су католици, а овај обичај, ово слављење Пача Маме – па, не смета. То је, ипак, њихова главна светиња, откако постоје!

Ко год да је упитао неког Ајмароса зашто се туче, добио би, уз слегање раменима, исти одговор:

– Костумбре!

Та реч на шпанском значи обичај.

Тинку је распрострањен обичај свуда у Андима, не само у Боливији, него и у Перуу и Еквадору. Етнолози сматрају да су тај крвави празник на овакав начин славили Ајмароси још пре него што су Инке створиле своје царство. Некада су те битке биле још далеко крвавије него ова описана. Чак није била реткост да умирућег прекољу, како би крв што обилатије натопила... Пача Маму. Такве који су жртвовали живот родбина не само да није оплакивала него се сматрало, а сматра се и данас, да тиме на целу породицу пада посебна Мамина милост.

Данас се у многим крајевима тинку ипак (срећом) променио, па је туча само симболична: учесници се међусобно гађају или ударају цвећем и воћем или, пак, само једни другима добацују увреде.

Када се заврши светковина, Ајмароси се покупе и њихова колона опет замакне у планинске врлети, а Торакари за наредних годину дана поново утоне у своју свакодневицу без догађаја, с аутобусом који наврати неколико пута годишње, без струје, без радија, телевизије, телефона, без... Наилази тада сезона киша па ће сваки траг крви на тргу пред црквом брзо нестати. Вода пере све сем каљавог образа, каже стара пословица...

Приредила М. Крстуловић

Драги Забавниче,
редовно ме читаш и
мораш признати да
си итекако супер
смеси.
Пуно поздрава из
Темишвара шаље ти
Неда Петров

Поздрав из Темишвара

Destinatar MALA POŠTA
P.FAH. 124
Strada MAKEDONSKA 29
CODUL 11.000 Beograd
S.F.R. JUGOSLAVIJA

Уређује: Вито Недељковић

Као Чанг и Енг

Како настају сијамски близанци и откуд тај назив?

НАТАША
Зеница

То су случајеви кад је деоба оплођеног јајашца настала нешто касније, тако да се није збила до краја, или је дошло до делимичног мешања два плода.

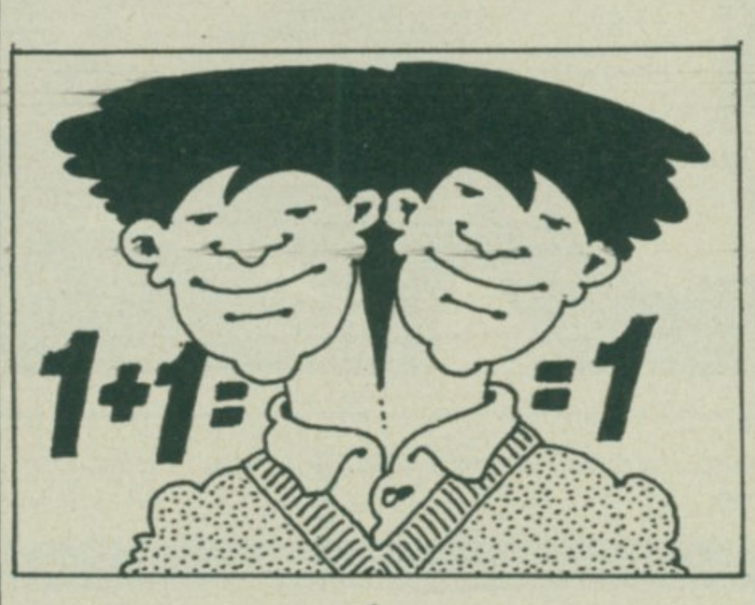

Назив сијамски близанци води порекло од најпознатије сраслe браће из Сијама (Тајланд) Чанга и Енга (1811–1874).

Најбољи на свету

Одушевљена сам победом наших ватерполиста на последњем Светском првенству у Перту, у Аустралији, а мој љубимац је голман Шоштар. Молила бих вас да ми кажете колико година има, где живи, шта ради. Хвала у име мог одељења и моје.

САЊА из I₂
Шабац

Наш играч ватерполо репрезентације Александар Шоштар проглашен је у Перту за најбољег голмана Светског првенства у ватерполу. Пре почетка такмичења био је тек на трећем месту, иза Американца Вилсона и Аустралијанца

Таусенда. Сјајне одбране у одлучујућим тренуцима омогућиле су нашој репрезентацији да освоји злато а њему да постане први голман света.

Александар Шоштар је рођен 1964. године, живи у Београду, студент је Машинског факултета. Члан је ватерполо клуба „Партизан", а у репрезентацији је играо 222 пута.

Центар за све

Занима ме да ли постоји књига „Ракетно моделарство" или нешто слично и где може да се набави?

ДАНИЈЕЛ
Лабин

Обрати се Центру за ваздухопловно моделарство у Београду, Тимочка 18, телефон 011/401-678. Све што те занима добићеш од њих.

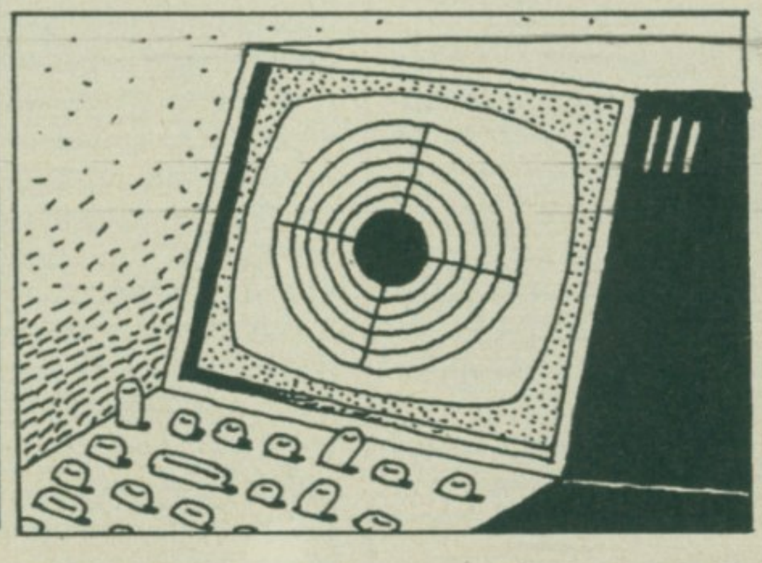

Дунавом пешице

Живим у граду поред Дунава који је, колико знам, најдужа и најшира европска река. Не могу да верујем у оно што тврди моја бака: да је једне далеке године Дунав пресушио и да је по његовом дну могло да се хода.

ШТЕФАН МАГДА
Нови Сад

То што ти је рекла бака звучи невероватно, али је тачно. Далеке 1540. године зима у Европи била је веома блага, без

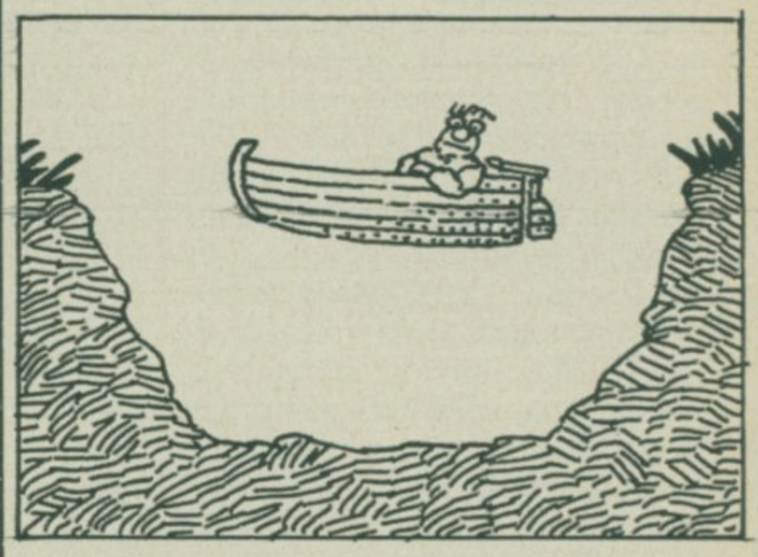

падавина, па су неке реке пресушиле тако да је коритом Дунава код Улма у Немачкој, где је иначе широк 80 метара, могло да се иде пешице.

Дунав, иначе, није најдужа европска река, то је Волга чија дужина износи 3.690 km. Лепи плави Дунав је на другом месту – дугачак је 2.850 km.

Није необично

Моје презиме је као најхладније годишње доба – Зима. Сматрам да је веома необично и ретко. Занима ме из ког краја оно потиче и где је најчешће? Чула сам да се и једна позната загребачка глумица презива Зима.

СЛАВЕНА
Борово

Презиме Зима је словенског порекла и није ретко и необично. Најчешће је у

Словенији, околини Загреба, Подравини. Има га, али ређе, у Горском котару, околини Огулина и Делница, Пакраца и Грубишиног поља. Ово презиме се среће и код Чеха. С наставцима ек, ак, ец, ић веома је често у многим крајевима наше земље па тако имамо презимена Зимек, Зимак, Зимец, Зимић и Зимоњић. Тачно је и да једна загребачка глумица носи твоје презиме а име јој је Вера.

Доктор за хрчке

„Забавник" читам од шесте године, а стране Мале поште су ми најомиљеније. Јављала сам се и раније, али овог пута те молимо, мој хрчак и ја, да нам обавезно одговориш.

Недавно сам га купила, али несташко је пао са полице и повредио ногу. Где могу да га однесем на преглед и да ли уопште постоји ветеринар за овако мале животиње?

ТАТЈАНА ПЕРУНОВИЋ
Београд

Теби и свима који имају тако мале кућне љубимце најпре бисмо саветовали да их обавезно држите у кавезу јер су познати као веома радознале животињице, а у стану постоји низ опасности које их вребају.

У Београду, у Улици 29. новембра 119 (испод Панчевачког моста), налази се ветеринарска станица где хрчак, морско прасе, бели миш и други мали љубимци могу да се однесу на преглед.

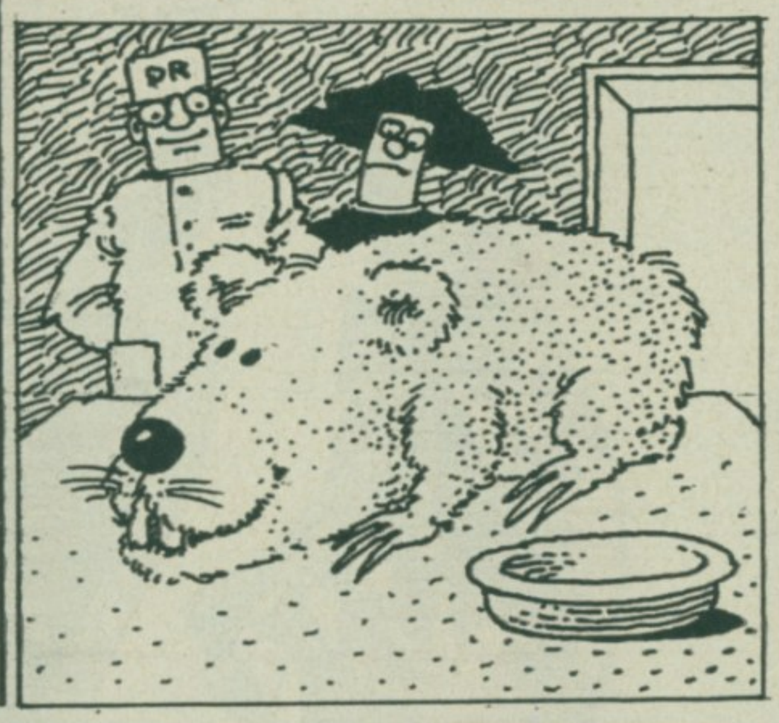

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Радмила Војводић, Трг В. Влаховића 14, 57300 Бенковац – 16 година, воли музику и путовања.

Наташа Радосављевић, Пљакина 12, 36000 Краљево – 15 година, воли све што и њени вршњаци.

Снежана Филиповић, Булевар маршала Тита б.б., 85360 Улцињ – 12 година, сакупља украсна писма, налепнице и постере.

Жића Маринковић, Белотић 213, 14254 Комирић – воли све што воле млади.

Ивана Жаја, Пулска 20, 59000 Шибеник – 11 година, сакупља постере, гумице и салвете.

Ванда Рајковић, Сремских одреда 2/1, 11070 Нови Београд – 12 година, воли рап и навија за Партизан.

Марина Пирша, Лијеви Штефанки 26, 41414 Покупско – 13 година, сакупља постере и жели да их размењује.

Николина Жаја, Пулска 20, 59000 Шибеник – 14 година, воли дружење и спорт, нарочито кошарку.

Емир Мичијевић, Новице Церовића 11, 78000 Бањалука – 14 година, сакупља слике „Чунга Лунга" и постере.

Марија Манчић, Призренска 25/2, 18300 Пирот – 13 година, воли музику и пише песме.

Ана Жаја, Пулска 20, 59000 Шибеник – 15 година, воли музику, дружење и спорт.

Корнелија Мијач, Јакова Томашевића 1/1, 58340 Плоче – 14 година, воли музику и спорт, сакупља марке и постере.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРАВНО: Данска, Плеша, аниматори, ем, Никола Симић, Италици, брег, лакадиви, Арг, омара, лев, сп, аз, нар, зебе, и, отоман, возило, Иванов, ћа, ива.

МАЂИОНИЧАР: број 2.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2043

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Неваједић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 110,40 динара, тромесечна 331,20 динара, полугодишња 662,40 динара, годишња 1.324,80 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 220,80 динара, тромесечна 662,40 динара, полугодишња 1.324,80 динара, годишња 2.649,60 динара
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875,уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	198.–
СР НЕМАЧКА	DEM	294.–
ШВЕДСКА	SEK	1.099.–
ФРАНЦУСКА	FRF	1.000.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	248.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054,уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБУЦИТЕ МАЛУ СИРЕНУ

ЗАСЕЦИТЕ ДО ВРАТА

ЗАСЕЦИТЕ ДО ВРАТА

МАЛУ СИРЕНУ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

ЗАСЕЦИТЕ ИЗНАД ДЕСНОГ УВА И ТУ СТАВИТЕ ЦВЕТ

СВЕЧАНА ХАЉИНА ОД СВИЛЕ

СИРЕНИН РЕП

ХАЉИНА ЗА НЕВЕСТУ

МОРСКА ХАЉИНА СА ОГРЛИЦОМ ОД БИЛИБАРА

ОГРЛИЦА

СУКЊА

ЦВЕТ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

БЛУЗА

Виктория Л.С. 1990

ПРОБА

CAMEL TROPHY '91

ЗА ТАРЗАНЕ

Овогодишњи избор кандидата за југословенски тим који ће учествовати на „КАМЕЛ ТРОФИЈУ '91" одржан је надомак Загреба у, за ове сврхе сасвим прикладном, атару села Лучке. Додуше, терени овде нису ни изблиза тешки као што ће бити они у источној Африци, али ипак су се показали као довољно велика препрека да четрдесеторици мачо-момака и понекој амазонки избију из главе сан о великој авантури.

Упркос томе што о условима под којима се одвија „КАМЕЛ ТРОФИ" данас знамо више него пре три године када смо први пут учествовали, већина пријављених кандидата нема баш тачну представу о томе шта се од њих, у ствари, очекује. А очекује се много и то је свима било јасно већ на првом тесту.

Пре свега, кандидат жељан авантуре мора да влада енглеским језиком таман толико да ремени каиш не замени машницом за косу – мада би, злу не требало, и она могла да послужи – да није антиталенат за вожњу и да познаје топографију. То, разуме се, није све: треба да зна чворове, да уме да држи секиру, да употреби моторну тестеру, сналази се с витлом. Међутим, слаба вајда од свега овога ако човек није добро физички припремљен.

Да ли су сви овогодишњи кандидати били потенцијални Тарзани? Нису, наравно. Штавише, по речима професора др Драгана Милановића, једног од судија на тесту физичке издржљивости, било је више оних чија је кондиција далеко од очекиване али је, истини за вољу, била изнад оне коју има просечан Југословен. Чак ни кандидати који су показали најбоље резултате не могу да се подиче да су у пуној форми. Како су онда најбољи, можда ћете се запитати? Једноставно, тамо где је требало муљнули су главом. Али, на вратилу им памет није вредела, ту су снага и вештина биле на цени. Срећом, недостатак кондиције није ствар која не може да се исправи: појачани тренинг довешће у ред и оне који су се, по сопственом признању, мало „упустили."

Упркос томе што Лучка није била ревија бицепса, жири је имао муке да од 50 кандидата одабере шест најбољих. Како му то ни после вишечасовног већања није пошло за руком, нашао је соломонско решење и одлучио да на тренинге позове осам кандидата: Мирана Становника, Романа Вуковића, Кришофа Гашпрца, Дарка Дулара, Милана Ћосића, Горана Мартиновића, Златка Атанасова и Маријету Черне, студенткињу архитектуре, која је равноправно стала уз мачо-момке. Витка и на први поглед нежна, Маријета се показала као изузетно издржљива на тесту физичке кондиције, који је, између осталог, подразумевао и трчање; резултат који је постигла је 12. по реду.

Да ли ће Маријета успети да и у Француској, где је следећа селекција, понови успех из Лучке, тешко је рећи. Шансе, ма како мале биле, постоје, али, истини за вољу, прошле године у Шато Жанвилу није било ни једне кандидаткиње.

О. В.

ТРАГОМ ДЕЈВИДА ЛИВИНГСТОНА

„CAMEL TROPHY 91" почиње 6. маја. Старт је у Дар ес Салему, главном граду Танзаније, а циљ у Бујумбурију у Бурундију. „Стаза" је дугачка 2000 километара и пролази кроз два животињска резервата и национална парка. Добар део вози се обалом реке Руфији, управо оним пределима где је Џон Хјустон снимао „Афричку краљицу". Дакле, све обећава непоновљиву авантуру. Занимљиво је да је у овом делу света добар део свог живота провео један од свакако највећих истраживача Дејвид Ливингстон. Циљ „КАМЕЛ ТРОФИЈА 91" биће близу извора Нила, тачно тамо где је велики путник и авантуриста одлучио да проведе последње дане.

WALT DISNEY

МИКИ